

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Π.Μ.Σ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
«ΠΟΛΕΜΟΙ ΣΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΡΟΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Της
ΔΑΤΣΙΚΑ ΜΑΡΙΝΑΣ
Α.Μ.: 3032202001407

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΓΑΖΗ ΦΩΤΕΙΝΗ (ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ)

ΜΕΛΗ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ (ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ)

ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)

ΚΟΡΙΝΘΟΣ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

Copyright © 2022 Δάτσικα Μαρίνα

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας έκδοσης, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τη συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα του κειμένου εκφράζουν τη συγγραφέα και μόνο.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου που με στήριξε καθ'όλη τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών και τη διεξαγωγή της διπλωματικής εργασίας μου, καθώς και όλους όσους συνέβαλαν στη διεξαγωγή της έρευνας αυτής.

Περίληψη

Η 11/9 αποτελεί ένα σημαντικό σταθμό στη σύγχρονη ιστορία που άλλαξε τον τρόπο σκέψης των κρατών και της διεθνούς κοινότητας για την τρομοκρατία. Τα γεγονότα εκείνης της ημέρας ήταν η αιτία να ξεκινήσει ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας. Η πρώτη οργανωμένη στρατιωτική επιχείρηση ενάντια στον ισλαμικό φονταμενταλισμό ήταν ο πόλεμος στο Αφγανιστάν και η εκδίωξη των Ταλιμπάν από την εξουσία και τη χώρα. Ακολούθησε η πολιτική εδραίωσης της ειρήνης, ώσπου οι διαπραγματεύσεις των Αμερικανών και των Ταλιμπάν κατέληξαν στην υπογραφή συμφωνίας, που τερμάτισε την ξένη παρουσία στο Αφγανιστάν και επανέφερε στην εξουσία τους Ταλιμπάν. Οι πρόσφατες εξελίξεις δημιουργούν ερωτήματα σχετικά με την εικοσαετή παρουσία των ξένων δυνάμεων και το μέλλον του Αφγανιστάν με τους Ταλιμπάν να κρατούν τα ηνία της χώρας.

Λέξεις – κλειδιά: Αφγανιστάν, ισλαμικός φονταμενταλισμός, 11 Σεπτεμβρίου 2001, πόλεμος κατά της τρομοκρατίας, Ταλιμπάν

Abstract

9/11 is an important milestone in modern history that has changed the way states and the international community think about terrorism. The events of that day were the reason for the start of the ‘war on terror’. The first organized military operation against Islamic fundamentalism was the war in Afghanistan and the ousting of the Taliban from the power and the country. After that the policy of establishment of peace was applied, until the negotiations between the Americans and the Taliban culminated in the signing of an agreement, which ended the foreign presence in Afghanistan and restored the Taliban to power. Recent facts raise questions about the 20-year presence of foreign forces and the future of Afghanistan with the Taliban holding the reins of the country.

Key – words: Afghanistan, Islamic fundamentalism, 11th September 2001, war on terrorism, Taliban

Πίνακας περιεχομένων

Συντομογραφίες και ακρωνύμια	6
Εισαγωγή	7
Μέρος 1^ο: Πόλεμοι στο Αφγανιστάν	8
1.1 Το Αφγανιστάν πριν την 11/9.....	8
1.1.1 Η λαϊκή εξέγερση	8
1.1.2 Η Σοβιετική επέμβαση	10
1.1.3 Εμφύλιοι πόλεμοι	12
1.1.4 Ανάδειξη αντάρτικων ομάδων.....	12
1.1.5 Σύνδεση με την τρομοκρατία	14
1.2 Ισλαμικός φονταμενταλισμός και τρομοκρατία	15
1.3 Οι επιθέσεις της 11/9.....	20
1.4 Η Αμερικανική στρατηγική στο Αφγανιστάν.....	22
1.5 Η ξένη παρουσία στο Αφγανιστάν	25
1.5.1 Επιχείρηση Διαρκούς Ελευθερίας (OEF).....	25
1.5.2 Επιχείρηση Φρουρός της Ελευθερίας (OFS).....	28
1.6 Η αποχώρηση των ξένων δυνάμεων.....	31
1.7 Αποτίμηση της επέμβασης	35
1.8 Το Αφγανιστάν μετά τη συμφωνία.....	40
1.9 Οι Αφγανοί στην Ελλάδα	42
1.9.1 Η οργάνωση των Αφγανών μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα.....	43
Μέρος 2ο: Η πορεία των Αφγανών προς την Ελλάδα	46
2.1 Ορισμός του Προβλήματος και Διατύπωση Ερευνητικών Ερωτήσεων.....	46
2.2 Μεθοδολογία.....	48
2.3 Ανάλυση δεδομένων.....	49
2.3.1 Η ζωή στο Αφγανιστάν υπό το καθεστώς των Ταλιμπάν.....	49
2.3.2 Η εισβολή και η ζωή με την παρουσία των ξένων δυνάμεων στο Αφγανιστάν	50
2.3.3 Η πορεία και η ζωή στην Ελλάδα.....	54
2.3.4 Σχόλια για τις εξελίξεις στο σύγχρονο Αφγανιστάν.....	61
Συμπεράσματα	67
Βιβλιογραφία	69
Παράρτημα	71
Οδηγός συνέντευξης.....	71
Συνεντεύξεις.....	72

Συντομογραφίες και ακρωνύμια

Κ-Μ: κράτη – μέλη

ΜΚΟ: Μη Κυβερνητική Οργάνωση

ΟΗΕ: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

ΟΚΠ: Οργάνωση της Κοινωνίας Πολιτών

ΣΑ: Συμβούλιο Ασφαλείας

ANSF: Afghan National Security Force

AUMF: Authorization for Use of Military Force

CIA: Central Intelligence Agency

ISAF: International Security Assistance Force

NATO: North Atlantic Treaty Organization – Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου

OEF: Operation Enduring Freedom

OFS: Operation Freedom's Sentinel

TWA: Trans World Airlines

Εισαγωγή

Η εργασία αυτή διεξάγεται στα πλαίσια των μεταπτυχιακών μου σπουδών, ως το τελευταίο μέρος αυτών πριν την ολοκλήρωσή τους. Μέσα από αυτή, μελετάται η περίπτωση του πολέμου στο Αφγανιστάν τα τελευταία είκοσι χρόνια, που ξεκίνησε με τους βομβαρδισμούς και την εισβολή των αμερικανικών στρατευμάτων στη χώρα, ύστερα από τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11^η Σεπτεμβρίου 2001, και ως αντίδραση στην άρνηση του καθεστώτος των Ταλιμπάν να εκδώσουν τον ηγέτη της τρομοκρατικής οργάνωσης Αλ Κάιντα, Οσάμα Μπιν Λάντεν, που οργάνωσε τις αιματηρές επιθέσεις της μαύρης εκείνης μέρας. Ύστερα από τη μακροχρόνια παρουσία των ξένων δυνάμεων, οργανισμών, κρατών και μη κυβερνητικών οργανώσεων, διεξήχθησαν διαπραγματεύσεις μεταξύ των Αμερικανών και των Ταλιμπάν, οι οποίες οδήγησαν στην υπογραφή συμφωνίας μεταξύ των μερών, την πλήρη απομάκρυνση των ξένων στρατευμάτων από το Αφγανιστάν και την ανάληψη της εξουσίας και πάλι από τους Ταλιμπάν.

Οι πρόσφατες αυτές εξελίξεις έφεραν και πάλι στο προσκήνιο την κατάσταση στο Αφγανιστάν και τα βλέμματα στράφηκαν στους Αφγανούς πολίτες. Τις κρίσιμες εκείνες μέρες τα γεγονότα ήταν πολλά και έκτοτε η κατάσταση στο Αφγανιστάν έχει αυξήσει τις ανησυχίες και τους φόβους της Διεθνούς Κοινότητας συνολικά, των κρατών και των ανθρώπων για το μέλλον της χώρας και των πολιτών της και τις συνέπειες που θα έχουν τα τεκτενόμενα αυτά στα υπόλοιπα μέλη του διεθνούς συστήματος.

Παράλληλα, το τέλος μιας μακροχρόνιας επιχείρησης προκαλεί ερωτήσεις για τις συνθήκες τερματισμού της εικοσαετούς παρουσίας και δράσης στο Αφγανιστάν, τα αποτελέσματα αυτής της παρουσίας και το μέλλον της χώρας.

Έτσι, στην εργασία αυτή αφενός μέσω της βιβλιογραφίας θα μελετηθούν τα γεγονότα της τελευταίας εικοσαετίας στο Αφγανιστάν και αφετέρου θα εξεταστούν οι προσωπικές εμπειρίες Αφγανών πολιτών που εγκατέλειψαν τη χώρα τους, με σκοπό να βρουν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και δημιουργίας μιας νέας ζωής. Τέλος, θα καταλήξουμε σε κάποια βασικά συμπεράσματα.

Μέρος 1^ο: Πόλεμοι στο Αφγανιστάν

1.1 Το Αφγανιστάν πριν την 11/9

Το Αφγανιστάν είναι μία χώρα στη νότια κεντρική Ασία, της οποίας η νεότερη ιστορία ξεκινά το 1919, όταν ανεξαρτητοποιήθηκε από το Ηνωμένο Βασίλειο και το 1926 ανακηρύχθηκε ως Βασίλειο του Αφγανιστάν.

Είναι μια χώρα πλούσια σε πλουτοπαραγωγικές πηγές, κατέχει μια πλεονεκτική γεωστρατηγική θέση και μπορεί να διαδραματίσει σπουδαίο ρόλο ως διεθνής δρώντας στην ευρύτερη περιοχή και τη διακίνηση πετρελαίου και φυσικού αερίου. Για το λόγο αυτό, οι υπερδυνάμεις εκμεταλλεύτηκαν τη χώρα, ανάλογα με τις ιστορικές και πολιτικές συγκυρίες και αποτέλεσε πεδίο μάχης ιδεολογιών και συμφερόντων. (Χειλά, 2013, σ.180) Ωστόσο, τα εσωτερικά του προβλήματα, ειδικά τον τελευταίο αιώνα, έχουν ταλαιπωρήσει τον Αφγανικό λαό.

Το Αφγανιστάν είχε ένα μεσαιωνικού τύπου οικονομικό σύστημα, με τη φεουδαρχία να επικρατεί, καθώς η γη άνηκε σε γαιοκτήμονες και με βάση αυτή δημιουργούνταν σχέσεις υποτέλειας. Κύρια πηγή εσόδων αποτελούσαν οι φόροι από τις ελάχιστες εισαγωγές προϊόντων και κύρια οικονομική δραστηριότητα το λαθρεμπόριο. Το 1935 ενθρονίστηκε ο τελευταίος βασιλιάς του Αφγανιστάν, Μοχάμεντ Ζαχίρ Σαχ, ο οποίος φάνηκε πρόθυμος να προχωρήσει σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις για τη χώρα. Ωστόσο, δέχτηκε σημαντική αντίσταση στο εσωτερικό του κοινοβουλίου. Το 1953 το Αφγανιστάν έγινε η πρώτη μη κομμουνιστική χώρα που δέχτηκε βοήθεια από τη Σοβιετική Ένωση και για είκοσι πέντε χρόνια ήταν υπό εξάρτηση. Στο ενδιάμεσο, το 1973, ύστερα από στρατιωτικό πραξικόπημα, το καθεστώς του Σαχ κατέρρευσε και εκδιώχθηκε. Ταυτόχρονα, καταργήθηκε η μοναρχία, το πολίτευμα μετατράπηκε σε Προεδρική Δημοκρατία και η χώρα επίσημα ονομάστηκε Δημοκρατία του Αφγανιστάν, με πρώτο πρόεδρο το Μοχάμεντ Νταούντ (Calvocoressi, 2010, σ.772), ο οποίος υποσχέθηκε αστικοδημοκρατικές μεταρρυθμίσεις. Καμία από αυτές, όμως, δεν υλοποιήθηκε και συνεχίστηκαν τα αντιδημοκρατικά μέτρα που ενίσχυσαν τη λαϊκή δυσарέσκεια.

1.1.1 Η λαϊκή εξέγερση

Ενάντια σε αυτή τη λογική και πολιτική, το λαϊκό δημοκρατικό κόμμα του Αφγανιστάν οργάνωσε λαϊκούς αγώνες, με αποκορύφωμα το 1978 τη λαϊκή και στρατιωτική εξέγερση που οργανώθηκε από το κόμμα αυτό, που είχε ως αποτέλεσμα την ανατροπή της κυβέρνησης Νταούντ, ανοίγοντας δρόμο για το μετασχηματισμό

της χώρας σε σοσιαλιστικό σύστημα. (In, 2021) Η εξουσία πέρασε στο Λαϊκό Δημοκρατικό Κόμμα του Αφγανιστάν και το όνομα της χώρας άλλαξε σε Λαϊκή Δημοκρατία του Αφγανιστάν, που διαμόρφωσε υποδομές για την παιδεία, την υγεία, την πρόνοια και τη δικαιοσύνη. Η μεγαλύτερη αλλαγή από όλες ήταν τα νομοθετήματα για τα δικαιώματα των γυναικών, τις δυνατότητες ανέλιξης και τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία. Πολλές από αυτές πέταξαν το τσαντόρ και τις μαντίλες, πήγαν στο σχολείο, σπούδασαν, μπήκαν στην παραγωγή, στον πολιτικό στίβο, δημιούργησαν μαζικές γυναικείες οργανώσεις, πήραν όπλα και συμμετείχαν σε λαϊκές επιτροπές κατά της αντεπανάστασης. Ακόμα, απαγορεύτηκε να αποφασίζει ο άντρας για τον αρραβώνα και το γάμο των γυναικών, με κύριο σκοπό τα χρήματα, και καταργήθηκαν οι νόμοι που ενίσχυαν την ανισότητα των δύο φύλων. Επιπλέον, μοιράστηκε η γη στους ακτήμονες, τους μικροκαλλιεργητές και τους εργάτες γης. Κάτι ρηξικέλευθο για ένα κράτος που για δέκα αιώνες κυριαρχείτο από φεουδαρχικό καθεστώς. Η αναδιανομή αυτή προκάλεσε μεγάλες αντιδράσεις και συγκρούσεις από εκείνους που έχασαν τη γη τους με εκείνους που την πήραν. Επίσης, αγροτικές οικογένειες απαλλάχτηκαν από τα χρέη τους σε τοκογλύφους και στο κράτος. Στον τομέα της οικοδόμησης υπήρξε ανάπτυξη, καθώς πολλά προϊόντα εισάγονταν από τη Σοβιετική Ένωση και οι νέες λαϊκές πολυκατοικίες άρχισαν να χτίζονται στις θέσεις των παλιών καλυβιών. Αυτά τα έργα συνέβαλαν στην αύξηση της εργασίας και των μισθών. Στον τομέα της οικονομίας, ο κρατικός τομέας αναπτυσσόταν συνεχώς. Η παραγωγή φυσικού αερίου αυξήθηκε, ο τομέας της κτηνοτροφίας έγινε εξαγωγικός, η παραγωγή ζώων αυξήθηκε, τα κατασκευαστικά έργα αυξήθηκαν και αναπτύχθηκαν οι μεταφορές. Τέλος, οι διαμάχες μεταξύ των εθνοτικών ομάδων στο Αφγανιστάν μειώθηκαν. (In, 2021)

Αυτές οι μεταρρυθμίσεις της νέας κυβέρνησης προκάλεσαν μία σειρά αντιδράσεων από τους επιχειρηματίες, τους φεουδάρχες, τον ισχυρό ισλαμικό κλήρο, τους αρχηγούς των καστών, ακόμα και τις δυτικές χώρες, καθώς αποτελούσαν εμπόδιο στα συμφέροντα τους. Έτσι, οργανώθηκαν αντικυβερνητικές ομάδες με επικεφαλής Μουτζαχεντίν και φεουδάρχες που σχεδίαζαν και εκτελούσαν επιθέσεις, δολιοφθορές και δολοφονίες. Τον ίδιο στόχο, δηλαδή την ανατροπή της λαϊκής εξουσίας, είχαν και οι ΗΠΑ. Η αντεπανάσταση είχε ως αποτέλεσμα να σκοτώνουν, να καταστρέφουν αγροτικές παραγωγές και εργοστάσια και να ανατινάζουν δρόμους. Οι ΗΠΑ εξόπλισαν τους αντεπαναστάτες με τον πιο σύγχρονο εξοπλισμό, προκειμένου να φέρουν εις πέρας το έργο τους. Επίσης, τα σύνορα Αφγανιστάν – Πακιστάν

καταργήθηκαν και οι ΗΠΑ έδιναν χρήματα, ώστε να δημιουργηθεί κύμα προσφύγων προς το Πακιστάν. Επιπλέον, το κογκρέσο των ΗΠΑ ενέκρινε πολλά εκατομμύρια δολάρια ως βοήθεια στους αντεπαναστάτες, τους μαχητές της ελευθερίας, όπως τους χαρακτήριζαν. Αντίστοιχη βοήθεια παρείχαν η Ιαπωνία, η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. (In, 2021)

Χαρακτηριστικά, ο πρώην πρωθυπουργός του Πακιστάν, Μπεναζίρ Μπούτο, δήλωσε, τον Οκτώβριο του 2001, ότι δόθηκαν δεκάδες εκατομμύρια δολάρια από τις ΗΠΑ και τη Σαουδική Αραβία στους Μουτζαχεντίν που είχαν στρατόπεδα εκπαίδευσης στο Πακιστάν. Αντίθετα, πρώην σύμβουλος εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ, υποστήριξε ότι η CIA άρχισε να βοηθά τους Μουτζαχεντίν μετά την εισβολή του σοβιετικού στρατού. (In, 2021) Επιπλέον, είχαν στα χέρια τους τα πιο σύγχρονα όπλα, όπως ολμοβόλα, πυραύλους και στρίνγκερ. Στην πακιστανική πόλη Πεσαβάρ υπήρχαν πάνω από τριάντα στρατόπεδα εκπαίδευσης από Πακιστανούς και Αμερικανούς πράκτορες. (In, 2021)

1.1.2 Η Σοβιετική επέμβαση

Οι συνθήκες αυτές οδήγησαν την κυβέρνηση της Λαϊκής Δημοκρατίας του Αφγανιστάν να ζητήσει οικονομική και στρατιωτική βοήθεια από τη Σοβιετική Ένωση, βασισμένη στο σύμφωνο βοήθειας που είχαν υπογράψει. (In, 2021)

Το 1979 τα σοβιετικά στρατεύματα εισέβαλαν στη χώρα, ύστερα από κατηγορίες για παρεμβάσεις του Ιράν και του Πακιστάν στις εσωτερικές υποθέσεις του Αφγανιστάν, και βρέθηκαν κοντά τόσο στον Περσικό Κόλπο όσο και στον Ινδικό Ωκεανό. Στόχος της σοβιετικής επέμβασης ήταν η στήριξη της αφγανικής λαϊκής κυβέρνησης, που μαχόταν για τον εκσυγχρονισμό της χώρας, ενάντια στην εξέγερση των Μουτζαχεντίν, οι οποίοι στηρίζονταν από τις ΗΠΑ, το Πακιστάν, τη Σαουδική Αραβία, το Ιράν και την Κίνα. (Calvocoressi, 2010, σ.775)

Οι πηγές χρηματοδότησης του αφγανικού λαού ήταν ελάχιστες και παράνομες. Τα έσοδα προέρχονταν κυρίως από την παραγωγή και την πώληση οπίου και ηρωίνης, από την εθνική αντίσταση των Μουτζαχεντίν προς τις διεθνείς αγορές, κυρίως ευρωπαϊκές, σοβιετικές, κεντροασιατικές και νοτιοδυτικές αγορές, για να χρηματοδοτήσουν τις επιχειρήσεις ενάντια στους σοβιετικούς. Οι ΗΠΑ, ενώ το γνώριζαν, το αγνοούσαν σκοπίμως. Μετά τη Σοβιετική επέμβαση του 1979, οι δύο υπερδυνάμεις στήριζαν και ενίσχυαν οικονομικά και στρατιωτικά πολλές ομάδες. Αφενός οι ΗΠΑ στήριζαν την ισλαμική αντίσταση από ακραίες θρησκευτικές ομάδες,

αφετέρου οι σοβιετικοί εξόπλισαν εθνοτικές και φυλετικές ομάδες. (Χειλά, 2013, σσ.180-181)

Η Σοβιετική παρουσία στο Αφγανιστάν αποτέλεσε απειλή για τις ΗΠΑ, οι οποίες χαρακτήρισαν την εισβολή ως παραβίαση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας και πλήγμα για το κύρος της. Την ίδια στάση είχαν και τα μουσουλμανικά κράτη που, σε ισλαμική διάσκεψη στο Ισλαμαμπάντ, χαρακτήρισαν τη στάση της Σοβιετικής Ένωσης το ίδιο απειλητική με εκείνη της Αμερικής και καταδίκασαν την εισβολή. Αρνητική στάση είχε και ο ΟΗΕ που από το 1982 ζητούσε, αφενός κατάπαυση του πυρός και αφετέρου το χρονοδιάγραμμα απόσυρσης των σοβιετικών στρατευμάτων. Επιπλέον, ζητούσε τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ του Πακιστάν και του Αφγανιστάν, ώστε να σταματήσει η παροχή βοήθειας προς τους Μουτζαχαντίν από το Πακιστάν και να σταματήσουν οι προσφυγικές ροές προς εκεί. Έτσι, το 1986 ο Γκορμπατσόφ ανακοίνωσε τη μερική αποχώρηση των σοβιετικών δυνάμεων και το χρονοδιάγραμμα, σύμφωνα με το οποίο θα ολοκληρωνόταν η οριστική απομάκρυνσή τους, με τον όρο να σταματήσουν οι επιθέσεις στο καθεστώς της Καμπούλ. Ωστόσο, ένα χρόνο αργότερα ανακοίνωσε την οριστική αποχώρηση, μέσα σε χρονικό περιθώριο δέκα μηνών, χωρίς να αναφερθεί στον προηγούμενο όρο, φροντίζοντας για την ενίσχυση της αφγανικής κυβέρνησης του Νατζιμπουλάχ, που στόχευε στην ψήφιση νέου συντάγματος. (Calvocoressi, 2010, σ.777)

Σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, οι Αμερικανοί υποστήριξαν όλες τις αντάρτικες δυνάμεις που εναντιώνονταν στη σοβιετική εισβολή. (Third way, 2019, σ.3) Μετά τη Σοβιετική εισβολή, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, το Αμερικανικό Κογκρέσο δημιούργησε ένα ειδικό πολεμικό ταμείο, στο οποίο συγκέντρωνε κεφάλαια, για να καλύψουν τα έξοδα στρατολόγησης, εκπαίδευσης και οπλισμού που κατευθύνονταν προς τους Αφγανούς πολεμιστές. (Μπόση, 1999, σ.121) Αποτέλεσμα της χρηματοδότησης και της εκπαίδευσης ήταν η δημιουργία μιας μηχανής πολέμου χωρίς ηθικό φραγμό, στηριζόμενη στο θρησκευτικό φανατισμό. Έτσι, προκύπτει ένα παράδοξο. Παρόλο που οι ΗΠΑ φρόντισαν να ενισχύσουν τους Αφγανούς και δημιούργησαν ένα ραγδαίο αναπτυσσόμενο κίνδυνο για τη διεθνή ασφάλεια, εκείνοι που ήταν οι πρώτοι και άμεσοι αποδέκτες των τρομοκρατικών επιθέσεων αυτών των ομάδων είναι οι ίδιες οι ΗΠΑ, ο δυτικός πολιτισμός και οι δυτικές αξίες. (Μπόση, 1999, σ.122)

1.1.3 Εμφύλιοι πόλεμοι

Το 1989 μετά την αποχώρηση των Σοβιετικών ακολούθησαν χρόνια εμφυλίου πολέμου. Οι εμφύλιοι προκύπτουν ως αποτέλεσμα δυσμενών καταστάσεων, όπως είναι η κακή οικονομική κατάσταση, η μείωση των εσόδων, η πτώση της εξουσίας του κράτους και η αύξηση φαινομένων, όπως η διαφθορά και η εγκληματικότητα. Το ίδιο το κράτος αδυνατεί να διαχειριστεί τέτοια προβλήματα. Συνεπώς, παραστρατιωτικές ομάδες, αποκτώντας όπλα και καταφεύγοντας στη βία, αναλαμβάνουν τον έλεγχο. Οργανώνουν ένα στρατό που ενεργεί ενάντια στον άοπλο άμαχο πληθυσμό, κυρίως τις γυναίκες, δίνοντας έτσι μια έμφυλη διάσταση στον πόλεμο, ενώ δίνουν έμφαση στην ταυτότητα και την κουλτούρα. (Baylis, Smith & Owens, 2013, σσ. 314-315)

Επομένως, οι εσωτερικές υποθέσεις του Αφγανιστάν, καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, οδήγησαν στην κατάρρευση της κρατικής οικονομίας και την ανάδυση της παραοικονομίας. Οι κρατικοί θεσμοί αποδομήθηκαν πλήρως και επικράτησε το απόλυτο χάος. (Χειλά, 2013, σ.182)

Επίσης, στο Αφγανιστάν κύριο εσωτερικό πρόβλημα αποτελούν οι εμφύλιες συγκρούσεις, που οδηγούν σε ρευστότητα στο εσωτερικό της χώρας. Κατοικούν περίπου 50 εθνοτικές ομάδες και οι επικρατούσες είναι οι Παστούν και οι Τατζίκι, ενώ ακολουθούν οι Χαζάροι, οι Ουζμπέκοι κλπ. Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι η κυριότερη θρησκεία είναι το Ισλάμ, η διάσπαση σε σουνίτες και σίιτες αποτελεί έναν ακόμα παράγοντα συγκρούσεων. Άρα, οι διαμάχες μεταξύ όλων αυτών των ομάδων, για θρησκευτικά και πολιτιστικά θέματα, διαμορφώνουν τα εσωτερικά ζητήματα του κράτους και αναδεικνύουν πολιτικές διαφορές και εσωτερική αστάθεια.

1.1.4 Ανάδειξη αντάρτικων ομάδων

Όσο οι σοβιετικές δυνάμεις βρίσκονταν στο Αφγανιστάν, το ενδιαφέρον των ΗΠΑ και των μόνιμων μελών του ΣΑ ήταν στραμμένο στην αποχώρηση των σοβιετικών στρατευμάτων. Μετά, όμως, από την αποχώρηση των σοβιετικών υπήρξε πλήρης αδιαφορία για το μέλλον της χώρας. (Χειλά, 2013, σσ.176-177)

Τα προβλήματα της δεκαετίας του 1990 οδήγησαν στην αύξηση της αντιπάθειας του αφγανικού λαού προς τις ΗΠΑ και την παγκόσμια ηγεμονία. (Χειλά, 2013, σ.179) Έτσι, δόθηκε περιθώριο να αναδυθούν αντάρτικες ομάδες στο εσωτερικό της χώρας, που επεδίωκαν να αναλάβουν την εξουσία της και να επιβάλλουν τις ιδέες τους.

Συνεπώς, το 1992 οι Μουτζαχεντίν κατέλαβαν την πρωτεύουσα Καμπούλ, ανέτρεψαν την κυβέρνηση και προχώρησαν σε σφαγές και το 1996 οι Ταλιμπάν κατέλαβαν την Καμπούλ και απέκτησαν τον έλεγχο του 90% της χώρας.

Οι Ταλιμπάν είναι μια ομάδα σκληροπυρηνικών σουνιτών μουσουλμάνων που στηρίζονταν από τις ΗΠΑ και το Πακιστάν και συγκέντρωναν την αγανάκτηση του λαού. Ωστόσο, ο φανατισμός τους και η βιαιότητά τους τους έκανε ιδιαίτερα μισητούς στον απλό λαό. (Calvocoressi, 2010, σσ.778-779)

Από το 1992 τα δύο καθεστώτα των Μουτζαχεντίν και των Ταλιμπάν κατάφεραν να γυρίσουν τη χώρα και το λαό πίσω στη φτώχεια, τη φεουδαρχία και τις εθνοτικές συγκρούσεις, διαγράφοντας όλα τα βήματα προόδου που είχαν γίνει από το 1978 μέχρι τότε. Οι υποδομές της χώρας καταστράφηκαν, το προσδόκιμο όριο ζωής μειώθηκε κατά τέσσερα χρόνια και περίπου 6% των παιδιών έχασαν τη ζωή τους. (In, 2021) Παρά τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η διεθνής κοινότητα είχε υιοθετήσει μία ουδέτερη στάση, αποδεικνύοντας έτσι ότι επρόκειτο για έναν ξεχασμένο πόλεμο και ένα ξεχασμένο λαό. (Χειλά, 2013, σ.182)

Ορισμένες τοπικές αντάρτικες ομάδες συχνά οργανώνονται σε στρατιωτικές συμμαχίες με άλλες ομάδες. Η συνεργασία των ομάδων και η λειτουργία της κάθε συμμαχίας ποικίλλει. Στη σύναψη συμφωνίας καθοριστικό ρόλο παίζουν οι διοικητές που αναλαμβάνουν να εξετάσουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες προχωρά η συνεργασία. Μια έρευνα του Κέντρου Μελετών για Συγκρούσεις και Ειρήνη (CAPS), ενός ανεξάρτητου κέντρου που ιδρύθηκε και εδρεύει στην Καμπούλ, έχει επικεντρωθεί στις συνθήκες των συμμαχιών αυτών. Λόγω των κλειστών κοινωνικών δικτύων των ομάδων αυτών, την επαφή μεταξύ των ομάδων αναλαμβάνουν κατά κύριο λόγο μέλη της τοπικής κοινότητας, που κατέχουν κάποια επίσημη θέση και είναι ευρέως σεβαστά και αποδεκτά από όλες τις ομάδες, με ταυτόχρονη υποστήριξη από περιφερειακούς κυβερνήτες. Πρόκειται για μια διαδικασία λήψης αποφάσεων από πάνω προς τα κάτω, ενώ τηρείται αυστηρά η αλυσίδα διοίκησης υπό τον φόβο σκληρών συνεπειών από την ηγεσία. Η επικοινωνία στηρίζεται κυρίως στις τηλεπικοινωνίες, καθώς οι προσωπικές συναντήσεις εγκυμονούν κινδύνους, ενώ ταυτόχρονα εξασφαλίζεται ο αμοιβαίος σεβασμός. Οι διαπραγματεύσεις μπορεί να απαιτήσουν χρόνο ώσπου να επιτευχθεί η συμφωνία και καθ' όλη τη διάρκεια της συνεργασίας την αναλαμβάνει ο διοικητής, ύστερα από αίτημα του ανώτερου περιφερειακού διοικητή. Σημαντικός, επίσης, είναι και ο ρόλος των μεγαλύτερων σε ηλικία ανδρών, τόσο στις διαπραγματεύσεις όσο και στις δραστηριότητες της

συμμαχίας. Συνήθως, τέτοιες συμμαχίες μπορεί να διαρκέσουν από δύο έως τέσσερα χρόνια και συχνά η διάσπασή τους αποδίδεται σε διαφωνίες σχετικά με την εμπλοκή του Πακιστάν στη σύγκρουση. Παρά τη διάσπαση των συμμαχιών, μεγάλη πλειοψηφία των διοικητών έχει θετική εμπειρία από αυτές. Ωστόσο, κάποιοι δεν παραλείπουν να αναφέρουν την έντονη οικονομική επιβάρυνση των δραστηριοτήτων και τον φόβο για την ασφάλειά τους από τους Ταλιμπάν. Γι' αυτό στις συμμαχίες αυτές απαιτείται πλήρης υποταγή στις αποφάσεις του διοικητή. (Sirus, 2015)

1.1.5 Σύνδεση με την τρομοκρατία

Οι Ταλιμπάν δημιούργησαν ένα ασφαλές καταφύγιο για τρομοκρατικές οργανώσεις, όπως ήταν η Αλ Κάιντα, με ηγέτη τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, που επικαλούνταν το συμφέρον όλων των καταπιεσμένων μουσουλμάνων (Ηφαιστος, 2009, σ.573) και σχεδίαζε και εκτελούσε τρομοκρατικά χτυπήματα.

Πριν την 11η Σεπτεμβρίου, προηγήθηκαν τρεις ακόμα τρομοκρατικές επιθέσεις με αποδέκτη τις ΗΠΑ. Το 1993, ύστερα από μια βομβιστική επίθεση στη Νέα Υόρκη, δολοφονήθηκαν δύο αξιωματούχοι στα κεντρικά γραφεία της CIA. Το 1996 ένα φορτηγό-βόμβα σκότωσε 19 Αμερικανούς και τραυμάτισε άλλα 200 άτομα, ενώ 230 άτομα σκοτώθηκαν σε αεροπλάνο της TWA. Ακόμα, το 1998 βομβιστικές επιθέσεις στις πρεσβείες των ΗΠΑ στην Κένια και την Τανζανία είχαν ως απολογισμό 100 νεκρούς και 2.000 τραυματίες. (Μπόση, 1999, σ.122) Μετά από αυτές, επικαλούμενες το δικαίωμα της αυτοάμυνας, οι ΗΠΑ επιτέθηκαν στον Οσάμα Μπιν Λάντεν, που είχε εγκατασταθεί στο Αφγανιστάν (Calvocoressi, 2010, σ.779) και σε βάσεις εκπαίδευσης τρομοκρατών της οργάνωσης που βρίσκονταν κοντά. (Χειλά, 2013, σ.178)

1.2 Ισλαμικός φονταμενταλισμός και τρομοκρατία

Η ανάδειξη της φονταμενταλιστικής ομάδας των Ταλιμπάν τη δεκαετία του 1990 γεννά ερωτήματα σχετικά με το τι εκφράζει η ιδεολογία του ισλαμικού φονταμενταλισμού και το πως η ιδεολογία αυτή μετατρέπεται σε πολιτική μιας ομάδας ανθρώπων που επιδιώκουν μια αλλαγή.

Επομένως, ο Ισλαμικός Φονταμενταλισμός (Islamic Fundamentalism) αποτελεί ιδεολογία πάνω στην οποία στηρίζονται ακραίες ομάδες ισλαμιστών, που μέσω της τρομοκρατίας προσπαθούν να επιφέρουν πολιτικές αλλαγές. Ξεκινώντας από το όνομα της ιδεολογίας αυτής, ο προσδιορισμός «ισλαμικός» αναφέρεται στη δεύτερη μεγαλύτερη και πιο ραγδαία αναπτυσσόμενη θρησκεία παγκοσμίως, που είναι το Ισλάμ. (Μπόση, 1999, σ.99). Η λέξη «φονταμενταλισμός» προέρχεται από τη λατινική λέξη “fundamentum” που σημαίνει «θεμέλιο» και χρησιμοποιείται για όλες τις μεγάλες θρησκείες ως είδος κινήματος ή θρησκευτικο-πολιτικού εγχειρήματος. (Heywood, 2007, σ.509)

Ως ιδεολογία, ο ισλαμικός φονταμενταλισμός, θεωρείται εχθρός των φιλελεύθερων αξιών και της προσωπικής ελευθερίας, καθώς σχετίζεται με την ακαμψία, το δογματισμό, τον αυταρχισμό και τη μισαλλοδοξία. Ως κεντρική ιδέα έχει τον αντι-αποικιοκρατικό αγώνα, την οικοδόμηση του έθνους, προσφέροντας προοπτική μιας αντι-δυτικής πολιτικής ταυτότητας, τη σταθεροποίηση του καθεστώτος και την αναδόμηση της κοινωνίας, σύμφωνα με τα εθνικά, θρησκευτικά και πολιτικά σχέδια. Απορρίπτει τη διάκριση μεταξύ της θρησκείας και της πολιτικής και θεωρείται ότι «η πολιτική είναι η θρησκεία και η θρησκεία μπορεί να είναι η βάση της πολιτικής». (Heywood, 2007, σσ.509-535) Παρά το γεγονός ότι είναι δημιούργημα του σύγχρονου κόσμου, έχει έντονο οπισθοδρομικό και αντιεκσυγχρονιστικό χαρακτήρα. Πρόκειται για ένα ηθικό συντηρητισμό που αντιτίθεται στο σύγχρονο κόσμο. Ωστόσο, κάποιες φορές είναι παραδοσιακός και άλλες σύγχρονος, καθώς έχει αποδεχτεί τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, ακόμα και τα πυρηνικά όπλα. (Heywood, 2007, σ.510-535) Στηρίζει τον αγώνα του στις τεχνολογίες αυτές, για να μεγιστοποιήσουν την αποτελεσματικότητα των δράσεών τους και να οργανώνουν συντονισμένες πολλαπλές επιθέσεις ταυτόχρονα σε διάφορες τοποθεσίες. (Baylis, Smith & Owens, 2013, σ. 507)

Πρόκειται για μια ιδεολογία που αναπτύσσεται κυρίως σε κοινωνίες με έντονα προβλήματα και κρίση ταυτότητας. Αίτια του φαινομένου αποτελούν α) η

εκκοσμίκευση, δηλαδή η εξάπλωση και εγκαθίδρυση των παγκόσμιων ιδεών και αξιών στη θέση των αντίστοιχων θρησκευτικών, αποδυναμώνοντας την παραδοσιακή θρησκεία και την «ηθική δομή» της κοινωνίας. Κάτι που εναντιώνεται στις ισλαμικές επιταγές, β) η μετα-αποικιοκρατία, καθώς οι καταπιεσμένες από την αποικιοκρατική εξουσία γηγενείς κουλτούρες οδηγήθηκαν στην αποδυναμωμένη αίσθηση ταυτότητας και στην προσήλωση στις δυτικές αξίες και θεσμούς, και γ) η παγκοσμιοποίηση και η ραγδαία εξάπλωση και υιοθέτηση του δυτικού τρόπου ζωής. (Heywood, 2007, σσ.511-535) Το φαινόμενο του ισλαμικού φονταμενταλισμού αναδύεται από κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά προβλήματα στην κοινωνία, που βγάζουν στην επιφάνεια τα αιτήματα των ισλαμιστών. (Μπόση, 1999, σ.103)

Διεθνολόγοι και μελετητές, όπως ο Mammoni και ο Lewis, έχουν αναφερθεί στην τάση των λαών, που υπήρξαν αποικίες, να εκφράζουν μέσα από την εξτρεμιστική ισλαμική ιδεολογία την αντιπάθεια, το φθόνο και την εχθρότητα κατά των πρώην ηγετών τους, της δυτικής κουλτούρας και των δυτικών αξιών. (Μπόση, 1999, σ.107) «Ο ισλαμικός εξτρεμισμός ως παράγωγο του ισλαμικού φονταμενταλισμού, είναι κατάλοιπο της οικονομικής και κοινωνικής καθυστέρησης των κρατών που υπήρξαν αποικίες των δυτικών δυνάμεων.» Αναπτύσσουν επιθετική και βίαιη πολιτική, διότι υστερούν σε θεσμικό και κοινωνικό υπόβαθρο, καθώς οι πρώην αποικιακές δυνάμεις δεν τους επέτρεψαν να αναπτύξουν αυτά τα στοιχεία. Το φαινόμενο του βίαιου ισλαμικού εξτρεμισμού θα συνεχιστεί όσο οι συσχετισμοί της παγκόσμιας κυριαρχίας παραμένουν οι ίδιοι και δεν αντιμετωπίζεται η επιβολή του δυτικού τρόπου διακυβέρνησης στον πλανήτη. (Μπόση, 1999, σσ.140-141)

Ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός είναι μια άτυπη πολιτική ιδεολογία, που έχει ως βάση τις θρησκευτικές ιδέες και τα ιερά κείμενα, που θεωρούνται βασικές και θεμελιώδεις αξίες. Οι ιδέες αυτές προκύπτουν από μια επιλεκτική, δυναμική και ακτιβιστική ερμηνεία των κειμένων, που γίνεται από κάποιο πρόσωπο, κυρίως άνδρα, βαθιάς πίστης και ηθικής αγνότητας, που διακατέχεται από ανιδιοτέλεια και αφοσίωση και έχει την ικανότητα να κινητοποιεί τους πιστούς. (Heywood, 2007, σ.522)

Το Ισλάμ προσφέρει διδαχές για ένα ολοκληρωμένο τρόπο ζωής για την ηθική, πολιτική και οικονομική συμπεριφορά των ατόμων και των εθνών. Ο «δρόμος του Ισλάμ» βασίζεται σε διδασκαλίες του Προφήτη Μωάμεθ, όπως αποκαλύπτονται στο Κοράνι, δηλαδή στον αποκεκαλυμμένο λόγο του Αλλάχ, και στη Sunna, δηλαδή τα παραδοσιακά έθιμα που τηρούνται από τους ευσεβείς μουσουλμάνους και λέγεται ότι

βασίζονται στη ζωή του Προφήτη. Είναι μια μαχητική πίστη στις ισλαμικές πεποιθήσεις, με στόχο την ίδρυση ενός ολοκληρωτικού «ισλαμικού κράτους», στο οποίο θα εφαρμόζεται ο θεϊκός ισλαμικός νόμος της shari'a, δηλαδή ο κώδικας νόμιμης και ενάρετης συμπεριφοράς, που συνδυάζεται με σύστημα τιμωρίας για τα αδικήματα και θα επιβάλλεται η ισλαμική διακυβέρνηση, αντίθετα με τις καπιταλιστικές και σοσιαλιστικές μορφές ανάπτυξης. (Heywood, 2007, σσ.530-531)

Παρά τις ιδεολογικές διαφοροποιήσεις του Ισλάμ, ανάμεσα στα κοινά στοιχεία όλων είναι η πίστη στη διαφορετικότητα σε σχέση με τους «άπιστους», η πίστη για τη διαφθορά του «Μεγάλου Σατανά», που είναι οι αξίες των ΗΠΑ και της Δυτικής Ευρώπης και η συμπαράσταση στους μουσουλμάνους που συμμετέχουν σε εμπόλεμες καταστάσεις. (Μπόση, 1999, σ.100) Οι οπαδοί και αγωνιστές χαρακτηρίζουν τους εαυτούς τους «μαχητές», εμπνέονται από τον υπέρτατο σκοπό που έχει ορίσει ο Θεός, δρουν στο όνομα της θρησκείας και εμπλέκονται στη μάχη με ζήλο και πάθος. Θεωρούν τους εαυτούς τους «τον εκλεκτό λαό», που πολεμούν για την επικράτηση των «πιστών» έναντι των «απίστων», έναντι του εχθρικού, απειλητικού και δαιμονοποιημένου «άλλου». Δημιουργείται, έτσι, υψηλή αίσθηση συλλογικής ταυτότητας και ενισχύεται ο μαχητικός χαρακτήρας έναντι του «κακού» ιμπεριαλισμού των ΗΠΑ και της δυτικοποίησης, με κύριο στόχο να εκπληρώσουν το «θέλημα του Θεού», να εξαλείψουν το «κακό» και να οδηγήσουν όλο τον κόσμο στην πίστη. (Heywood, 2007, σσ.509-535)

Προκειμένου να κερδίσουν τη μάχη αυτή και να πετύχουν το στόχο τους, οι ακραίοι ισλαμιστές φονταμενταλιστές καταφεύγουν στη χρήση βίας. Η χρήση βίας στα πλαίσια της τρομοκρατίας έχει ως στόχο τους αμάχους και, σύμφωνα με τη Ρεαλιστική σχολή σκέψης των διεθνών σχέσεων, είναι παράνομη, καθώς μόνο τα κράτη έχουν το μονοπώλιο της νόμιμης χρήσης βίας. (Baylis, Smith & Owens, 2013, σ. 505) Αποτελεί συνήθη πρακτική το γεγονός νεαροί πολεμιστές να ανατινάζονται, σκοτώνοντας μαζί και αθώους που αναλαμβάνουν την ευθύνη για τα προβλήματα που κάποιος άλλος δημιούργησε. Οι νεαροί αυτοί είναι πρόθυμοι και συνεπείς να προχωρήσουν σε μια ανιδιοτελή θυσία ανθρώπινων όντων, αδιαφορώντας για τα ίδια τα αθώα θύματα. (Μπόση, 1999, σ.108) Οι θρησκευτικοί τρομοκράτες σκοτώνονται και σκοτώνουν, αφενός για να εξασφαλίσουν την επιβράβευση στη μετά θάνατον ζωή και αφετέρου γιατί είναι θεία εντολή και θεία έγκριση να διαπράξουν, κατά τα άλλα, παράνομες ή ανήθικες πράξεις. (Baylis, Smith & Owens, 2013, σ. 513) Ο μαχητικός ισλαμισμός, δηλαδή η χρήση των ανθρώπων ως όπλα πολέμου και οι

τρομοκρατικές επιθέσεις ή οι βομβιστικές αυτοκτονίες, νομιμοποιείται και εξαγνίζεται στο όνομα του κοινωνικού και πολιτικού αγώνα. (Heywood, 2007, σ.534) Ο σκοπός των ισλαμιστών εξτρεμιστών γι' αυτούς είναι ηθικός και άρα τα μέσα που χρησιμοποιούν θεωρούνται για τους ίδιους ηθικά. (Baylis, Smith & Owens, 2013, σ. 505) Η βία θεωρείται μια ιερή πράξη ή θείο καθήκον και οι θρησκευτικοί καθοδηγητές δεν αρνούνται τη χρήση βίας, αντίθετα τη δικαιολογούν. (Μπόση, 1999, σ.105)

Στόχος των μαχητών είναι η απελευθέρωση από την ξένη επιρροή και τον έλεγχο και ταυτόχρονα η ενότητα του ισλαμικού κόσμου. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με τη στρατιωτική εκπαίδευση και προετοιμασία των ισλαμιστών μαχητών, που θα διεξάγουν τον «ιερό πόλεμο» (jihad). (Heywood, 2007, σ.532) Οι εξτρεμιστές ισλαμιστές στρατολογούνται και εκπαιδεύονται, σε ειδικά στρατόπεδα, πάνω στα όπλα και στις θρησκευτικές αρετές, πριν αναλάβουν δράση. Ωστόσο, η προετοιμασία αυτή απαιτεί συνεχείς οικονομικούς πόρους, ενώ χώρες όπως Ιράν, Σαουδική Αραβία και Σουδάν παρέχουν τους χώρους εκπαίδευσης. Η βία, ως αυτοσκοπός και μοναδική λύση για την επιβίωση της φυλής, της θρησκείας και του γένους, έχει ως αποδέκτη αθώους πολίτες. Τα θύματα επιλέγονται ως ομάδα πολιτών της ιδεολογίας που θέλουν να πλήξουν, με βασικό τους σκοπό να εκφοβίσουν και να δηλώσουν την παρουσία τους σε ένα αγώνα χωρίς τέλος. (Μπόση, 1999, σσ. 105-108)

Έτσι, δημιουργούν μια λαϊκή εικόνα, παραπλανητική και διαστρεβλωμένη, για τη θρησκεία, σε αντίθεση με την ειρηνική και νόμιμη διαμαρτυρία που θα έπρεπε να ακολουθούν ως μέσο επίτευξης του πολιτικού σκοπού της ανανέωσης και ενίσχυσης της απειλούμενης εθνικής ή εθνοτικής ταυτότητας του περιθωριοποιημένου και καταπιεσμένου μουσουλμανικού λαού. (Heywood, 2007, σ.535) Η χρήση τρόμου και βίας είναι αντίθετη στην ειρήνη, το σεβασμό και τη δικαιοσύνη που διακηρύσσει το Ισλάμ και η πραγματική jihad, που σύμφωνα με τον Προφήτη Μωάμεθ, είναι ένας εσωτερικός αγώνας μέσα από την ηθική υπακοή και την αφοσίωση στο Ισλάμ (Heywood, 2007, σσ.527-535) για την καθαρότητα της ψυχής. Ωστόσο, οι εξτρεμιστές ισλαμιστές, όπως ο Οσάμα Μπιν Λάντεν, αντιλαμβάνονται τον ιερό πόλεμο διαφορετικά. (Baylis, Smith & Owens, 2013)

Όσο αφορά το Αφγανιστάν, το καθεστώς των Ταλιμπάν προσωποποιεί τον ισλαμικό φονταμενταλισμό στη χώρα. (Heywood, 2007, σ.533) Επίσης, από τις πιο σημαντικές ομάδες ακραίων ισλαμιστών εξτρεμιστών (jihadi), που εκφράζει το ριζοσπαστικό φονταμενταλισμό, ήταν η Αλ Κάιντα, με ηγέτη τον Οσάμα Μπιν Λάντεν.

Αφοσιωμένη στο Ισλάμ, μέσω της jihad, ενάντια στις ΗΠΑ και το Ισραήλ, στόχευε στην απομάκρυνση της ξένης επιρροής από τη Σαουδική Αραβία και το μουσουλμανικό κόσμο. (Heywood, 2007, σ.534) Ύστερα από τις επιθέσεις της 11/9, η Αλ Κάιντα έλαβε παγκόσμια αναγνώριση ως παγκόσμια τρομοκρατική ομάδα που απειλεί το δυτικό πολιτισμό και τις αξίες και στηρίζει ομάδες με παρόμοια ιδεολογία παγκοσμίως. (Baylis, Smith & Owens, 2013) Τέλος, παραδείγματα του εξτρεμισμού είναι η επίθεση στο World Trade Center στη Νέα Υόρκη το 1993 και έπειτα το 2001.

1.3 Οι επιθέσεις της 11/9

Στις 11 Σεπτεμβρίου το 2001, πραγματοποιήθηκαν οι τρομοκρατικές επιθέσεις από την τρομοκρατική οργάνωση της Αλ Κάιντα προς τις ΗΠΑ. Τέσσερα επιβατηγά αεροσκάφη αμερικανικών εταιρειών κατελήφθησαν από 19 αεροπειρατές και είχαν ως στόχο να καταρρίψουν το κάθε αεροσκάφος σε κάποιο αμερικανικό κτίριο. Το πρώτο έπεσε στο βόρειο πύργο του συγκροτήματος του Παγκοσμίου Κέντρου Εμπορίου στο Κάτω Μανχάταν και λίγα λεπτά αργότερα ένα ακόμα αεροσκάφος συνετρίβη στο νότιο πύργο του συγκροτήματος. Και οι δύο πύργοι κατέρρευσαν παρασύροντας και άλλα κτίρια. Αργότερα, το τρίτο αεροσκάφος συνετρίβη στη δυτική πλευρά του Πενταγώνου, ενώ η τέταρτη πτήση είχε κατεύθυνση την Ουάσιγκτον. Ωστόσο, μετά από την προσπάθεια των επιβατών να ανακτήσουν τον έλεγχο του αεροσκάφους, συνετρίβη σε ένα χωράφι στην Πενσυλβάνια και δεν έφτασε ποτέ το στόχο του, που φημολογείται ότι ήταν είτε ο Λευκός Οίκος είτε το Καπιτώλιο των ΗΠΑ. Ο τραγικός απολογισμός των επιθέσεων ανέρχεται σε 2.977 νεκρούς και περισσότερους από 25.000 τραυματίες, περνώντας στην ιστορία ως η πιο θανατηφόρα τρομοκρατική επίθεση. Σήμερα στα σημεία όπου έπεσαν τα αεροσκάφη έχουν κατασκευαστεί Εθνικά Μνημεία που θυμίζουν τη μαύρη εκείνη μέρα για την παγκόσμια ιστορία, που άλλαξε για πάντα τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε την τρομοκρατία.

Οι ΗΠΑ θεώρησαν ότι πίσω από τις επιθέσεις βρισκόταν η Αλ Κάιντα και ζήτησαν από το καθεστώς των Ταλιμπάν την αποβολή της οργάνωσης από το Αφγανιστάν και την έκδοση του ηγέτη της, Οσάμα Μπιν Λάντεν. Ωστόσο, οι Ταλιμπάν δεν ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα των ΗΠΑ και στις 7 Οκτωβρίου του 2001 οι ΗΠΑ ξεκίνησαν τον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας, εισβάλλοντας στο Αφγανιστάν. Παρά την άρνηση του ηγέτη της Αλ Κάιντα να αναλάβει την ευθύνη των επιθέσεων, το 2004 τελικά προχώρησε σε επίσημη ανάληψη της ευθύνης. Για σχεδόν δέκα χρόνια κρυβόταν, μέχρι τις 2 Μαΐου του 2011 όπου βρέθηκε και δολοφονήθηκε από ομάδα των ειδικών στρατιωτικών επιχειρήσεων των ΗΠΑ, στο Αμποταμπάντ στο Πακιστάν. Τα γεγονότα της 11/9 αποτέλεσαν μια πράξη παραβίασης της κυριαρχίας των ΗΠΑ. (Χειλά, 2013, σ.183) Σύμφωνα με το Χάρτη του ΟΗΕ, «η κυριαρχία, η εδαφική ακεραιότητα και η εθνική ενότητα των κρατών πρέπει να γίνονται πλήρως σεβαστές». (<https://unric.org/el/%CF%87%CE%B1%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%83-%CE%BF%CE%B7%CE%B5/>) Έτσι, τα κράτη αποδεχόμενα την αναρχία του

διεθνούς συστήματος, σε ορισμένες περιπτώσεις, αποφασίζουν να επέμβουν, για να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση φαινομένων που οδηγούν σε διεθνικούς κινδύνους (Baylis, Smith & Owens, 2013, σσ. 443-446), καθώς μια επέμβαση σε τρίτη χώρα δικαιολογείται μόνο σε περίπτωση που υπάρχει απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Για τέτοιου είδους επεμβάσεις τη νομιμοποίηση παρέχει κατά κύριο λόγο ο ΟΗΕ, αν και ορισμένες φορές μπορεί να διεξαχθούν από περιφερειακές οργανώσεις, ειδικές συμμαχίες ή υβριδικούς μηχανισμούς. (Baylis, Smith & Owens, 2013, σ. 447) Μία τέτοια συμμαχία είναι και το ΝΑΤΟ, το οποίο μέσα στα πολλαπλά του καθήκοντα έχει και τη χορήγηση βοήθειας σε χώρες που έχουν ανάγκη και αδυνατούν από μόνες τους να ανταπεξέλθουν. (Μπόση, 1999, σ.339)

Τα γεγονότα της 11/9 έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις του διεθνούς συστήματος και στα περιφερειακά υποσυστήματα. Τα γεγονότα αυτά κατέδειξαν και την αδυναμία του ΟΗΕ να εδραιώσει ένα σύστημα συλλογικής ασφάλειας. (Χειλά, 2013, σ.176) Από εκείνη τη μέρα και έπειτα έγινε ξεκάθαρο από όλες τις Αμερικανικές κυβερνήσεις και το ΝΑΤΟ ότι η σταθερότητα και η ασφάλεια στο Αφγανιστάν συνδέεται άμεσα με τη διεθνή ασφάλεια. (South Asia Center, 2015, σ.2) Η απόδοση της ευθύνης για τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11/9 στην Αλ Κάιντα και η διασύνδεση της επίθεσης με το καθεστώς των Ταλιμπάν οδήγησαν στην επέμβαση στο Αφγανιστάν τον Οκτώβριο του 2001. (Χειλά, 2013, σ.177) Ο στρατηγικός σκοπός της επιχείρησης στο Αφγανιστάν ήταν να αποδυναμωθεί η Αλ Κάιντα και να αποφευχθούν νέες διεθνείς τρομοκρατικές επιθέσεις (South Asia Center, 2015, σ.4), ανοίγοντας δρόμο για την ανοικοδόμηση ενός κράτους δυτικού τύπου. (Third way, 2019)

1.4 Η Αμερικανική στρατηγική στο Αφγανιστάν

Ένα από τα βασικά ζητήματα εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ είναι η στρατηγική για την αύξηση της ασφάλειας εντός και εκτός της χώρας. Είναι ένας τρόπος αναγνώρισης των διαφόρων κινδύνων που υπάρχουν και των διαφορετικών προσεγγίσεών τους, υπεράσπισης του έθνους και διαμόρφωσης ενός διεθνούς περιβάλλοντος ασφαλείας, ενώ ταυτόχρονα προετοιμάζονται για ένα αβέβαιο μέλλον με συνεχείς κρίσεις. Μέσα σε αυτούς τους κινδύνους είναι και οι διεθνικοί κίνδυνοι, όπως η τρομοκρατία, το διεθνές έγκλημα, η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και όπλων, η παράτυπη μετανάστευση και η καταστροφή του περιβάλλοντος. Όλοι αυτοί οι κίνδυνοι απειλούν τόσο τους πολίτες όσο και τα συμφέροντα των ΗΠΑ. (Μπόση, 1999, σσ.343-344)

Μία εβδομάδα μετά τις επιθέσεις της 11/9, το Κογκρέσο ενέκρινε ψήφισμα (Authorization for Use of Military Force) με το οποίο έδινε στον Πρόεδρο των ΗΠΑ την άδεια να χρησιμοποιήσει όλες τις απαραίτητες και κατάλληλες δυνάμεις ενάντια στα έθνη, τους οργανισμούς ή τους ανθρώπους που σχεδίασαν, ενέκριναν και βοήθησαν τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου. Ενώ το 2002, το Κογκρέσο προχώρησε σε ένα ακόμα ψήφισμα, με το οποίο εξουσιοδότησε τον Πρόεδρο να χρησιμοποιεί τις Ένοπλες Δυνάμεις όπως κρίνει ότι είναι απαραίτητο και κατάλληλο για να υπερασπιστεί την εθνική ασφάλεια. Για τις επόμενες δύο δεκαετίες, οι ΗΠΑ στήριζαν όλες τους τις στρατιωτικές δράσεις κατά της τρομοκρατίας σε αυτά τα ψηφίσματα. Το Κογκρέσο, έτσι, αδυνατεί να ελέγξει τις στρατιωτικές επιχειρήσεις που διεξάγει ο Πρόεδρος. (<https://theconversation.com/congress-moves-to-reclaim-its-war-powers-165060>, 2021) Για πρώτη φορά, λοιπόν, το 2001 δόθηκε εξουσιοδότηση στον Πρόεδρο των ΗΠΑ για χρήση στρατιωτικής βίας, ενώ μέχρι και σήμερα το Κογκρέσο δεν έχει αναστείλει την αρμοδιότητα αυτή του Προέδρου. (<https://www.govinfo.gov/content/pkg/PLAW-107publ40/html/PLAW-107publ40.htm>)

Υψηλόβαθμο στέλεχος της αμερικανικής κυβέρνησης (το όνομά του δεν αναφέρεται, διότι η συζήτηση ήταν κλειστή και “of the record”), σε ομιλία στην Αθήνα στις 30 Οκτωβρίου 2001, δήλωσε ότι «τα υποβόσκοντα προβλήματα των διεθνών σχέσεων πρέπει να αντιμετωπιστούν» και ότι «η κατάρρευση των ψηλότερων πύργων σήμαινε και κατάρρευση του κόσμου μας, τον οποίο προσπαθούμε να ξαναχτίσουμε» (“our world collapsed and we are trying to rebuild it”). (Ηφαιστος, 2009, σ.27) Η δήλωση

αυτή ήταν αντιπροσωπευτική μιας μακράς παράδοσης στην αμερικανική εξωτερική πολιτική, που αφενός απλουστευτικά εξομοιώνει τον κόσμο με το αμερικανικό πολιτικό σύστημα και αφετέρου αποτελεί πολιτική εκλογίκευση του ηγεμονικού χαρακτήρα υπέρ της διάδοσης της δικής τους πολιτικής κουλτούρας παγκοσμίως, αδιαφορώντας για τις ιδιαιτερότητες που υπάρχουν, συνεχίζοντας την αμερικανική εξωτερική πολιτική του 19ου και 20ου αιώνα, όπου μάχονταν για να εξαλείψουν την εσωτερική ετερότητα. (Ηφαιστος, 2009, σ.163) Σύμφωνα με τον Carr, οι ιδεαλιστές κάθε εποχής και κάθε χώρας, επικαλούμενοι το δόγμα αρμονίας συμφερόντων, ντύνουν το δικό τους εθνικό συμφέρον με οικουμενικό μανδύα, με σκοπό να το επιβάλλουν στην υπόλοιπη ανθρωπότητα. (Ηφαιστος, 2009, σ.164)

Επιπλέον, πολιτικά πρόσωπα των ΗΠΑ άφηναν υπαινιγμούς για χρήση τακτικών πυρηνικών όπλων κατά του Αφγανιστάν, ενώ ταυτόχρονα υπήρξε μεταστροφή της αμερικανικής κοινής γνώμης υπέρ της χρήσης πυρηνικών όπλων κατά του Αφγανιστάν και της τρομοκρατικής οργάνωσης Αλ Κάιντα. Ταυτόχρονα, ο Οσάμα Μπιν Λάντεν άφηνε υπαινιγμούς ότι κατείχε πυρηνικά όπλα και πως «αν οι Αμερικανοί χρησιμοποιήσουν πρώτοι τα όπλα αυτά θα τα χρησιμοποιήσουμε και εμείς». Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ δήλωσε στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ότι παίρνει σοβαρά αυτή την απειλή και ότι θεωρεί σημαντικό πρόβλημα την κατοχή πυρηνικών όπλων από παράνομες τρομοκρατικές οργανώσεις, αφού η χρήση τους από αυτές θα σήμαινε άλμα προς το άγνωστο για όλα τα κράτη. (Ηφαιστος, 2009, σσ.334,539)

Βασικό επιχείρημα της επέμβασης στο Αφγανιστάν ήταν η χρήση του δικαιώματος της νόμιμης άμυνας ενάντια σε ενέργειες μη κρατικών δρώντων που απειλούν την κρατική κυριαρχία. Επιπλέον, με απόφαση του ΣΑ των ΗΕ το 2001, η τρομοκρατία, καθώς και τα διεθνή τρομοκρατικά δίκτυα, όπως η Αλ Κάιντα, ορίστηκαν ως απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Παράλληλα, το ΣΑ παρότρυνε τα κράτη να αντιδρούν σε αυτή με όλα τα δυνατά μέσα. Αυτό αποτέλεσε τη νομιμοποιητική βάση της διακρατικής συνεργασίας των στρατιωτικών επιχειρήσεων στο Αφγανιστάν και σήμαινε ότι η χρήση βίας πλέον αποτελούσε μέσο επιβολής ενός νέου μοντέλου διακυβέρνησης στο λαό του Αφγανιστάν, το οποίο θα ήταν αποδεκτό από όλη τη διεθνή κοινότητα. (Χειλά, 2013, σσ.178-179)

Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται η αναδιαμόρφωση του Αφγανιστάν. Είναι μια σύνθετη και μακροχρόνια στρατηγική, που θα θέσει τις βάσεις για την ασφάλεια και τη σταθερότητα, την κατάρριψη της απειλής των Ταλιμπάν και την εξάλειψη του ακραίου ισλαμικού εξτρεμισμού, που αποτελούσαν τη ρίζα του προβλήματος. (Χειλά,

2013, σσ.185-186) Παράλληλα, απαιτείται πολύπλευρη προσπάθεια από στρατηγικούς παίκτες της εγγύς περιοχής, όπως η Κίνα, Ρωσία, Ιράν, Σαουδική Αραβία, Ινδία και Πακιστάν, με ηγετικό ρόλο του ισλαμικού κόσμου. (South Asia Center, 2015, σ.4)

Η εξάπλωση της νέας γενιάς τρομοκρατών έχει προκαλέσει μεγάλη ανησυχία, σε παγκόσμιο επίπεδο, για τα κράτη, τις υπηρεσίες ασφαλείας και τους πολίτες. (Μπόση, 1999, σ.123) Ο φόβος αυτός και η απειλή ενάντια στις δυτικές αξίες οδήγησε σε στρατιωτικές επιχειρήσεις, ως νόμιμη άμυνα για να διασφαλιστεί η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια. (Χειλά, 2013, σ.178)

1.5 Η ξένη παρουσία στο Αφγανιστάν

1.5.1 Επιχείρηση Διαρκούς Ελευθερίας (OEF)

Στις 7 Οκτωβρίου 2001 ανακοινώθηκε από τον Πρόεδρο των ΗΠΑ, Τζορτζ Μπους, ότι ξεκίνησαν οι βομβαρδισμοί στο Αφγανιστάν, με τη βρετανική υποστήριξη. Αυτό σήμαινε και την έναρξη της Επιχείρησης Διαρκούς Ελευθερίας, ως μέρος του πολέμου κατά της τρομοκρατίας. Στις 14 Νοεμβρίου του 2001, με το ψήφισμα 1378 του ΣΑ του ΟΗΕ, τα κράτη μέλη καλούνται να στείλουν ειρηνευτικές δυνάμεις στο Αφγανιστάν. (https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm)

Ύστερα από την αμερικανική στρατιωτική εισβολή στο Αφγανιστάν και τους βομβαρδισμούς, η Αλ Κάιντα αποδυναμώθηκε και οι Ταλιμπάν εκδιώχθηκαν. Στη συνέχεια, στις 4 Δεκεμβρίου του 2001, συμφωνήθηκε στη Βόννη η σύνθεση προσωρινής κυβέρνησης με επικεφαλής το Χαμίτ Καρζάι, που έγινε προσωρινός πρόεδρος στις 22 Δεκεμβρίου του 2001. Η κυβέρνηση αυτή ανέλαβε το έργο της πολιτικής, θεσμικής και κοινωνικής ανοικοδόμησης του κράτους και την υιοθέτηση νέου συντάγματος το 2004. (Χειλά, 2013) Η συμφωνία της Βόννης εγκρίθηκε από το ψήφισμα 1383 του ΣΑ του ΟΗΕ. (<https://www.cfr.org/timeline/us-war-afghanistan>)

Το 2002 με το ψήφισμα 1401 του ΣΑ των ΗΕ συστάθηκε πολιτική αποστολή βοήθειας (UNAMA), με στόχο την ειρήνη και τη σταθερότητα. (<https://unama.unmissions.org/about>)

Η στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναδείκνυε τη συλλογική διακυβερνητική συνεργασία στον ευρωπαϊκό χώρο και τη διεθνή αλληλεγγύη, καθώς καλούσε σε μία παγκόσμια συμμαχία κατά της τρομοκρατίας, υπό την αιγίδα των ΗΕ, ενώ δεσμευόταν να ελέγχει τις πρακτικές, ώστε να εξασφαλίζεται ο σεβασμός των θεμελιωδών ελευθεριών, που αποτελεί βάση του ευρωπαϊκού πολιτισμού. (Ηφαιστος, 2009, σσ.330-331)

Ο «οδηγός για την ειρήνη», που χάραξαν οι ΗΠΑ, αποτελείτο από ενέργειες που θα αντιμετώπιζαν τα αίτια των κοινωνικών, θρησκευτικών και πολιτισμικών διεκδικήσεων, τα οποία ήταν κυρίως «η οικονομική απόγνωση, η κοινωνική αδικία και η πολιτική καταπίεση». Η εδραίωση της ειρήνης ξεκινά από την εδραίωση του κράτους, ως στρατηγική και ηθική αναγκαιότητα. Στόχος ήταν να αντιμετωπιστούν τα κρίσιμα εσωτερικά προβλήματα και να δημιουργηθούν οι κατάλληλοι κρατικοί θεσμοί και υποδομές που θα εξασφάλιζαν την ασφάλεια. Η αδυναμία των

κυβερνήσεων να επιτύχουν τα παραπάνω καθιστά τα κράτη αποτυχημένα και η εξωτερική υποστήριξη κρίνεται αναγκαία. (Χειλά, 2013, σσ.177-200)

Όσο αφορά το στρατιωτικό σκέλος, με το ψήφισμα 1386 του ΣΑ του ΟΗΕ στις 20 Δεκεμβρίου, ιδρύθηκε Διεθνής Δύναμη Βοήθειας για την Ασφάλεια (ISAF), με στόχο να εκπαιδεύσει τις Αφγανικές Εθνικές Δυνάμεις Ασφαλείας (ANSF), να συμβάλει στην ανοικοδόμηση βασικών κυβερνητικών οργάνων, να συμμετέχει στον πόλεμο με αντάρτικες ομάδες και άρα να συμβάλλει στη διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας. (Χειλά, 2013, σ.179) Η στρατιωτική υποστήριξη από συμμάχους του NATO και εταίρους, για την ενίσχυση της βιωσιμότητας της αφγανικής εθνικής άμυνας και των δυνάμεων ασφαλείας, με μη επανδρωμένες αεροπορικές επιδρομές, drones και συστήματα επιτήρησης και αναγνώρισης, διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στην αντοχή των αφγανικών δυνάμεων και στη διατήρηση μεγάλων επαρχιών. (Cordesman & Hwang, 2020, σ.5) Επιπλέον, ως μέσο εγγύησης του νέου κράτους, στόχευαν στη δημιουργία εθνικού στρατού και αστυνομίας, που θα μείωνε την καχυποψία και θα αύξανε την αποδοχή από τη διεθνή κοινότητα. (Χειλά, 2013, σ.191)

Επιπλέον, η Διεθνής Κοινότητα ανέλαβε ενισχυτικό ρόλο, ακολουθώντας πολιτικές επιβολής και διατήρησης της ειρήνης. Βασική προϋπόθεση ήταν να διαμορφώσουν μια νέα εσωτερική τάξη. (Χειλά, 2013, σ.178) Για το λόγο αυτό, οι συμμαχικές δυνάμεις προσπάθησαν να συνεισφέρουν σε τομείς, όπως η οικονομία, η εκπαίδευση, το πολιτικό σύστημα, οι κανόνες δικαίου, η εσωτερική ασφάλεια και η αύξηση της αποτελεσματικότητας και της λογοδοσίας των αφγανικών δυνάμεων, προσπαθώντας να εξασφαλίσουν οικονομική ανάκαμψη, σταθερότητα, εθνοτική ισορροπία και εθνική ενότητα. Οι στόχοι αυτοί απαιτούν επιχειρησιακό σχεδιασμό, δημοσιονομική ανάπτυξη, διαχείριση και ανάπτυξη προσωπικού, υλικοτεχνική υποστήριξη και αστική εποπτεία, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αφγανικές δυνάμεις και τα θεσμικά όργανα ασφαλείας ενεργούν σύμφωνα με τις αρχές του κράτους δικαίου και ασκείται καλή διακυβέρνηση. Ακόμα, δεδομένου ότι οι σημαντικότερες οικονομικές δραστηριότητες του Αφγανιστάν βασιζόνταν στον πόλεμο και στα ναρκωτικά, η Διεθνής Κοινότητα συνεργάστηκε για μία πολιτική διευθέτηση ανθρωπιστικού χαρακτήρα, που θα οδηγήσει σε μείωση της βίας, ανάπτυξη και επανένταξη. (Cordesman & Hwang, 2020, σσ.8-9)

Η βοήθεια που παρείχαν τα κράτη επήλθε στο Αφγανιστάν σταδιακά. Το 2002, στη διεθνή διάσκεψη για την ανοικοδόμηση του Αφγανιστάν, εγκρίθηκε χορήγηση 4,5

δισεκατομμυρίων δολαρίων και το 2006, στη διάσκεψη του Λονδίνου, υιοθετήθηκε η ενδιάμεση αφγανική εθνική στρατηγική ανάπτυξης για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση δημιουργίας υποδομών. Το 2007 υπήρξε διάσκεψη στη Ρώμη για τη δικαιοσύνη και το κράτος δικαίου και το 2008 συνδιάσκεψη στο Παρίσι, με ένα νέο χάρτη για την ασφάλεια και την ανάπτυξη και την έγκριση χορήγησης επιπλέον 21,4 δισεκατομμυρίων δολαρίων για την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Ο στόχος των ενεργειών αυτών ήταν να επανιδρυθεί το κράτος πάνω σε νέες βάσεις. (Χειλά, 2013, σ.193)

Μετά την επίθεση της 11/9 όλη η προσοχή είχε στραφεί στο Αφγανιστάν. Ωστόσο, από το 2002 έως το 2009, σύμφωνα με τον πρώην υπουργό άμυνας Ρόμπερτ Γκέιτς, οι πόροι και η προσοχή μεταφέρθηκε στο Ιράκ, αφήνοντας έτσι στη μέση τις αμερικανικές προσπάθειες για ανοικοδόμηση του Αφγανιστάν. (Third Way, 2019, σ.3) Παρά τη σταθερή αμερικανική παρουσία στο Αφγανιστάν, το 2009 η κυβέρνηση Ομπάμα έστρεψε ξανά το ενδιαφέρον των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν, ανακοινώνοντας την ενίσχυση των στρατιωτικών επιχειρήσεων με αύξηση της αμερικανικής παρουσίας κατά 30.000 άνδρες από τις ΗΠΑ και 7.000 από το NATO (Χειλά, 2013, σ.195), με σκοπό να καταστείλουν την εξέγερση των Ταλιμπάν και να συμβάλλουν στη σταθεροποίηση της χώρας. (Third Way, 2019, σ.3)

Το 2010 στη διάσκεψη κορυφής του NATO, στη Λισαβόνα, επικυρώθηκε η στρατηγική αντεξέγερσης (counterinsurgency strategy) για την ανοικοδόμηση και την ανάπτυξη της χώρας ως προϋπόθεση για την εδραίωση της ασφάλειας και σταθερότητας, με μείωση των εξεγέρσεων και αύξηση της ικανότητας των αφγανικών δυνάμεων ασφαλείας να εγγυηθούν την ασφάλεια. (Χειλά, 2013, σ.211)

Αυτός ήταν και ο αρχικός στόχος που θα οδηγούσε στην ήττα των Ταλιμπάν. Δεν πέτυχε, όμως, και το 2010 η αμερικανική στρατηγική απέδωσε την ανεπιτυχή επίλυση της σύγκρουσης σε αφγανική ευθύνη, αναλαμβάνοντας μόνο το οικονομικό της κόστος. Καθόλη τη διάρκεια της θητείας Ομπάμα, ο στόχος της σταθεροποίησης του Αφγανιστάν μέσω οικονομικής ανάπτυξης και νέας διακυβέρνησης, βελτιώνοντας τις αδυναμίες, τις υποδομές και την κρατική ικανότητα, γινόταν όλο και πιο απόμακρος και η απομάκρυνση των αμερικανικών δυνάμεων το 2014 δεν μπόρεσε να ολοκληρωθεί. (Tellis & Eggers, 2017, σ.15)

Το 2014, μετά το τέλος της θητείας του προέδρου Χαμίντ Καρζάι, οι ΗΠΑ θέλησαν να βοηθήσουν να μεσολαβήσει μια κυβέρνηση εθνικής ενότητας μεταξύ του Ασράφ

Γανί και του Αμπντουλάχ Αμπντουλάχ, ενώ εκτός παρέμειναν οι Ταλιμπάν. (Third Way, 2019, σ.3)

Επιτυχίες των συμμαχικών δυνάμεων σημειώθηκαν σε διάφορους τομείς, όπως η εκπαίδευση, η παροχή δημόσιας υγείας, η διαμόρφωση δημοκρατικών πολιτικών πρακτικών και η προώθηση δικαιωμάτων, όπως η ελευθεροτυπία και η αναβάθμιση του ρόλου της γυναίκας στην κοινωνία. (South Asia Center, 2015, σ.5) Επίσης, τα δεδομένα ανάπτυξης της χώρας ξεκίνησαν μια θετική πορεία και διαμόρφωσαν ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά ανάπτυξης. Οι ξένες δυνάμεις συνέβαλαν στο να γίνουν ξανά οι αφγανικές δυνάμεις ασφαλείας εθνικός θεσμός και μαζί με τις αφγανικές δυνάμεις κατάφεραν να εξαλείψουν τις τρομοκρατικές ομάδες που βρίσκονταν και ενεργούσαν στο Αφγανιστάν. Επιπλέον, παρά την απάτη που χαρακτήρισε τις προεδρικές εκλογές στο Αφγανιστάν και τις έντονες αντιδράσεις για το αποτέλεσμα, ήταν μια πράξη δημοκρατικού χαρακτήρα και η κυβέρνηση εθνικής ενότητας των Ασράφ Γανί και Αμπντουλάχ Αμπντουλάχ έθεσε ως πρωταρχικό στόχο το εθνικό συμφέρον, δημιουργώντας ελπίδα για ενότητα και δημοκρατία για τον αφγανικό λαό. (South Asia Center, 2015, σ.5)

1.5.2 Επιχείρηση Φρουρός της Ελευθερίας (OFS)

Μετά την επιτυχημένη αποδυνάμωση της Αλ Κάιντα, την εξόντωση του αρχηγού της και τις προόδους της χώρας, οι συμμαχικές δυνάμεις δεσμεύτηκαν σε μια στρατηγική εξόδου από το Αφγανιστάν μέχρι τα τέλη του 2014. (Χειλά, 2013, σ.2010)

Ωστόσο, υπήρχαν σημαντικά κενά κατά τη διαπραγμάτευση για αποχώρηση των δυτικών δυνάμεων από το Αφγανιστάν. Αρκετά από αυτά εμπόδιζαν την εξασφάλιση της σταθερότητας και της ευημερίας της χώρας και καθιστούσαν αναγκαία τη συνέχιση της υποστήριξης και της συμβολής των ξένων δυνάμεων. Το πολιτικό σύστημα και η διακυβέρνηση διακατέχονταν από διαφθορά και αδυναμία παροχής νόμου, τάξης και δικαιοσύνης. Επίσης, ο αφγανικός στρατός δεν ήταν ακόμα αρκετά ισχυρός, ώστε να δρα αποτελεσματικά μόνος του ενάντια στους Ταλιμπάν. Η οικονομία συνέχιζε να εξαρτάται από τις ξένες χρηματοδοτήσεις και όχι από εγχώριες πηγές εσόδων που θα συνέβαλλαν στην ανάπτυξη. (Tellis & Eggers, 2017, σ.11) Επιπλέον, η αφγανική κυβέρνηση χρειαζόταν χρόνο για να καλύψει θέματα διοίκησης, ειδικών επιχειρήσεων και πληροφόρησης στις Αφγανικές Εθνικές Δυνάμεις Ασφαλείας (ANSF). Έτσι, η άμεση αποχώρηση των Αμερικανών θα φανέρωνε την ελλιπή ικανότητα των εθνικών δυνάμεων να εξασφαλίσουν την

ασφάλεια, τη σταθερότητα και την ειρήνη. Για τους λόγους αυτούς, ήταν απαραίτητη η καθυστέρηση της αμερικανικής αποχώρησης. Συνεπώς, οι ΗΠΑ, ακολουθώντας τη Συμφωνία Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης, παρέμειναν να εξασφαλίσουν τη διατήρηση όσων είχαν επιτύχει έως τότε και την αποφυγή ανάδειξης νέων διεθνικών κινδύνων, όπως η τρομοκρατία, στοχεύοντας από κοινού με τις εθνικές δυνάμεις στον κοινό εχθρό (South Asia Center, 2015, σ.6)

Πιο συγκεκριμένα, στα τέλη του 2014 τερματίστηκε η νατοϊκή επιχείρηση διαρκούς ελευθερίας (OEF) και διακόπηκε η λειτουργία της Διεθνούς Δύναμης Αρωγής για την Ασφάλεια (ISAF), με ένα μέρος από αυτή να συνεχίζει με συμβουλευτικό ρόλο στην Αποστολή Αποφασιστικής Υποστήριξης (RSM), σύμφωνα με την απόφαση 2189 του ΣΑ. (https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm) Συνεπώς, από την 1η Ιανουαρίου του 2015, οι δυνάμεις του NATO τερμάτισαν όλες τις στρατιωτικές τους επιχειρήσεις στο Αφγανιστάν και στράφηκαν προς την εκπαίδευση και την παροχή συμβουλών. Ταυτόχρονα με τη χρηματοδότηση προς τις Αφγανικές Δυνάμεις Εθνικής Άμυνας και Ασφάλειας, ενισχύθηκαν η εταιρική σχέση, οι πολιτικές διαβουλεύσεις και οι πρακτικές συνεργασίας με τη χώρα του Αφγανιστάν. Σε συνέχεια αυτής της πολιτικής, το Νοέμβριο του 2017, ο αριθμός των στρατιωτικών μειώθηκε στις 16.000. (Third Way, 2019, σ.3)

Τόσο οι χώρες που παρείχαν στρατεύματα όσο και οι χώρες που παρείχαν άλλου είδους βοήθεια διαδραμάτισαν σημαντικό ρολό προς την ενίσχυση της αφγανικής κυβέρνησης. Ωστόσο, τη μεγαλύτερη βοήθεια, πολιτική, στρατιωτική και οικονομική, προσέφεραν οι ΗΠΑ. (Cordesman & Hwang, 2020) Σε όλο αυτό το διάστημα, από το 2002 έως το 2017, το Κογκρέσο των ΗΠΑ διέθεσε περισσότερα από 900 δισεκατομμύρια δολάρια σε προγράμματα υποστήριξης των αφγανικών δυνάμεων ασφαλείας. (Third Way, 2019, σ.3)

Το 2017 η πολιτική απέναντι στο Αφγανιστάν για οικοδόμηση των αφγανικών δυνάμεων ασφαλείας και η αντιτρομοκρατική πολιτική ενάντια στις διεθνικές απειλές πέρασε στον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος όφειλε να δώσει μία νέα προσέγγιση στην αμερικανική πολιτική στο Αφγανιστάν. Στόχος της έπρεπε να είναι η προστασία της ακεραιότητας του αφγανικού κράτους και του αφγανικού λαού, τερματίζοντας τις εχθροπραξίες με τους Ταλιμπάν και μετριάζοντας τις απειλές, την αστάθεια και τις συγκρούσεις. (Tellis & Eggers, 2017, σσ.12-16) Μετά την ανάληψη της προεδρίας από τον Τραμπ, αποφασίστηκε η παράταση της παρουσίας των αμερικανικών δυνάμεων μάχης στη χώρα ως αναγκαία, λόγω της ανικανότητας των

αφγανικών δυνάμεων εθνικής ασφάλειας να διατηρήσουν τα εδάφη τους απέναντι στους Ταλιμπάν. (Tellis & Eggers, 2017, σ.15) Επιπλέον, οι αφγανικές δυνάμεις κατάφεραν να μειώσουν την εξάρτησή τους από την αεροπορική δύναμη των ΗΠΑ. (Cordesman & Hwang, 2020, σ.7) Ωστόσο, η αμερικανική στρατιωτική παρουσία αυξήθηκε στο Αφγανιστάν. (Third Way, 2019, σ.3)

Το καλοκαίρι του 2018, η αφγανική κυβέρνηση προσέφερε δύο φορές εκεχειρία στους Ταλιμπάν, χωρίς κανένα αποτέλεσμα, αφού οι επιθέσεις των Ταλιμπάν συνεχίστηκαν και συνέχιζαν να αυξάνουν τον έλεγχο τους στη χώρα. (Third Way, 2019, σ.3)

Προκειμένου να επιτύχουν την σταθεροποίηση στο εσωτερικό του Αφγανιστάν ως άμυνα στη διεθνή τρομοκρατία, οι ΗΠΑ, ως τελικός αποδέκτης του οικονομικού κόστους των επιχειρήσεων και της υποστήριξης του Αφγανιστάν (Μπόση, 1999), επένδυσαν πολλά, κυρίως χρήματα και εξοπλισμό. Οι οικονομικές δαπάνες των ΗΠΑ φαινόταν να είναι όλο και πιο δυσβάσταχτες, καθώς ξόδευαν περίπου 23 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως σε βοήθεια και στρατιωτικές επιχειρήσεις. (Tellis & Eggers, 2017, σ.23) Οπότε, μια ενδεχόμενη αποτυχία του Αφγανιστάν να διατηρήσει την σταθερότητα και να εξασφαλίσει την ανταπόκριση και κάλυψη των αναγκών του θα θεωρούνταν αποτυχία των ΗΠΑ να συμβάλλουν στη σταθερότητα και αυτή η αποδυναμωμένη εικόνα των ΗΠΑ θα έδινε το κίνητρο για τη νέα ενδυνάμωση της εξτρεμιστικής ιδεολογίας, που είχε ως αντίπαλό της τη Δύση. (South Asia Center, 2015, σ.4)

Κεντρικό ερώτημα όλων αυτών των ετών που πέρασαν ήταν κατά πόσο άξιζε να διατηρηθεί η μακρόχρονη οικονομική, πολιτική και στρατιωτική εμπλοκή στο Αφγανιστάν, ως μια μακρόχρονη, πολυμερής και πολύπλευρη στρατηγική, με κύριο σκοπό να εξαλείψουν την τρομοκρατική απειλή για τη χώρα τους, τους πολίτες και τον τρόπο ζωής τους (South Asia Center, 2015, σ.2) και κατά πόσο το αποτέλεσμα της εικοσαετούς αυτής παρουσίας στο Αφγανιστάν έκανε τις υπέρογκες αυτές δαπάνες να αξίζουν.

1.6 Η αποχώρηση των ξένων δυνάμεων

Η αλλαγή στρατηγικής, από το 2015, για προσήλωση στην εκπαίδευση, παροχή συμβουλών και βοήθειας προς τις αφγανικές στρατιωτικές δυνάμεις, καθοδηγούμενη από τις ΗΠΑ, δεν απέδωσε, καθώς η αφγανική κυβέρνηση συνεχώς έχανε τον έλεγχο εδαφών από τους Ταλιμπάν που ανακτούσαν τις δυνάμεις τους ξανά. Ο πόλεμος των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν, που ξεκίνησε στις 7 Οκτωβρίου το 2001 με την εισβολή των αμερικανικών δυνάμεων και στόχο να αποτρέψουν νέες επιθέσεις από τρομοκρατικές οργανώσεις, έπρεπε να τερματιστεί με πολιτική διευθέτηση μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών, για να επιτευχθεί ειρήνη στη χώρα και κατ' επέκταση να αποχωρήσουν τα ξένα στρατεύματα. Έτσι, δεκαεπτά χρόνια μετά την εισβολή, οι ΗΠΑ ξεκίνησαν τις διαπραγματεύσεις με τους Ταλιμπάν. Στη διαδικασία αυτή το Κογκρέσο έπρεπε να αναλάβει εποπτικό ρόλο, ώστε να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για τον πολιτικό διακανονισμό και να υπάρξει μια ολοκληρωμένη στρατηγική εξόδου των ξένων στρατευμάτων από τη χώρα, που θα δώσει προτεραιότητα σε μια μη μαχητική υποστήριξη του Αφγανιστάν μέσω οικονομικής ενίσχυσης. (Third Way, 2019, σ.4) Επίσης, έπρεπε να δοθεί στον πρόεδρο των ΗΠΑ, στην Καμπούλ, η αρμοδιότητα να επιβλέπει τη διαχείριση του Αφγανιστάν επί του θέματος, δηλαδή να πείσει τη διοίκηση να ξεκινήσουν ενδοαφγανικό διάλογο για πολιτική συμφιλίωση, να συμμετέχουν σε συνομιλίες με τους Ταλιμπάν και να εξασφαλίσουν περιφερειακή υποστήριξη για αυτή την πολιτική λύση στη χώρα. (Tellis & Eggers, 2017, σ.10) Ακόμα, το Κογκρέσο έπρεπε να ανακαλέσει και να αναλάβει εκ νέου τη λήψη αποφάσεων για την αποστολή αμερικανικών στρατευμάτων (Third Way, 2019, σ.5), καθώς το 2001 είχε αποδοθεί αρμοδιότητα στον Πρόεδρο για την άμεση λήψη τέτοιων αποφάσεων (AUMF 2001).

Παράλληλα με τις διαπραγματεύσεις, οι ΗΠΑ συνέχισαν να ενισχύουν το αφγανικό κράτος και τις δυνάμεις ασφαλείας του, ώστε ο συνδυασμός ενός ενδυναμωμένου κράτους και μιας πολιτικής συμφωνίας να επιτρέψει την οριστική αποχώρηση των ΗΠΑ από το Αφγανιστάν. (Tellis & Eggers, 2017, σ.9)

Σύμφωνα με τη συμφωνία που είχε γίνει για την έναρξη των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων, οι Αμερικανοί στρατιώτες έπρεπε από περίπου 12.000 να μειωθούν σε 8.600 στρατιώτες, ποσοστό περίπου 28%, μέσα σε χρονική περίοδο 135 ημερών και ανάλογα να μειωθούν και οι δυνάμεις του ΝΑΤΟ, οι οποίες θα αποχωρούσαν πλήρως μέσα σε 10 μήνες. Επιπλέον, περίπου 5.000 μαχητές των

Ταλιμπάν θα απελευθερώνονταν και σε αντάλλαγμα περίπου 1.000 μαχητές της αφγανικής κυβέρνησης και αξιωματούχοι θα αφήνονταν ελεύθεροι έως και τη 10η Μαρτίου του 2020, όπου θα ξεκινούσαν οι ενδοαφγανικές διαπραγματεύσεις. (Cordesman & Hwang, 2020, σ.3) Ωστόσο, η κάλυψη των προϋποθέσεων αυτών φαινόταν στην πράξη να αντιμετωπίζει προβλήματα, καθώς ο πραγματικός αριθμός των Αμερικανών στρατιωτών πιθανώς να ξεπερνούσε τις 13.000, αφού στον αριθμό των 12.000 δεν συμπεριλαμβάνονταν η CIA και το προσωπικό που βρισκόταν σε «προσωρινή υπηρεσία», αφού δεν υπολογιζόταν επίσημα η παρουσία τους στη χώρα, όπως δεν υπολογίστηκε και το προσωπικό των αεροπορικών επιχειρήσεων που συμμετείχε εκτός της χώρας. Ακόμα, σε καταμετρήσεις του στρατιωτικού προσωπικού, όπου ο συνολικός αριθμός του πρώτου τριμήνου του 2020 ήταν 26.545, μόνο το 22% από αυτούς ήταν Αφγανοί, που σημαίνει ότι περισσότεροι από 20.000 ήταν η αμερικανική δύναμη. (Cordesman & Hwang, 2020, σ.4) Οι Ταλιμπάν, όμως, θα καταμετρούσαν όλους τους ξένους που βρίσκονταν στη χώρα και θα επέμεναν στην αποχώρησή τους, γεγονός που σημαίνει ότι οι ΗΠΑ θα έπρεπε να κλείσουν κάποιες από τις επτά επίσημες βάσεις που διατηρούσαν στη χώρα, για να διεξάγουν στρατιωτικές επιχειρήσεις και να υποστηρίζουν τις αφγανικές δυνάμεις. Μερικές από αυτές βρίσκονταν στη Χεράτ, Μαζάρ-α-Σαρίφ, Μπαγκράμ, Τζαλαλαμπάντ, Καμπούλ (τόσο το αεροδρόμιο όσο και η κύρια αμερικανική βάση δίπλα στην πρεσβεία) και το αεροδρόμιο Κανταχάρ στο νότο. Κλείνοντας, λοιπόν, κάποιες από αυτές, θα μειώνονταν οι δυνατότητες των ΗΠΑ να επέμβουν και να επανατοποθετηθούν σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον, οι μειώσεις αυτές έγειραν σοβαρά ερωτήματα για το πόσο αποτελεσματικά οι ΗΠΑ θα συνέχιζαν την παροχή συμβουλών και υποστήριξης προς τις αφγανικές δυνάμεις. (Cordesman & Hwang, 2020, σ.4) Παράλληλα, οι ΗΠΑ δήλωσαν, ότι σε περίπτωση προόδου στις διαπραγματεύσεις, όλα τα αμερικανικά στρατεύματα θα αποσύρονταν. (Third Way, 2019, σ.4)

Η αφγανική κυβέρνηση, εφόσον οι ξένες δυνάμεις της εξασφάλιζαν οικονομική, πολιτική και στρατιωτική υποστήριξη, δεν είχαν σημαντικά κίνητρα για να προχωρήσουν στις διαπραγματεύσεις και καθυστέρουσαν με την προσδοκία να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους ισχύ μέσω των στρατιωτικών επιτυχιών, που θα πετύχαιναν με την ξένη υποστήριξη. Από την άλλη πλευρά, οι Ταλιμπάν αν επεδίωκαν τη βίαιη επιβολή ελέγχου στη χώρα, υπονομεύοντας το αφγανικό κράτος, οι πιθανότητες να συμμετέχουν στις διαπραγματεύσεις ήταν ελάχιστες. Ωστόσο, ο

στόχος ήταν να έρθουν και να καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για να επιτευχθεί πολιτική διευθέτηση και να εξασφαλιστεί η προστασία του αφγανικού κράτους και του αφγανικού λαού. Στο εσωτερικό, όμως, του κράτους υπήρχαν διαφορετικές απόψεις για τους όρους κάτω από τους οποίους θα υπήρχε βιώσιμη πολιτική διευθέτηση. Για το λόγο αυτό, ήταν απαραίτητη η σύγκλιση από όλες τις εθνοτικές και κοινωνικές ομάδες, ώστε να αποσαφηνίσουν τους συμβιβασμούς που ήταν πρόθυμοι να δεχτούν και να καθορίσουν το είδος της διευθέτησης που επιθυμούσαν, προκειμένου να είναι βιώσιμη. (Tellis & Eggers, 2017, σσ.24-26)

Βασικό θέμα των συζητήσεων έπρεπε να είναι το μέλλον του Αφγανιστάν, δηλαδή ο ρόλος των αφγανικών δυνάμεων εθνικής ασφάλειας και η σχέση τους με τις ομάδες μαχητών, η σχέση της αφγανικής κυβέρνησης με τους περιφερειακούς ηγέτες και πως θα δημιουργούνταν συνθήκες ίσων ευκαιριών για την αφγανική κοινωνία, μέσω της παροχής οικονομικής βοήθειας. Η χρηματοδότηση θα έπρεπε να αξιοποιηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι ευεργετική για το σύνολο της κοινωνίας. Επιπλέον, θα έπρεπε να γίνει επανένταξη των μετριοπαθών Ταλιμπάν στις αφγανικές δυνάμεις ασφαλείας. Η ενσωμάτωση όλων των ομάδων θα βοηθούσε στη διατήρηση της ενότητας του αφγανικού λαού και στη βιωσιμότητα της νέας προσπάθειας ανάπτυξης του κράτους.

Από την άλλη πλευρά, η κυβέρνηση Τραμπ διαπραγματεύτηκε μια ειρηνευτική συμφωνία με τους Ταλιμπάν, χωρίς τη συμμετοχή της αφγανικής κυβέρνησης. Πρόκειται για αλλαγή της αμερικανικής στρατηγικής, που αρχικώς επέμενε οι συνομιλίες να έχουν ως επικεφαλής την αφγανική πλευρά. Η απόφαση αυτή προέκυψε ύστερα από τη συνειδητοποίηση ότι η στρατιωτική αφγανική πολιτική δεν είχε αποτέλεσμα. Σκοπός των διαπραγματεύσεων ήταν μόλις επιτευχθεί πρόοδος να αποχωρήσουν τα αμερικανικά στρατεύματα. Το 2019, λοιπόν, ανακοινώθηκε ότι επιτεύχθηκε ένα πλαίσιο ειρηνευτικών συνομιλιών με τους Ταλιμπάν, στο οποίο οι Ταλιμπάν δεσμεύτηκαν για κατάπαυση πυρός και έπειτα για απευθείας διαπραγματεύσεις με την αφγανική κυβέρνηση. (Third Way, 2019, σ.5) Τελικά, στις 29 Φεβρουαρίου του 2020, οι ΗΠΑ και οι Ταλιμπάν υπέγραψαν τη Συμφωνία της Ντόχα ή αλλιώς τη Συμφωνία για την Ειρήνη στο Αφγανιστάν (Agreement for Bringing Peace to Afghanistan), με την οποία τερμάτιζαν τον εικοσαετή πόλεμο στο Αφγανιστάν. Υπογράφοντας τη συμφωνία, αφενός οι ΗΠΑ δεσμεύτηκαν για την απόσυρση των αμερικανικών στρατευμάτων από το Αφγανιστάν και αφετέρου, οι Ταλιμπάν δεσμεύτηκαν να μην υποθάλψουν ξανά την πιθανή δραστηριοποίηση

τρομοκρατικών οργανώσεων και να προχωρήσουν σε συζητήσεις με την αφγανική κυβέρνηση. Την ίδια μέρα, η αφγανική κυβέρνηση και οι ΗΠΑ υπέγραψαν Κοινή Διακήρυξη (Joint Declaration Between the Islamic Republic of Afghanistan and the United States of America for Bringing Peace to Afghanistan), η οποία όμως δεν αντικατόπτριζε τη Συμφωνία της Ντόχα, διότι δεν περιελάμβανε όλους τους όρους της και ήταν πιο γενική. Όπως ανακοίνωσε ο Πομπέο, τα πρώτα βήματα προς μια ειρηνική συμφωνία είχαν γίνει και «οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν εξασφαλίσει ξεχωριστές δεσμεύσεις από την Ισλαμική Δημοκρατία του Αφγανιστάν και από τους Ταλιμπάν για τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για ειρήνη.» (Cordesman & Hwang, 2020, σ.3)

Μια τέτοιου είδους συμφιλίωση με τους Ταλιμπάν θα υποστηριχθεί και από τους γείτονες, εφόσον προστατεύονται και τα δικά τους συμφέροντα. (Tellis & Eggers, 2017, σ.27) Για παράδειγμα, οι αντάρτες Παστούν, που συνεργάζονται με τους Ταλιμπάν, ασκούν σημαντική επιρροή στα τεκτονόμενα. Η Κίνα, το Πακιστάν και η Ρωσία επικρότησαν τη συμφωνία, ενώ το ΣΑ των ΗΕ ενέκρινε τη συμφωνία ομόφωνα.

1.7 Αποτίμηση της επέμβασης

Μετά από 20 χρόνια αμερικανικής παρουσίας στο Αφγανιστάν, το Κογκρέσο οφείλει να δημιουργήσει μια επιτροπή, η οποία θα είναι αρμόδια για την αξιολόγηση της αμερικανικής αποστολής στο Αφγανιστάν και θα οδηγήσει σε σαφή συμπεράσματα για όσα έχουν επιτευχθεί. Ο στόχος της αμερικανικής παρουσίας ήταν να υποστηρίξει την αφγανική κυβέρνηση, ώστε να εξασφαλίσει τη σταθεροποίηση της χώρας και να εξαλείψει τις συνθήκες που επιτρέπουν την ανάπτυξη τρομοκρατών. Τόσο η αμερικανική στρατιωτική επέμβαση, όσο και η υποστήριξη αναπτυξιακών και οικονομικών στόχων, οδηγούν σε ερωτήματα σχετικά με το τι έχει επιτευχθεί και ποια ήταν τα διδάγματα που πήραν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής. Οι ΗΠΑ πρέπει να κάνουν προσεκτική ανασκόπηση των επιχειρήσεών τους, σωστή αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και αξιοποίηση με τον καταλληλότερο τρόπο των διδαγμάτων που πήραν από αυτή τη στρατιωτική επιχείρηση για το μέλλον. Μια επιτυχημένη αξιολόγηση των επιτυχιών και των αποτυχιών θα αποτρέψει τις ΗΠΑ από την επανάληψη των ίδιων λαθών στο μέλλον σε άλλες αποστολές τους σε όλο τον κόσμο. Τέλος, η επιτροπή, που θα αναλάβει να αξιολογήσει τον πόλεμο, τις επιχειρήσεις και τις ενέργειες που ακολουθήθηκαν, θα πρέπει να αποτελείται από στρατιωτικό προσωπικό, διπλωμάτες, εμπειρογνώμονες ανάπτυξης και ομάδες υπεράσπισης δικαιωμάτων. (Third Way, 2019, σ.10)

Παρά το γεγονός ότι η σύγκρουση στο Αφγανιστάν είναι ο μακροβιότερος πόλεμος των Ηνωμένων Πολιτειών (Tellis & Eggers, 2017, σ.11), το συγκρουσιακό χαρακτήρα των πρώτων αμερικανικών ενεργειών στο Αφγανιστάν, από το 2002 έως και το 2012 και τα βάρη καθ' όλη την εικοσαετία, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι υπήρξε σημαντική πρόοδος από τις προσπάθειες των αμερικανικών και συμμαχικών δυνάμεων. Κατάφεραν να ανασυστήσουν το αφγανικό κράτος, του οποίου οι κρατικοί θεσμοί είχαν καταστραφεί ολοκληρωτικά μετά από δύο δεκαετίες πολέμου που ακολούθησαν τη σοβιετική εισβολή του 1979.

Η στρατιωτική επέμβαση των ΗΠΑ κατάφερε να διαλύσει τον πυρήνα της Αλ Κάιντα, αλλά η ακραία της ιδεολογία παρέμεινε διάχυτη με έντονο το φόβο και την ανησυχία ότι η επαναστατική εξέγερση των Ταλιμπάν θα υποστήριζε τη δημιουργία αντίστοιχων τρομοκρατικών οργανώσεων, που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αντίστοιχες επιθέσεις και κρίσεις. (Tellis & Eggers, 2017, σ.15)

Ταυτόχρονα, στο εξωτερικό, η διαμάχη μεταξύ του Αφγανιστάν και του Πακιστάν, ο περιφερειακός ανταγωνισμός και η εξάντληση των ξένων δυνάμεων να ενισχύουν συνεχώς το Αφγανιστάν, μπορούσαν να θέσουν βασικό κίνδυνο για την επιβίωση της αφγανικής κυβέρνησης και του αφγανικού κράτους. (Tellis & Eggers, 2017, σ.11) Συγκεκριμένα, οι περιφερειακές σχέσεις ήταν τεταμένες και ο ανταγωνισμός εντός και εκτός του Αφγανιστάν ήταν έντονος. Οι σχέσεις με το Πακιστάν είχαν επηρεαστεί λόγω των διαφορών τους σε θέματα ασφαλείας και στην περίπτωση της σύγκρουσης μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν το Αφγανιστάν θα έπρεπε να ακολουθήσει μια ουδέτερη στάση. Για το λόγο αυτό, οι ΗΠΑ έπρεπε να βρουν περιφερειακούς συμμάχους με τους οποίους θα επίλυαν τα προβλήματα του ισλαμικού κόσμου και θα οδηγούσαν στην ειρήνη. (South Asia Center, 2015, σ.7) Για μια επιτυχή συμφιλίωση σημαντικό ρόλο παίζει και το Πακιστάν, που επιθυμεί τη συμφιλίωση με απόδοση μεριδίου της εθνικής ισχύος στους Ταλιμπάν, προστατεύοντας έτσι τα στρατηγικά του συμφέροντα απέναντι στο Αφγανιστάν και την Ινδία. (Tellis & Eggers, 2017, σσ.27-28)

Σε οικονομικό επίπεδο, πρόκειται για μια χώρα πλούσια σε φυσικούς πόρους και μέταλλα, όπως σίδηρος, χαλκός, χρυσός, αλλά η εσωτερική και νομική αστάθεια που δεν ρυθμίζει σωστά τις διαδικασίες εξόρυξης και διαχείρισης δεν συνέβαλλαν στην ενίσχυση του εθνικού ταμείου. Επίσης, το περιφερειακό εμπόριο ήταν εξασθενημένο λόγω των συνθηκών και η εμπορική συμφωνία με το Πακιστάν ήταν περιορισμένη, ενώ από αυτήν απείχε η Ινδία, που είναι σημαντική περιφερειακή αγορά, μειώνοντας τις ευκαιρίες για εμπόριο. (Tellis & Eggers, 2017, σ.14) Επιπλέον, η αφγανική κυβέρνηση ήταν σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένη από τις ξένες δυνάμεις, επομένως, η απόσυρση των δυνάμεων αυτών σήμαινε τη δυσχέρεια της κυβέρνησης, καθώς η συνεχής αμερικανική επιδότηση 23 δισεκατομμυρίων δολαρίων ήταν πλέον αβέβαιη. Η σταδιακή μείωση της ξένης παρουσίας και της υποστήριξης που παρείχαν επηρέασε αρνητικά την οικονομία του Αφγανιστάν, με ύφεση και ποσοστό οικονομικής ανάπτυξης μικρότερου του 1% κατά το έτος του 2015. (Tellis & Eggers, 2017, σ.14) Οι ρυθμοί ανάπτυξης της οικονομίας μειώθηκαν και φαίνεται απίθανο να ανακάμψουν. Ακόμα, οι δημόσιες δαπάνες στο Αφγανιστάν ήταν ιδιαίτερα υψηλές και μη βιώσιμες, φτάνοντας το 58% του ΑΕΠ. Σε αντίθεση με αυτά, τα έσοδα αυξήθηκαν, αλλά συνέχιζαν να μην επαρκούν για την κάλυψη των δαπανών. Για περίπου 11 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ετησίως, που ήταν οι συνολικές δαπάνες, τα περίπου 2,5 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ετησίως συνολικά έσοδα ήταν ανεπαρκή. Οι δαπάνες για ασφάλεια, κυβερνητικές υπηρεσίες, υποδομές και

επενδύσεις για ανάπτυξη, σε συνδυασμό με την απότομη μείωση της επιχορήγησης, επηρέασε σημαντικά τη χώρα στην εδραίωση και διατήρηση της ειρήνης. Σύμφωνα με έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, δεν μπορούσε να διατηρηθεί η ειρήνη χωρίς μαζική συνεχιζόμενη βοήθεια τουλάχιστον 4,6 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως. (Cordesman & Hwang, 2020, σ.9)

Ακόμα ένα σημαντικό ζήτημα ήταν η έλλειψη εσωτερικής ασφάλειας. Συνέχιζαν να υπάρχουν θύματα αμάχων από αεροπορικές επιδρομές, διότι οι αφγανικές δυνάμεις αδυνατούσαν να στοχεύσουν και να περιορίσουν τις παράπλευρες απώλειες, γεγονός που αποτελούσε ανησυχία για το πως θα συνεχιστεί μετά την αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων. (Cordesman & Hwang, 2020) Επίσης, το επίπεδο ασφαλείας σε αγροτικές περιοχές του Αφγανιστάν επιδεινώθηκε, ενώ σε αστικές περιοχές παρέμεινε σταθερό με ταυτόχρονη αύξηση της παρουσίας των Ταλιμπάν. Περισσότερο από το 40% των περιοχών της χώρας ήταν είτε υπό έλεγχο των Ταλιμπάν είτε σε διαμάχη. Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, το 2016 ήταν το πιο βίαιο έτος στο Αφγανιστάν, με περισσότερους από 11.000 πολίτες να έχουν σκοτωθεί ή τραυματιστεί. Οι αφγανικές εθνικές δυνάμεις ασφαλείας είχαν 6.785 νεκρούς και 11.777 τραυματίες από τον Ιανουάριο του 2016 έως το Νοέμβριο του ίδιου έτους. Ωστόσο, ο Ειδικός Επιθεωρητής για την Ανασυγκρότηση του Αφγανιστάν δήλωσε ότι η αφγανική κυβέρνηση έλεγχε λιγότερο από το 60% της χώρας και περισσότερο από το 60% του πληθυσμού. Οι Ταλιμπάν είχαν αρχίσει να κερδίζουν ξανά έδαφος, λόγω της κακής τοπικής διακυβέρνησης, της κακής παροχής υπηρεσιών και τις αδυναμίες του αφγανικού στρατού. (Tellis & Eggers, 2017, σ.13)

Συνεπώς, απέμεναν πολλά που έπρεπε να γίνουν για να οδηγήσουν σε σταθερότητα που θα εξάλειφε την εξέγερση των Ταλιμπάν. Η διακυβέρνηση συνέχιζε να είναι συγκεντρωτική με περιφέρειες και διοικητές επαρχιών και η διαφθορά συνέχιζε να κυριαρχεί σε κάθε τομέα της ζωής στο Αφγανιστάν και να επηρεάζει την αποτελεσματικότητα και τη νομιμότητα του καθεστώτος. (Tellis & Eggers, 2017, σ.11) Επιπλέον, η αντιπαράθεση των εθνοτικών ομάδων σε ένα παίγνιο μηδενικού αθροίσματος και η ασυμμετρία συμφερόντων ενίσχυαν την αδυναμία της αφγανικής κυβέρνησης να επιβληθεί και να διαχειριστεί τα ζητήματα αυτά. (Χειλά, 2013, σ.210) Άρα, ο συνδυασμός μιας αδύναμης αφγανικής κυβέρνησης και μιας ισχυρής ισλαμικής οργάνωσης ήταν ένα δυσάρεστο σενάριο, που οδηγούσε στην κατάρρευση του κράτους, την επιστροφή σε κατάσταση αναρχίας και την ανάδυση νέων τρομοκρατικών οργανώσεων, που θα αποτελέσουν μια νέα διεθνική απειλή. Στόχος

των πολιτικών έπρεπε να είναι η ακεραιότητα του αφγανικού κράτους, μετριάζοντας απειλές τρομοκρατίας, αστάθειας και σύγκρουσης στην περιοχή. Επιβαλλόταν, λοιπόν, η μείωση της βίας, ο κυβερνητικός έλεγχος, η καταπολέμηση της διαφθοράς, οι μεταρρυθμίσεις, η οικονομική ανάπτυξη και οι αρμονικές περιφερειακές σχέσεις. (Tellis & Eggers, 2017, σ.9)

Σύμφωνα με τα παραπάνω, κρινόταν απαραίτητη η συνέχιση της διεθνούς στρατιωτικής, οικονομικής και πολιτικής υποστήριξης προς την αφγανική κυβέρνηση, με σκοπό η ίδια η αφγανική κυβέρνηση να έχει τον απαραίτητο χρόνο να στηριχθεί πάνω στις επιτυχίες των ξένων δυνάμεων και να εδραιώσει τη θέση της, προχωρώντας σε περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την ειρήνη και την ασφάλεια του αφγανικού λαού. Έπρεπε το Αφγανιστάν να είναι ικανό να αναλάβει το ίδιο τη διαχείριση των εσωτερικών του ζητημάτων. Οπότε, ταυτόχρονα με τη σταδιακή απόσυρση των ξένων δυνάμεων, θα έπρεπε να ενισχύεται η αυτοδυναμία του κράτους, επιτυγχάνοντας τις δικές της επιτυχίες. (South Asia Center, 2015, σ.5) Για το λόγο αυτό, οι ΗΠΑ έπρεπε να βρουν ένα τρόπο, ώστε να διατηρηθούν όλα όσα έχουν επιτύχει και να εκμηδενιστεί ένα σενάριο νέας σύγκρουσης. (Tellis & Eggers, 2017, σ.9)

Οι ΗΠΑ είχαν την ευκαρία να συμπεριλάβουν ως επιτυχία της εξωτερικής τους πολιτικής τη στρατιωτική αυτή επέμβαση στο Αφγανιστάν, που είχε στρατηγική σημασία και υπήρχε ανάγκη ελέγχου και επιτήρησης. Εάν ήταν επιτυχής ο στόχος των ΗΠΑ θα επικρατούσε σταθερότητα, τόσο στο εσωτερικό του κράτους όσο και στην ευρύτερη περιοχή και τον ισλαμικό κόσμο γενικότερα. Ωστόσο, η κατάσταση που επικρατούσε στο Αφγανιστάν απείχε από τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ειρήνη, που ήταν ο στόχος. (South Asia Center, 2015, σ.2)

Αυτές τις αδυναμίες και την αναποτελεσματικότητα της κυβέρνησης εθνικής ενότητας εκμεταλλεύτηκαν οι Ταλιμπάν, ανέκτησαν τις δυνάμεις τους, επανήλθαν στο πολιτικό και στρατιωτικό σκηνικό, ενίσχυσαν την ανάδυση ομάδων που συνεργάστηκαν με αυτούς και θα προσπαθήσουν να επιβάλουν την εξουσία τους μέσω του μίσους και της επιθυμίας για εκδίκηση. (Χειλά, 2013, σ.210) Το Φεβρουάριο του 2017, ο στρατηγός John W. Nicholson, διοικητής της αποστολής ΗΠΑ-NATO στο Αφγανιστάν, κατέθεσε, ενώπιον της Επιτροπής Ενόπλων Υπηρεσιών της Γερουσίας, ότι η σύγκρουση στο Αφγανιστάν αντανάκλούσε ένα «αδιέξοδο». (Tellis & Eggers, 2017, σ.12)

Όσο αφορά τη Συμφωνία της Ντόχα, δεν είναι μια συμφωνία μεταξύ κρατών ή μεταξύ ενός κράτους και ενός διεθνούς οργανισμού. Αντιθέτως, είναι μια συμφωνία ειρήνης μεταξύ ενός ενόπλου κινήματος και ενός τρίτου κράτους, δηλαδή μεταξύ των Ταλιμπάν και των ΗΠΑ. Η συμφωνία αυτή προβλέπει τον τερματισμό των εχθροπραξιών και προτρέπει σε δια-αφγανικό διάλογο για το μέλλον του Αφγανιστάν. (<http://amagi.gr/content/apo-tin-ntoha-stin-kampoyl>, 2021)

Το βασικό ερώτημα που προκύπτει είναι «ποιος θα πείσει τους Ταλιμπάν να καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων;». Η Κίνα είναι έτοιμη να αναγνωρίσει το καθεστώς των Ταλιμπάν, προκειμένου να προχωρήσει σε κατασκευαστικά συμβόλαια για επενδύσεις που θα της αποφέρουν κέρδη. Το Πακιστάν τους στήριξε όλα αυτά τα χρόνια και τους χρηματοδοτούσε και το Ιράν φαίνεται ευχαριστημένο με την κατάσταση. Άρα ποιος θα αναλάβει αυτό το ρόλο; (<http://amagi.gr/content/apo-tin-ntoha-stin-kampoyl>, 2021)

Επίσης, ένα ακόμα κενό της συμφωνίας είναι η απουσία δεσμεύσεων για την προστασία των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδιαίτερα των γυναικών, σε συνδυασμό με ένα αποτελεσματικό σύστημα επιτήρησης και ελέγχου. Αυτό το κενό γέννησε την ανησυχία και το φόβο των ανθρώπων στο Αφγανιστάν και τους οδήγησε στο αεροδρόμιο της Καμπούλ, με σκοπό να φύγουν από τη χώρα. (<http://amagi.gr/content/apo-tin-ntoha-stin-kampoyl>, 2021)

Οι ΗΠΑ, δυστυχώς, επικεντρώθηκαν στις προόδους που είχαν επιτύχει στην πρωτεύουσα της χώρας, χωρίς να λάβουν υπόψη τις υπόλοιπες τοπικές κοινωνίες που διαφέρουν μεταξύ τους. Επιπλέον, δεν εξέτασαν την περίπτωση των Ταλιμπάν ως έκφραση μιας εθνοτικής πλειοψηφίας, εκείνης των Παστούν. Περιορίστηκαν στο nation building και οδηγήθηκαν σε μια βιαστική και ελλιπή συμφωνία ειρήνης. Η κατανόηση της ιστορίας ενός τόπου και όχι η ομογενοποίηση στη βάση ενός ενιαίου modus operandi, για όλες τις μεταπολεμικές χώρες, είναι η αρχή της όλης προσπάθειας. (<http://amagi.gr/content/apo-tin-ntoha-stin-kampoyl>, 2021)

1.8 Το Αφγανιστάν μετά τη συμφωνία

Μετά την υπογραφή της συμφωνίας, όπως είχε συμφωνηθεί, έπρεπε να αρχίσουν οι συζητήσεις μεταξύ των Ταλιμπάν και της αφγανικής κυβέρνησης. Από τη μια πλευρά, η αφγανική κυβέρνηση προσπαθούσε συνεχώς να αναβάλλει τις διαπραγματεύσεις και από την άλλη πλευρά, οι Ταλιμπάν δημιουργούσαν προβλήματα στην εδραίωση αμοιβαίας εμπιστοσύνης, πραγματοποιώντας επιθέσεις κατά κυβερνητικών στόχων. Επίσης, παρά την εκπαίδευση και τον εξοπλισμό από τους Αμερικανούς προς τον αφγανικό στρατό, ήταν αδύνατο να περιορίσουν τη δράση των Ταλιμπάν και η επικράτηση της βίας ήταν δεδομένη. Ωστόσο, κάποιες προσπάθειες για ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις που έγιναν τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 2021, μεταξύ των Ταλιμπάν και της αφγανικής κυβέρνησης, δεν είχαν κάποιο αποτέλεσμα.

Η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρη απόσυρση των στρατευμάτων αρχικά, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις, ήταν η 1η Μαΐου του 2021, όμως, ο πρόεδρος Μπάιντεν τη μετέφερε την 11η Σεπτεμβρίου του 2021. Τελικά, ανακοίνωσε πως μέχρι την 31η Αυγούστου το 2021 θα έχουν αποσυρθεί όλα τα αμερικανικά στρατεύματα. (<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/08/31/remarks-by-president-biden-on-the-end-of-the-war-in-afghanistan/>)

Ταυτόχρονα με την απόσυρση των στρατευμάτων από το Αφγανιστάν, το Μάιο του 2021, ξεκίνησε η επιχείρηση ανακατάληψης της χώρας από τους Ταλιμπάν και ολοκληρώθηκε στις 15 Αυγούστου του 2021 με την κατάληψη της πρωτεύουσας, που ήταν και ο τελευταίος στόχος της επιχείρησης.

Οι Ταλιμπάν είχαν ανακοινώσει ότι δεν προτίθενται να καταλάβουν την πρωτεύουσα του Αφγανιστάν, την Καμπούλ. Ωστόσο, στις 15 Αυγούστου του 2021, οι Ταλιμπάν εισέβαλαν στα περίχωρα της πρωτεύουσας ανεμπόδιστοι και σχημάτισαν προσωρινή κυβέρνηση.

Ως επακόλουθο, τα σύνορα με το Πακιστάν έκλεισαν για να μην περάσουν πρόσφυγες. Αφγανοί στρατιώτες ζήτησαν ιατρική βοήθεια από το Ουζμπεκιστάν και χώρες της Δύσης, που πολίτες τους βρίσκονταν ακόμα στο Αφγανιστάν, έστειλαν αεροπλάνα και ελικόπτερα, ώστε να επισπεύσουν την εκκένωση. Η πτώση της Καμπούλ μόλις είχε λάβει χώρα για δεύτερη φορά μετά το 1996.

Χιλιάδες πολίτες έτρεξαν στο αεροδρόμιο της Καμπούλ για να εγκαταλείψουν τη χώρα. Επιπλέον, όσοι συνεργάστηκαν με την κυβέρνηση και τις ξένες δυνάμεις κατέστρεφαν τις ταυτότητες για να μην κατηγορηθούν από τους Ταλιμπάν. Στην

προσπάθειά τους να μπουν σε ένα αεροσκάφος και να φύγουν πέρασαν πάνω από τοίχους και κρεμάστηκαν από σκάλες. Οι αμερικανικές δυνάμεις που βρίσκονταν εκεί προσπάθησαν να αποτρέψουν τον κόσμο, ρίχνοντας μερικές βολές στον αέρα, αλλά η απελπισία και η επιθυμία για φυγή ήταν τόσο μεγάλη που δεν κατάφεραν να τους σταματήσουν. Απελπισμένοι οι άνθρωποι γαντζώνονταν από τα αεροπλάνα, με την ελπίδα ότι μπορούν να σωθούν, αλλά δυστυχώς, τουλάχιστον τρία άτομα φέρεται να έπεσαν από αεροπλάνο μετά την απογείωσή του, ενώ επτά θάνατοι επιβεβαιώθηκαν.

Πολλές χώρες, όπως οι ΗΠΑ, η Γερμανία, η Σαουδική Αραβία, τα ΗΑΕ, ο Καναδάς, η Ινδία και η Σουηδία εκκένωσαν τις πρεσβείες τους, ενώ η Ρωσία, το Πακιστάν και η Κίνα δε σκόπευαν και ούτε σκοπεύουν να προχωρήσουν σε τέτοιες ενέργειες.

Μετά από τρεισήμισι μήνες, οι Ταλιμπάν κατέλαβαν ολόκληρη τη χώρα και εγκαθίδρυσαν ξανά το Ισλαμικό Εμιράτο του Αφγανιστάν, όπως είχε γίνει το 1996. Στις 7 Σεπτεμβρίου του 2021 ορίστηκε προσωρινή κυβέρνηση, με μέλη κυρίως από τους Ταλιμπάν.

Πρόκειται για ένα μη αναγνωρισμένο ισλαμικό εμιράτο, στο οποίο ασκούν de facto έλεγχο οι Ταλιμπάν. Παρόλα αυτά, οι κυβερνήσεις της Κίνας, του Πακιστάν, της Ρωσίας, της Σαουδικής Αραβίας και των ΗΠΑ δήλωσαν ότι ενδέχεται να αναγνωρίσουν την κυβέρνηση των Ταλιμπάν, εφόσον σεβαστεί τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα.

Η ανησυχία για τις εξελίξεις στη χώρα και το μέλλον των Αφγανών πολιτών είναι μεγάλη. Η επιστροφή των Ταλιμπάν θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην καθημερινότητά τους, ειδικά για τις γυναίκες. Όσο αφορά την οικονομία, ήδη οι τιμές των προϊόντων αυξήθηκαν και πολλά καταστήματα έκλεισαν. Διεθνείς δηλώσεις ανησυχίας εκφράστηκαν για το μέλλον της χώρας, την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη θέση της γυναίκας, καθώς φοβούνται ότι οι Ταλιμπάν θα γυρίσουν στη βία και τη σκληρότητα της δεκαετίας του 1990. Ο πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου, Μπόρις Τζόνσον, δήλωσε ότι δεν πρέπει η διεθνής κοινότητα να αναγνωρίσει την κυβέρνηση των Ταλιμπάν και ότι πρέπει να αποτρέψουν το Αφγανιστάν να γίνει ξανά έδαφος τρομοκρατίας. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, δήλωσε ότι αν συνέχιζαν τα αμερικανικά στρατεύματα να βρίσκονται στο Αφγανιστάν δε θα υπήρχε διαφορά, εφόσον ο αφγανικός στρατός δεν ήταν σε θέση να διατηρήσει τον έλεγχο.

1.9 Οι Αφγανοί στην Ελλάδα

Καθ' όλη τη διάρκεια των τελευταίων ετών, Αφγανοί πολίτες επέλεξαν να αποχωρήσουν από το Αφγανιστάν και να πάρουν το δρόμο της προσφυγιάς, αναζητώντας ένα καλύτερο μέρος για να εγκατασταθούν και να ξεκινήσουν τη ζωή τους από το μηδέν. Αρκετοί από αυτούς έφτασαν στην Ελλάδα και, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (<https://migration.gov.gr/statistika/>) και της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, από το 2013 έως το πρώτο εξάμηνο του 2021 εισήλθαν στην Ελλάδα 58.415 Αφγανοί. Από τον πίνακα παρακάτω παρατηρούμε μια μεγάλη αύξηση εισροών κατά τα έτη 2018 και 2019, όπου σημειώνεται σχεδόν τριπλάσιος αριθμός σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
1.294 (37,1%)	3.271 (38,3%)	2.894 (27,9%)	4.397 (15,5%)	3.771 (10,9%)	10,261 (22,6%)	28.544 (39,7%)	3.210 (31,2%)	773 (27,2%)
Σύνολο: 58.415								

*Α' εξάμηνο 2021

Πηγή: Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης

Μεγάλο ποσοστό αυτών των ανθρώπων ακολούθησε τη διαδικασία αίτησης ασύλου. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου (<https://migration.gov.gr/statistika/>), όπως φαίνονται στον πίνακα παρακάτω, οι αιτήσεις ασύλου που έγιναν από Αφγανούς πολίτες, από το 2013 μέχρι τον Ιανουάριο του 2020, ήταν 55.835, φτάνοντας το 19,2% των συνολικών αιτήσεων ασύλου. Παρατηρείται σταδιακή αύξηση των αιτήσεων, ωστόσο, από το 2018 καταγράφεται πενταψήφιος αριθμός αιτήσεων ασύλου, που προμηνύει τις ανησυχίες του αφγανικού λαού για το μέλλον της χώρας και κατ' επέκταση του δικού τους.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (Ιανουάριος)
803	1.709	1.720	4.362	7.563	11.924	23.826	3.928
Σύνολο: 55.835 Ποσοστό: 19,2%							

Πηγή: Υπηρεσία Ασύλου, 2020

Το πρώτο εξάμηνο του 2021, 773 πολίτες του Αφγανιστάν κατέφθασαν στην Ελλάδα, σε ποσοστό 27,2% των συνολικών αφίξεων. Οι αριθμοί των εκτιμήσεων για τις αφίξεις Αφγανών στη χώρα, μετά την ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν και τις εξελίξεις στο Αφγανιστάν, είναι αρκετά υψηλοί. Τα νέα δεδομένα θα δημοσιοποιηθούν στις αρχές του νέου έτους.

1.9.1 Η οργάνωση των Αφγανών μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα

Οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, είναι μια ευάλωτη ομάδα ανθρώπων, που βιώνουν την ξενιτιά, την ανασφάλεια και ενίοτε τη μη αποδοχή από τις χώρες στις οποίες καταφεύγουν. Οι άνθρωποι αυτοί, μεταβαίνοντας από τη μία χώρα στην άλλη, έρχονται αντιμέτωποι με δυσκολίες, όπως το να διατηρήσουν μια ισορροπία ανάμεσα στις παραδοσιακές πρακτικές και την ελληνική κοινωνία. Προκειμένου να διασφαλίσουν αυτή την ισορροπία, όταν έρχονται στην Ελλάδα, πέρα από τους διεθνείς και εθνικούς οργανισμούς και τα κέντρα ένταξης, οργανώνονται σε κοινότητες. Η κοινότητα αποτελεί μια κοινωνική οργάνωση των μελών της, που διαμεσολαβεί, προκειμένου να προστατεύει τα μέλη της από τον κοινωνικό αποκλεισμό και την αφομοίωση. Συνήθως, είναι κάποιος χώρος στον οποίο συγκεντρώνονται τα μέλη της, συμμετέχουν σε κοινές δραστηριότητες και εκδηλώσεις και μοιράζονται κοινά συμφέροντα και αναφορές, κοινές πορείες, εμπειρίες και προσδοκίες. (Σορώτου, 2014, σσ. 137-142)

Η έννοια της κοινότητας αναφέρεται στη δομή και η έννοια της ταυτότητας στο περιεχόμενο των πολιτισμών. Μέσα από την ενδυνάμωση των κοινοτήτων διαφυλάσσεται η πολιτισμική κληρονομιά της κάθε εθνικότητας. Έτσι, λόγω των κοινοτήτων, ο πολιτισμός της χώρας καταγωγής, όπως η γλώσσα και η θρησκεία, δεν υφίσταται σημαντικές αλλαγές με την πάροδο του χρόνου από τις αλληλεπιδράσεις με τη νέα κοινωνία. Επίσης, η κοινότητα αποτελεί το συνδετικό κρίκο του ατόμου και της κοινωνίας. Επομένως, γίνεται προσπάθεια για προσαρμογή του πολιτιστικού στοιχείου με το νέο κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό περιβάλλον. (Σορώτου, 2014, σσ. 137-142)

Προκύπτει παράλληλη έκφραση του «ανήκειν» σε ένα υπερεθνικό χώρο. Δηλαδή η χώρα προέλευσης αποτελεί την πηγή ταυτότητας και η χώρα κατοικίας πηγή δικαιωμάτων. Αυτό σημαίνει ότι, ταυτόχρονα συνυπάρχουν η ανάγκη για διατήρηση δεσμών με τη χώρα καταγωγής και η ανάγκη πλήρους αποδοχής και συμπερίληψης, διεκδικώντας το δικαίωμα στη διαφορά. Το βασικό ζήτημα που προκύπτει είναι ότι η

αναγνώριση των κοινοτήτων, χωρίς την αποδοχή, συμβάλλει στην απομόνωσή της. (Σορώτου, 2014, σσ. 137-142)

Οι μέχρι τώρα έρευνες παρουσιάζουν τις κοινότητες, ως οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών (ΟΚΠ), με χαρακτηριστικά αυτο-οργάνωσης και αλληλεγγύης μεταξύ των μελών της, που διαμεσολαβούν, υποστηρίζοντας την ένταξη των μελών τους στην ελληνική κοινωνία. Κάποιες από τις βασικές τους δραστηριότητες είναι οι πολιτιστικές δράσεις, οι ενέργειες στήριξης των μελών της μεταναστευτικής κοινότητας (η αλληλοϋποστήριξη, η οικονομική ενίσχυση ευπαθέστερων, η παροχή βοήθειας για την εύρεση εργασίας και στέγης κ.λπ.) και οι δράσεις για την προώθηση των δικαιωμάτων των μεταναστών. (Παπαδόπουλος, 2017, σσ.9-19)

Όσο αφορά τους Αφγανούς που έρχονται στην Ελλάδα, υπάρχει «η Κοινότητα Αφγανών Μεταναστών και Προσφύγων στην Ελλάδα», που έχει αναλάβει αυτό τον υποστηρικτικό ρόλο.

Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο επικοινωνίας της κοινότητας, η ιδέα και η ανάγκη για τη δημιουργία μιας κοινότητας Αφγανών ξεκίνησε το 2007, μέσα από κάποιες συναντήσεις και συζητήσεις κάποιων Αφγανών που έμεναν στην Ελλάδα. Από το 2008 άρχισε να λειτουργεί και επίσημα με άδεια. Κύριος στόχος της κοινότητας είναι η προετοιμασία των Αφγανών για την καλύτερη δυνατή ένταξη στην ελληνική κοινωνία. Επίσης, υπήρχε ανάγκη η ελληνική κοινωνία να γνωρίζει ότι υπάρχει μια συγκεκριμένη διεύθυνση συλλογικής οργάνωσης, όπου θα μπορεί να απευθυνθεί κάποιος που ενδιαφέρεται να επικοινωνήσει, όπως απλοί άνθρωποι ή οργανισμοί. Συνεπώς, ήταν ανάγκη για τους ίδιους του Αφγανούς να γνωριστούν και ταυτόχρονα να δηλώσουν προς την πολιτεία ότι πρόκειται για μια οργανωμένη κοινότητα Αφγανών που βρίσκονται στην Ελλάδα.

Αποτελεί μια κοινότητα που λειτουργεί με νόμιμο και δημοκρατικό τρόπο. Αυτό προκύπτει και από τις εκλογικές διαδικασίες που διεξάγονται κάθε δύο χρόνια για την επιλογή του Διοικητικού Συμβουλίου. Την τελευταία χρονιά τα μέλη της κοινότητας ξεπερνούν τα εκατό μέλη, ωστόσο, πριν από περίπου τέσσερα χρόνια, η κοινότητα αριθμούσε περισσότερα από πέντε χιλιάδες μέλη. Η σημαντική αυτή μείωση των μελών της κοινότητας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην απόφαση των Αφγανών να μετακινηθούν σε άλλες χώρες. Μετά τις πρόσφατες εξελίξεις στο Αφγανιστάν έχει αυξηθεί ο αριθμός των ανθρώπων, που καταφεύγουν και συμμετέχουν στις διάφορες δραστηριότητες της κοινότητας. Μερικές από αυτές τις δραστηριότητες είναι μαθήματα αγγλικών, ελληνικών, πληροφορικής, ραπτικής και ζωγραφικής.

Παράλληλα, υπάρχει συμμετοχή της κοινότητας στα διάφορα φεστιβάλ που οργανώνονται από διάφορες οργανώσεις.

Είναι ένας τόπος και κόμβος επικοινωνίας ανθρώπων και οργανώσεων. Ανάλογα με τις ανάγκες και τα αιτήματα των Αφγανών πολιτών, που καταφθάνουν για βοήθεια στην κοινότητα, η ίδια η κοινότητα φροντίζει να επικοινωνεί με τους κατάλληλους θεσμούς και οργανώσεις, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες των ανθρώπων που ζουν εδώ. Επιπλέον, η κοινότητα, μέσω δύο δικηγόρων, με τους οποίους συνεργάζεται, προσφέρει νομικές συμβουλές σε θέματα που αφορούν τις διαδικασίες ασύλου. Ακόμα, υπάρχουν διερμηνείς σε φαρσί, γαλλικά και αγγλικά, που προσφέρουν βοήθεια σε όσους ανθρώπους μιλούν τις γλώσσες αυτές και χρειάζονται βοήθεια, ανεξαρτήτως ιθαγένειας. Επίσης, πολλές φορές επικοινωνούν με την κοινότητα επιχειρήσεις ή άνθρωποι που χρειάζονται ανθρώπους να εργαστούν για εκείνους, καθώς και άνθρωποι που αναζητούν εργασία και η κοινότητα αναλαμβάνει να μεσολαβήσει, ώστε να καλυφθούν οι θέσεις αυτές. Η λογική της κοινότητας είναι να κινείται, σύμφωνα με τις ανάγκες του κόσμου, όπως δήλωσε ο εκπρόσωπος επικοινωνίας.

Τέλος, όσο αφορά τη στήριξη και την οικονομική ενίσχυση της κοινότητας, οι άνθρωποι της κοινότητας μας δήλωσαν ότι δεν υπάρχει κρατική βοήθεια και ότι η οικονομική υποστήριξη όλων των ενεργειών της κοινότητας στηρίζεται πρωταρχικά στον εθελοντισμό των μελών της και στις ετήσιες συνδρομές τους. Σε περιπτώσεις που αυτά δεν αρκούν, τότε τα μέλη της κοινότητας καλούνται να μοιραστούν τα έξοδα για οποιαδήποτε ενέργεια οργανώσουν.

Μέρος 2ο: Η πορεία των Αφγανών προς την Ελλάδα

2.1 Ορισμός του Προβλήματος και Διατύπωση Ερευνητικών Ερωτήσεων

Δεδομένων των πρόσφατων εξελίξεων στο Αφγανιστάν, με την αποχώρηση των αμερικανικών και συμμαχικών δυνάμεων από τη χώρα και την ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν, γεννιούνται νέα ερωτήματα σχετικά με τον τερματισμό του πολέμου και τις νέες συνθήκες που επικρατούν στη χώρα.

Σκοπός της έρευνας είναι να παρουσιάσει μια αποτίμηση του εικοσαετούς πολέμου στο Αφγανιστάν και τα αποτελέσματα της παρουσίας των ξένων δυνάμεων στη χώρα, τόσο μέσα από τη βιβλιογραφία όσο και μέσα από τις προσωπικές μαρτυρίες των συνομιλητών μας. Επίσης, η έρευνα στοχεύει στην ανάδειξη των αλλαγών που έφεραν οι ξένες χώρες στις συνθήκες ζωής των Αφγανών πολιτών. Ακόμα ένα κεντρικό ερώτημα είναι οι συνθήκες που οδήγησαν στη Συμφωνία της Ντόχα μεταξύ των Αμερικανών και των Ταλιμπάν, με αποτέλεσμα την παράδοση της εξουσίας της χώρας σε αυτούς. Τέλος, μέσα από την ερευνητική διαδικασία, θα παρουσιαστούν οι προσωπικές απόψεις των συνομιλητών για τα γεγονότα στο Αφγανιστάν και οι εκτιμήσεις τους για τις γεωπολιτικές εξελίξεις.

Τα επιμέρους βασικά ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας είναι τα εξής:

- Πώς ήταν η καθημερινότητα στο Αφγανιστάν, υπό το καθεστώς των Ταλιμπάν, την περίοδο 1996-2001;
- Μετά την αμερικανική επέμβαση το 2001, με ποιο τρόπο άλλαξε η ζωή στο Αφγανιστάν;
- Ποιοι ήταν οι λόγοι που οδήγησαν τους Αφγανούς να εγκαταλείψουν τη χώρα τους; Και ποιες οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν εκτός της χώρας τους;
- Ποιες θεωρείται ότι θα είναι οι γεωπολιτικές εξελίξεις και οι αντιδράσεις των διεθνών δρώντων της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής, ύστερα από την ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν, για δεύτερη φορά μετά από 20 χρόνια;

Τέλος, μέσα από την ανάλυση της βιβλιογραφίας προκύπτει μια βασική ερευνητική υπόθεση.

- Η ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν το 1996, με την υποστήριξη των Αμερικανών, οδήγησε στην αύξηση της τρομοκρατίας και τελικά, προκάλεσε την επέμβαση των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν. Μήπως, άραγε η νέα ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν, και πάλι ύστερα από συνεργασία με τις ΗΠΑ, οδηγήσει σε νέα τρομοκρατικά συμβάντα, που θα απειλήσουν και πάλι τις δυτικές χώρες και κυρίως

τις ΗΠΑ και θα οδηγήσουν σε νέες διεθνείς αντιδράσεις με πιθανή μια νέα εισβολή; Μήπως, λοιπόν, υπάρχει ένας φαύλος κύκλος, από τον οποίο οι ΗΠΑ δεν έχουν καταφέρει να βγουν ή απλά δε θέλουν να βγουν; Αφενός αποχωρούν από μια ιδιαίτερα δαπανηρή επιχείρηση, που πλήττει την αμερικανική οικονομία και για την οποία δέχεται κριτικές, αφετέρου παραχωρεί την εξουσία σε κάποιους που μπορεί η ίδια να ελέγξει και σε περίπτωση απειλής διατηρεί το δικαίωμα να επέμβει ανά πάσα στιγμή, με πρόσχημα το μη δημοκρατικό χαρακτήρα της κυβέρνησης των Ταλιμπάν;

2.2 Μεθοδολογία

Προκειμένου να δοθούν απαντήσεις στα παραπάνω καίρια ερωτήματα, θα πρέπει να προχωρήσουμε στο επόμενο στάδιο της έρευνας, που είναι η συλλογή των δεδομένων.

Η έρευνα αυτή ακολουθεί την ποιοτική προσέγγιση, με κύριο σκοπό να μελετηθούν σε βάθος οι εμπειρίες, οι αντιλήψεις και οι πεποιθήσεις των ανθρώπων που βίωσαν τα γεγονότα της τελευταίας εικοσαετίας στο Αφγανιστάν. Δηλαδή μεταναστών και αιτούντων άσυλο, που κατέφυγαν στην Ελλάδα με την ελπίδα να σωθούν από τις βιαιότητες, τις καταπιέσεις και τις εχθροπραξίες και να ζήσουν σε μια χώρα όπου θα μπορέσουν να ξεκινήσουν από την αρχή μια ειρηνική και ασφαλή ζωή. Πιο συγκεκριμένα, θα γίνει μια προσπάθεια κατανόησης του πώς βιώνουν την εμπειρία αυτή της μετανάστευσης και του αναγκαστικού ξεριζωμού.

Για τη συλλογή των δεδομένων επιλέχθηκε η συνηθέστερη μέθοδος της ποιοτικής έρευνας, που είναι η συνέντευξη. Πρόκειται για μια μέθοδο, στην οποία οι συμμετέχοντες έχουν ενεργό ρόλο στην εκμείευση των δεδομένων, καθώς αυτά προκύπτουν από την εσωτερική θέαση που έχουν εκείνοι για τα γεγονότα. Η συνέντευξη είναι μια προσωπική διαδικασία. Στα πλαίσια της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη, που αποτελείται από ανοιχτές και προκαθορισμένες ερωτήσεις. Ωστόσο, η ημιδομημένη συνέντευξη δίνει τη δυνατότητα τροποποίησης του περιεχομένου των ερωτήσεων και την ευελιξία ως προς τη σειρά που θα τεθούν, ανάλογα με την εξέλιξη της συζήτησης.

Για την πραγματοποίηση της συνέντευξης, δομήθηκε και χρησιμοποιήθηκε οδηγός συνέντευξης, ο οποίος τροποποιήθηκε ανάλογα με την πορεία της συζήτησης. Στον οδηγό συνέντευξης καταγράφηκαν οι βασικοί ερευνητικοί άξονες και κάποια καίρια ερευνητικά ερωτήματα.

Για την πραγματοποίηση της συνέντευξης απευθυνθήκαμε στην Κοινότητα Αφγανών Μεταναστών και Προσφύγων στην Ελλάδα και επικοινωνήσαμε με μέλη της κοινότητας, τα οποία θέλησαν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους μαζί μας. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν τέσσερις συζητήσεις, με τρεις άνδρες και μία γυναίκα. Όλοι σε ηλικίες από 20 έως 28 ετών. Τέλος, να σημειωθεί ότι τα ονόματα που δίνονται παρακάτω αποτελούν ψευδώνυμα και δεν είναι τα πραγματικά ονόματα των συνομιλητών.

2.3 Ανάλυση δεδομένων

Η επέμβαση των αμερικανικών δυνάμεων στο Αφγανιστάν και η συμμετοχή των συμμαχικών δυνάμεων στον πόλεμο και στην επιχείρηση διαρκούς ειρήνης, είχε ως στόχο τη διάλυση της τρομοκρατικής οργάνωσης της Αλ Κάιντα και την εξασφάλιση συνθηκών στη χώρα, ώστε να αποτραπεί η επανεμφάνιση παρόμοιων τρομοκρατικών οργανώσεων.

2.3.1 Η ζωή στο Αφγανιστάν υπό το καθεστώς των Ταλιμπάν

Πριν από την 11/9 και την αμερικανική εισβολή στο Αφγανιστάν, καθόλη τη διάρκεια της εξουσίας των Ταλιμπάν, η ζωή στη χώρα ήταν ιδιαίτερα δύσκολη. Υπήρχε κατάλυση πολιτικών, κοινωνικών και ατομικών δικαιωμάτων, υπήρχε διαχωρισμός φυλών και σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής επικρατούσαν οι διακρίσεις και ο αποκλεισμός. Οι απαγορεύσεις και οι ποινές κυριαρχούσαν στο Αφγανιστάν.

JAWAD, 22: Οι Ταλιμπάν ήρθαν να σώσουν τους ανθρώπους, αλλά μετά από καιρό έγιναν ο χειρότερος εχθρός τους. Έδρασαν ενάντια στις πεποιθήσεις τους, στις ιδέες τους, ακόμα και στη θρησκεία τους.

KHALIL, 28: Οι βασικές υπηρεσίες ζωής δεν ήταν διαθέσιμες, όπως υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης. ... Δεν υπήρχαν δικαιώματα για κανέναν, που ήθελε να είναι ελεύθερος, που ήθελε να εκφράσει τις ιδέες του, τις σκέψεις του. Ούτε για τους άντρες, ούτε για τις γυναίκες. Θα σου δώσω ένα παράδειγμα. Αν ήθελα να ακούσω μουσική, αν ήθελα να ζυρίσω το μούσι μου, να πάω στο πανεπιστήμιο και να εκπαιδευτώ, δεν είχα αυτά τα βασικά δικαιώματα.

Όσο αφορά την οικονομία και την οικονομική κατάσταση των Αφγανών πολιτών την περίοδο που στην εξουσία ήταν οι Ταλιμπάν,

JAWAD, 22: Αφού οι Ταλιμπάν πήραν την εξουσία, άρχισαν να παίρνουν ... την οικονομία στα χέρια τους ... την οποία δεν μπορούσαν να διαχειριστούν ... οι παραγωγές σταμάτησαν ... οι αγρότες σταμάτησαν να δουλεύουν, η περισσότερη οικονομία με κάποιο τρόπο σταμάτησε να δουλεύει και προκάλεσε πολλά προβλήματα στη χώρα

KHALIL, 28: Θυμάμαι που έλεγαν ότι δεν είχαν δουλειές. ... Είχαμε κάποια γη για να καλλιεργήσουμε και να βγάζουμε κάποια (τρόφιμα) τουλάχιστον για να επιβιώσουμε. Δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα άλλο περισσότερο. ... Οι άνθρωποι πουλούσαν τα μέλη της οικογένειάς τους, προκειμένου να βγάλουν κάποια χρήματα να επιβιώσουν.

Σχετικά με τις έμφυλες διακρίσεις, μόνο ο άνδρας είχε αξία ως άνθρωπος. Οι γυναίκες δεν είχαν καμία απολύτως αξία και αντιμετωπιζόνταν ως κατώτερα όντα. Θεωρούνταν ως βάρος, το οποίο επωμιζόταν ο άνδρας για όλη του τη ζωή. Σε αντίθεση με τους άνδρες που είχαν ελάχιστα δικαιώματα, όπως εκπαίδευσης και εργασίας, οι γυναίκες δεν είχαν κανένα. Δεν της επιτρεπόταν να μορφωθεί, να σπουδάσει, ούτε καν να εργαστεί. Δεν επιτρεπόταν να βγει από το σπίτι, παρά μόνο με την παραδοσιακή μπούρκα, η οποία καλύπτει όλο της το πρόσωπο και το σώμα και η όραση της επιτρέπεται από ένα διχτυωτό σημείο, και με τη συνοδεία κάποιου αρσενικού μέλους της οικογένειας. Δεν της επιτρεπόταν ούτε να χαρεί και να γελάσει ή να τραγουδήσει. Αντιθέτως, έπρεπε να ανέχεται και να μην αντιδρά σε οποιοδήποτε είδος κακοποίησης που δεχόταν από το σύζυγο της ή κάποιο συγγενικό πρόσωπο, όπως πατέρας ή αδερφός, ακόμα και από τους Ταλιμπάν. Οι καταδίκες για οτιδήποτε αντίθετο με αυτά που επέτρεπαν οι Ταλιμπάν ήταν ξυλοδαρμός, λιθοβολισμός, ακόμα και θάνατος, πολλές φορές χωρίς να φέρουν ευθύνη οι ίδιες.

JAWAD, 22: Αφού ήρθαν οι Ταλιμπάν, απαγόρευσαν να βγαίνουν έξω οι γυναίκες

KHALIL, 28: Αν ήταν εντελώς καλυμμένες με ρούχα που ήθελαν οι Ταλιμπάν, που κάλυπταν από τα πόδια έως το κεφάλι και συνοδεύονταν από έναν άντρα (τους επιτρεπόταν). Ειδικά για τις γυναίκες δεν υπήρχε εκπαίδευση. Επίσης, και οι άνδρες όφειλαν να ακολουθούν τον παραδοσιακό αφγανικό τρόπο ένδυσης ... και όχι τα «δυτικού τύπου» ρούχα. Για τους άντρες, αν δεν ήθελαν να τους σταματήσουν οι Ταλιμπάν και να τους βασανίσουν, έπρεπε να έχουν μακρύ μούσι, να φορούν αυτό (το τουρμπάνι) στο κεφάλι και να είναι ντυμένοι όπως οι Ταλιμπάν ... Έπρεπε να μοιάζεις σαν Ταλιμπάν. Αν πάω στο Αφγανιστάν στην κατάσταση που είμαι τώρα, θα με σταματούν σε κάθε σημείο ελέγχου και θα με βασανίζουν. Μας ζητούσαν να είμαστε ντυμένοι σύμφωνα με τον πολιτισμό μας. Πιστεύουν ότι αυτό το ντύσιμο είναι η κουλτούρα μας.

2.3.2 Η εισβολή και η ζωή με την παρουσία των ξένων δυνάμεων στο Αφγανιστάν

Η εισβολή έφερε σύγχυση και πολυγνωμία στο λαό του Αφγανιστάν. Έδωσαν προτεραιότητα στην κάλυψη των βασικών τους αναγκών, παρά στα γεγονότα εκείνα.

HAMID, 26: Οι περισσότεροι πολίτες δεν ήξεραν τι συνέβη. Οι πόλεμοι υπήρχαν για δεκαετίες εκεί. Συνεπώς, κάποιοι θεώρησαν ότι ήταν κάτι φυσιολογικό. Σκέφτονταν περισσότερο τι θα φάνε και πως θα επιβιώσουν, παρά

το ποιος ήταν στη χώρα τους. Οι Ταλιμπάν έπρεπε να φύγουν είτε με την εισβολή είτε με άλλη σύγκρουση ... Παρόλο που οι Αφγανοί δε θέλουν τις εισβολές και τις παρεμβάσεις σε εσωτερικά ζητήματα, κάποιιοι εκτίμησαν την εισβολή.

Κάποιοι πίστεψαν ότι οι Αμερικανοί ήρθαν για να δώσουν λύση σε όλα τα παραπάνω προβλήματα και να βοηθήσουν τους Αφγανούς πολίτες. Ωστόσο, κάποιοι πιστεύουν ότι αυτές οι πεποιθήσεις ήταν λανθασμένες.

KHALIL, 28: Οι άνθρωποι ξεγελάστηκαν ή πίστεψαν λανθασμένα ... ότι αυτή η επέμβαση ήταν προς όφελος του λαού του Αφγανιστάν. Θα ερχόταν η δημοκρατία, η ελευθερία. ... αλλά μέρα με τη μέρα κατάλαβαν ότι αυτό ήταν κάτι προς όφελος μόνο της Αμερικής ... Ο λαός του Αφγανιστάν πίστευε ότι η Αμερική είναι μία πολύ δημοκρατική χώρα, σέβεται τους ανθρώπους και τους ανθρωπιστικούς κανόνες και νόμους, αλλά όλο το Αφγανιστάν συνειδητοποίησε ότι τα πάντα ήταν ψεύτικα.

LAILA, 20: Εύχομαι να μην ήταν εκεί οι Αμερικανοί, γιατί όταν ήρθαν πιστέψαμε ότι μπορούν να μας βοηθήσουν, αλλά δεν μπόρεσαν.

Μετά την επέμβαση και την στρατιωτική επιχείρηση των συμμαχικών δυνάμεων, η επιχείρηση εδραίωσης κράτους και κατ'επέκταση ειρήνης, έφερε αρκετά σημαντικές αλλαγές στο εσωτερικό του Αφγανιστάν. Οι περισσότερες από αυτές έχουν θετικό χαρακτήρα.

JAWAD, 22: (Οι Αμερικανοί) βοήθησαν τους ανθρώπους πολύ. ... Αρχισαν να δίνουν τα δικαιώματα ... τους έδειξαν ότι είναι γυναίκες, έχουν δικαιώματα ... να μιλήσεις σε ανθρώπους για να ακούσουν τη φωνή σου.

LAILA, 20: Επίσης τα κορίτσια που ήθελαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους, να πάνε στο πανεπιστήμιο, τις βοήθησαν οι Αμερικανοί.

JAWAD, 22: Η οικονομία άρχισε σιγά-σιγά να βελτιώνεται. ... Οι περισσότερες επιχειρήσεις ήταν σε δολάρια και όχι σε αφγάνι και δείχνει πόσο οι Αμερικανοί ήταν μέσα στην κοινωνία μας ... Οι πιο σημαντικές εξαγωγές ήταν σε αμερικανικά δολάρια... Οι μισθοί υπολογίζονταν σε αφγάνι, αλλά δίνονταν σε δολάρια.

HAMID, 26: Η μόνη αλλαγή που ήρθε μετά την εισβολή στη ζωή των ανθρώπων ήταν τα λεφτά. Υπήρχαν πολλά λεφτά στη χώρα, αλλά όχι σκοπός, όχι εκπαίδευση, όχι ασφάλεια. Η ποιότητα της εκπαίδευσης ... δεν εξελίχθηκε, αλλά ήταν καλύτερη 5 ή 10 φορές από την περίοδο των Ταλιμπάν που είχαν

κλειστά τα σχολεία. Πάνω από το 50% παρέμεναν χωρίς εκπαίδευση. Υπήρξε μεγάλη βελτίωση στον τομέα της υγείας επειδή έχτισαν νοσοκομεία και κλινικές παντού.

KHALIL, 28: Οι αλλαγές στην εκπαίδευση και στις υπηρεσίες υγείας ήταν για όλους. ... Είχαμε την άδεια να λατρεύουμε το Θεό μας με τον τρόπο που εμείς πιστεύουμε. ... Αρχίσαμε να έχουμε internet. Μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε τα social media και αυτές οι συνδέσεις βοηθούσαν τους ανθρώπους στην καθημερινή τους ζωή και να μορφωθούν καλύτερα. Ήταν, όμως, περιορισμένα.

Κάποιοι αρνούνται την αμερικανική και κυβερνητική στήριξη και προσπάθεια για βελτίωση των συνθηκών ζωής στο Αφγανιστάν και αποδίδουν οτιδήποτε θετικό σε διεθνείς οργανώσεις.

LAILA, 20: Άκουσα τη μητέρα μου και τον πατέρα μου όταν μιλούσαν, που έλεγαν ότι η οικονομική τους κατάσταση ήταν καλύτερη πριν έρθουν οι Αμερικανοί

HAMID, 26: Υπήρχαν πολλές ΜΚΟ που έδιναν λεφτά. ... Δημιουργήθηκαν για να κυκλοφορούν τα χρήματα. Από τις 48 συμμαχικές χώρες, που βρίσκονταν στο Αφγανιστάν, καθεμία είχε αναλάβει ένα τομέα. Εκπαίδευση, δουλειές, κατασκευές και άλλα πολλά. Οτιδήποτε έγινε, έγινε από τις ΜΚΟ. Η κυβέρνηση δεν έκανε τίποτα ... Ήθελαν απλά να βοηθήσουν τους ανθρώπους στο χωριό. Το πρόβλημα ήταν η ασφάλεια. Εάν το μέρος ήταν ασφαλές πήγαιναν οι ΜΚΟ και προσπαθούσαν να χτίσουν κλινικές, σχολεία και παιδικούς σταθμούς.

Παρά τις θετικές εξελίξεις, οι διακρίσεις συνεχίζουν να υφίστανται. Οι εθνοτική ποικιλομορφία του Αφγανιστάν συνεχίζει να αποτελεί διαχωριστικό παράγοντα της κοινωνίας και να δημιουργεί αστάθεια στη χώρα.

KHALIL, 28: Οι Αμερικανοί υποστήριζαν μία εθνότητα στο Αφγανιστάν ... Η εξουσία ήταν συγκεντρωμένη σε μία φυλή ... Οι Αμερικανοί δεν υποστήριζαν τις μειονοτικές ομάδες. ... Όλη η εξουσία στο Αφγανιστάν ήταν στα χέρια εκείνων που ήρθαν με την Αμερική απ' έξω από το Αφγανιστάν. Εγώ ανήκω σε άλλη φυλή, έχω μεταπτυχιακό. Σπούδασα όλη μου τη ζωή και δεν έχω τη δυνατότητα να γίνω κυβερνήτης στην επαρχία που μεγάλωσα. Η κυβέρνηση στέλνει όλους τους κυβερνήτες στις επαρχίες από την ίδια φυλή που έχει την εξουσία.

Υπήρχαν δικαιώματα ... υπηρεσίες υγείας, αλλά αυτά δεν ήταν αρκετά. ... Μορφωνόμασταν, προσπαθούσαμε σκληρά και στο τέλος της ημέρας δεν παίρναμε τη θέση που μας άξιζε, επειδή ανήκαμε στη φυλή των Χαζάρα ή σε

οποιαδήποτε άλλη μειονοτική φυλή. Υπήρχαν παντού διακρίσεις. Υπήρχαν πολλές διακρίσεις. Επίσης, στις εκλογές ένας υποψήφιος από μία άλλη φυλή, τους Τατζίκους, κέρδισε τις εκλογές ... και τον παρουσίασαν ως το χαμένο των εκλογών και αντίστοιχα παρουσίασαν το χαμένο των εκλογών ως πρόεδρο, επειδή ήταν από τη φυλή των Παστούν που υποστήριζαν οι Αμερικανοί. Και αυτός προερχόταν από την Αμερική.

Οι υποψίες και οι κατηγορίες για τα γεγονότα αυτά είναι αρκετές. Πολλοί χαρακτήρισαν τις εκλογές νοθευμένες και κατηγορήσαν τους Αμερικανούς ότι έβαλαν στη θέση αυτή κάποιον που προέρχεται από τις ΗΠΑ και μπορεί να ακολουθήσει τις πολιτικές κατευθύνσεις που οι ΗΠΑ του επιβάλλουν.

HAMID, 26: Ο πρόεδρος εκλέγεται κάθε φορά γιατί είναι από την Αμερική. Γεννήθηκε εκεί, μεγάλωσε, σπούδασε, είχε αμερικανική υπηκοότητα ... από το 2001 μέχρι το 2021, δεν υπήρχαν καθαρές εκλογές ... είναι προφανές και ξεκάθαρο, όποιος μεγάλωσε εκεί μπορεί να γίνει πρόεδρος γιατί είναι εύκολος να ελεγχθεί από τους Αμερικανούς ... τέσσερις φορές ο λαός ψήφισε άλλον και άλλος κέρδισε τις εκλογές. Ο κόσμος διαμαρτυρήθηκε. Οι απλοί πολίτες δεν καταλάβαιναν, αλλά για τους πολιτικούς ήταν προειδοποίηση ότι η Αμερική στήριζε αυτόν τον πρόεδρο και ποιος θα αντιδράσει ... σε μια χώρα που έχουν επέμβει οι Αμερικανοί και οι Αμερικανοί στρατιώτες είναι παντού; Πλήρως διεφθαρμένη κυβέρνηση.

Το θετικό είναι ότι στην κυβέρνηση συμμετείχε ένας από κάθε ομάδα ανθρώπων και έτσι δημιούργησαν μια ομάδα κυβέρνησης, όπου κανένας δε θα μπορούσε να διαμαρτυρηθεί.

Σε άλλους τομείς της καθημερινής ζωής των Αφγανών, τα προβλήματα, επίσης, ήταν πολύ σημαντικά.

KHALIL, 28: Υπήρχαν, επίσης, θρησκευτικά και πολιτικά προβλήματα μεταξύ των μειονοτήτων και των ισχυρών φυλών. Για τα πολιτικά προβλήματα μπορούμε να πούμε ότι η μία φυλή ήταν στην εξουσία και δεν επέτρεπε σε άλλες φυλές να πάρουν αυτή την εξουσία, να ενσωματωθούν ή να συμπεριληφθούν σε αυτή την εξουσία. Υπήρχε αυτή η σύγκρουση. Δυστυχώς, η εξουσία ήταν στους Παστούν και δεν επέτρεπαν σε ανθρώπους από άλλες φυλές να φτάσουν σε υψηλά επίπεδα και σε υψηλές θέσεις της κυβέρνησης. Συνεχώς εμποδίζονταν.

Για τα θρησκευτικά προβλήματα, υπήρχαν πολλοί Παστούν που ήταν Σουνίτες και πίστευαν ότι ο Σιιτισμός δεν ήταν μουσουλμανικός. Πίστευαν ότι ήταν

άπιστοι. (Σίιτες) ταπεινώνονταν από τη συμπεριφορά τους, σε κάνουν να καταλάβεις ότι δεν είσαι πιστός και ότι αυτό που πιστεύεις είναι άχρηστο, χωρίς λογική.

HAMID, 26: Σε αυτά τα 20 χρόνια δεν υπήρξε ούτε μία μέρα που να μην υπάρξει μια έκρηξη.

LAILA, 20: Κάθε μέρα ακούγαμε για μαχητές και εκρήξεις. Ήταν φυσιολογικό για εμάς το να έχουμε 20 με 30 νεκρούς την ημέρα.

Όλα αυτά τα καθημερινά ζητήματα που δυσκόλευαν τη ζωή. Οι διακρίσεις και οι αδικίες εις βάρος των μειονοτικών φυλών οδήγησαν πολλούς από τους Αφγανούς να πάρουν το δρόμο της προσφυγιάς, με την ελπίδα ότι σε κάποια άλλη χώρα θα μπορέσουν να ζήσουν ειρηνικά και να αναγνωριστούν ως ισότιμοι άνθρωποι, που έχουν τα ίδια δικαιώματα με όλους.

KHALIL, 28: Ο στόχος μου ήταν να μετακινηθώ σε μία χώρα όπου η ζωή μου μετράει, όπου οι σκέψεις μου μετράνε και οι άνθρωποι δίνουν αξία στη ζωή μου.

Η αγανάκτηση για όσα συνέβαιναν στη χώρα ήταν μεγάλη και πλέον οι δράσεις τους δεν επαρκούσαν, αφού, σύμφωνα με τους ίδιους, όλα είχαν προκαθοριστεί. Γι' αυτούς, δεν είχε κανένα νόημα να προσπαθήσουν ή να παλέψουν για το μέλλον της χώρας τους. Το μέλλον του Αφγανιστάν και των Αφγανών ήταν προδιαγεγραμμένο.

HAMID, 26: Γιατί να παλέψω για μια κυβέρνηση που δεν είναι δικιά μου, που δεν επέλεξα ... Υπάρχει μια συμφωνία, γιατί και ποιος θα πολεμήσει; Όλοι ήθελαν να φύγουν από τη χώρα, γιατί ήταν πολύ κουρασμένοι να παλεύουν. Γιατί να παλέψουν; Όλα είναι κανονισμένα είτε παλέψω είτε όχι. ... Ο σκοπός ήταν να φύγω και μετά θα έβλεπα

2.3.3 Η πορεία και η ζωή στην Ελλάδα

Οι συνομιλητές περιγράφοντας το ταξίδι τους από το Αφγανιστάν, επισημαίνουν βασικά προβλήματα που αντιμετώπισαν.

HAMID, 26: Θα πέθαινα στη χώρα μου, αλλά δεν θα ζούσα στο Πακιστάν ή στο Ιράν. Δεν τις δέχομαι ως ασφαλείς χώρες για ανθρώπους. ... Οι περισσότεροι είναι ρατσιστές. Λόγω του ρατσισμού και του εθνικισμού πολλοί Αφγανοί βασανίζονται. ... Είναι καλύτερο να πεθαίνεις κάθε δευτερόλεπτο μπροστά στα παιδιά και τη γυναίκα σου παρά να σε βασανίζουν, να σε ταπεινώνουν και να σε προσβάλλουν. Αυτό είναι απαράδεκτο. ... Είναι κόλαση. Τώρα και η Τουρκία

γίνεται το ίδιο. Ήμασταν χαρούμενοι γιατί η Τουρκία ήταν μια χώρα που, ενώ ήμασταν παράνομοι, ήμασταν ασφαλείς ... ο Ερντογάν λέει ότι είναι ο ηγέτης των μουσουλμάνων ... αλλά τώρα, που οι μουσουλμάνοι του Αφγανιστάν είναι σε κίνδυνο, κλείνει τα σύνορά της ... Γιατί;... δεν είχαν απολαβές από αυτό τον πόλεμο.

KHALIL, 28: Φύγαμε ομαδικά. Υπήρχαν πολλοί άνθρωποι μαζί μας. Περάσαμε τρεις χώρες με παράνομους διακινητές. ... Όταν έφυγα από το Αφγανιστάν πήγα στο Ιράν. Φέρονταν πολύ άσχημα στους Αφγανούς, επομένως, συνειδητοποίησα ότι δεν είναι μία χώρα για να μείνω. Πήγα στην Τουρκία. Παρόλο που είναι μία μουσουλμανική χώρα, είναι πάρα πολύ κακή με τους Αφγανούς πρόσφυγες.

JAWAD, 22: Το ταξίδι προς την Τουρκία και από την Τουρκία εδώ ήταν πραγματικός εφιάλτης. Ήμουν στην Τουρκία για περίπου ένα μήνα και ήταν καταστροφή. Αντιμετωπίσαμε πολλά προβλήματα ... Ήρθαμε από το Edirne, ... και πήγαμε στη Θεσσαλονίκη. Περπατούσαμε για δύο εβδομάδες. Ήταν πολύ δύσκολο. 14-15 ώρες την ημέρα ... τα πόδια μου ήταν πολύ τραυματισμένα.

LAILA, 20: Το 2014 αποφάσισα να φύγω από το Αφγανιστάν λόγω της πείνας και όλων αυτών των πολιτικών θεμάτων ... Μείναμε στο Ιράν για 3-4 χρόνια ... λόγω του ρατσισμού φύγαμε από το Ιράν ... πήγαμε στην Τουρκία. Θέλαμε να μείνουμε στην Τουρκία, αλλά είχαμε κάποια προβλήματα.

Σχετικά με την απόφαση να έρθουν στην Ελλάδα για να εξασφαλίσουν καλύτερες συνθήκες ζωής, οι συνομιλητές έκαναν τις παρακάτω αφηγήσεις.

HAMID, 26: Μετά από 1 χρόνο ... είπα, ας δοκιμάσω κάτι νόμιμο ... έχω περάσει όλες αυτές τις δυσκολίες, δεν μπορώ να πάρω το ρίσκο να μείνω εδώ και να παλεύω ... και μετά από 5 χρόνια ίσως με απελάσουν. ... Για να είμαι ειλικρινής η ύπαρξή μου δεν υφίσταται καν στην Τουρκία. ... Αποφάσισα να μετακινηθώ σε μια χώρα που θα μου έδινε τα έγγραφα ότι «υπάρχω» και ήρθα στην Ελλάδα στις αρχές του 2017.

Σχετικά με το ταξίδι τους προς την Ελλάδα, οι συνομιλητές αφηγούνται τα εξής:

HAMID, 26: Όταν περάσαμε τα σύνορα υπήρχε ένα ποτάμι και το διασχίσαμε με μια βάρκα 5-5 10-10 άτομα. Καθόμασταν και κάναμε κουπί και όταν φτάσαμε εδώ η ελληνική αστυνομία ... Μας έβλεπαν να ερχόμαστε και μετά μας έπιασαν. ... Μας πήραν και μας μετέφεραν σε ένα κέντρο κράτησης ... Επρόκειτο να σταλούμε πίσω στην Τουρκία, αλλά υπήρχε μια είδηση πολύ

διαδεδομένη για ένα μωρό από τη Συρία που βρέθηκε στον ωκεανό πνιγμένο και πεθαμένο. Πιστεύω ότι αυτός ήταν ο λόγος που οι πρόσφυγες που έρχονταν από την ηπειρωτική χώρα άρχισαν να είναι ευπρόσδεκτοι.

... Όλοι μας προειδοποιούσαν ότι αν σας πιάσει η αστυνομία θα απελαθείτε. Ακόμα και ο λαθρέμποράς μας μας έλεγε ότι αν δε μας πιάσουν θα φτάσουμε στη Θεσσαλονίκη και ... είμαστε ασφαλείς.

... Μας πήγαν στη φυλακή στην Ορεστιάδα, όπου μείναμε για δύο μήνες, και μετά άρχισαν να μας καταγράφουν. Μετά με μετέφεραν στη Δράμα όπου ήμουν για τρεις ακόμα μήνες. Άρα για πέντε μήνες ήμουν σε κέντρα κράτησης και κλειστά στρατόπεδα (camps). ... Κάθε εβδομάδα μας έβγαζαν ανά 5 άτομα επειδή είχαν πάρει τα αποτυπώματά μας και τα είχαν στείλει στην Αθήνα και τα χαρτιά μας ήταν σε εξέλιξη. ... Μετά από πέντε μήνες ήρθε η σειρά μου. ... Δεν είχα λεφτά, οπότε έπρεπε να πουλήσω το τηλέφωνό μου, αλλά ήταν ευτυχία ότι έφευγα και δεν με ένοιαζε.

... Κάνοντας τα χαρτιά στη Δράμα, μου έδωσαν ένα χαρτί και μου είπαν ότι σε δέκα μέρες πρέπει να πάω στον Πειραιά, στο Γραφείο Ασύλου και να παραλάβω το τρίπτυχο. Δεν σε αφήνουν αν δεν είναι έτοιμη η κάρτα ασύλου σου.

... Ήρθα από τη Δράμα στο Σταθμό Λαρίσης ... στις 5 το πρωί και δεν ήξερα κανένα. Πήγα στη Βικτώρια και καθόμουν εκεί, όταν ένας ήρθε και αρχίσαμε να μιλάμε. Ήταν παγιδευτής ... απέδρασα από αυτόν και πήγα στη Θήβα. ... Γνώρισα κάποιον που μου πρότεινε ένα οργανισμό στην Αθήνα ... που μπορούσα να πάω και να ζητήσω βοήθεια και μπορούσαν να με βοηθήσουν να βγάλω ΑΦΜ, ΑΜΚΑ και μπορούσα να αρχίσω να δουλεύω νόμιμα. ... Είμαι πολύ ευγνώμων. Μου έδειξαν πολλά πράγματα ... Έκανα αίτηση για την κάρτα χρημάτων της UNHCR και την παρέλαβα μετά από έντεκα μήνες.

Ένας ακόμα περιγράφει τη δική του εμπειρία σε αυτό το ταξίδι, με συνοδοιπόρο του την έγκυο γυναίκα του.

KHALIL, 28: Πήγαμε από την Τουρκία με φουσκωτή βάρκα στη Μόρια, στη Λέσβο, από το Τσανάκαλε της Τουρκίας. Διήρκεσε 2,5 ώρες. ... Ήμασταν ενήμεροι για το ποια νερά ανήκουν στην Ελλάδα. Όταν συνειδητοποιήσαμε ότι μπαίνουμε στα νερά της Ελλάδας έπρεπε να καλέσουμε τα ΗΕ πριν μας πιάσει η ελληνική αστυνομία. Αν δεν επικοινωνήσεις με το UNHCR και δεν αναφέρει

τίποτα στην ελληνική αστυνομία. Η ελληνική αστυνομία πάντα σπρώχνει πίσω τις βάρκες ... Ήρθαν και οι δύο μαζί και μας οδήγησαν στη στεριά.

... Ήμασταν 62 άνθρωποι και εκείνη η βάρκα ήταν φτιαγμένη για εννιά ανθρώπους. Ευτυχώς, εμείς φτάσαμε ασφαλείς, αλλά μας πληροφόρησαν ότι δύο βάρκες, που έφυγαν μετά από μας, από την Τουρκία, βυθίστηκαν.

... Όταν φτάσαμε το προσωπικό των ΗΕ μας υποδέχτηκε και μας οδήγησε στο camp της Μόριας. Όπως λένε, το camp έχει χωρητικότητα 3.000 ανθρώπων και όταν φτάσαμε ήταν περισσότεροι από 24.000 άνθρωποι. Επομένως, μπορείς να φανταστείς πως ήταν η κατάσταση.

... Το camp στη Μόρια έπιασε φωτιά και μας μετέφεραν στο Καρατεπέ, αλλά δυστυχώς ανακοίνωσαν ένα νέο νόμο, ότι θα υπάρχει μία ακόμα συνέντευξη για τους πρόσφυγες από το Αφγανιστάν που εισήλθαν από την Τουρκία ... Ο καινούργιος νόμος έλεγε ότι η Τουρκία είναι ασφαλής χώρα. ... Πριν την συνέντευξη για το άσυλο, θα δώσουν συνέντευξη γιατί έφυγαν από την Τουρκία, που θεωρείται ασφαλές μέρος και μετά γιατί ήρθαν εδώ. Αν η απάντηση από αυτή τη συνέντευξη είναι αρνητική τότε θα απελαθεί και θα σταλεί πίσω στην Τουρκία. ... Αλλά υπάρχει μία διαδικασία, όταν μπαίνεις στην Ελλάδα, που υπογράφεις ότι θέλεις να κάνεις αίτηση για άσυλο ... και θα παραλάβεις το τρίπτυχο.

Ένας ακόμα νέος μας εξιστορεί την εμπειρία του.

JAWAD, 22: Η πρώτη μας στάση ήταν στη Θεσσαλονίκη ... Πρώτη φορά που βρέθηκα σε Camp ήτανε στα Διαβατά και δε μας είπαν απολύτως τίποτα για τη διανομή φαγητού, για τις τουαλέτες, για τα μπάνια, για το που θα κοιμηθούμε και για τη διαδικασία ασύλου, την κατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα ή τη Θεσσαλονίκη. ... Ήμουν στο Camp για τρεις εβδομάδες. Ο αδερφός μου συνελήφθη από την αστυνομία και μετά ήρθα στην Αθήνα. Πήγα στο αστυνομικό τμήμα και ρώτησα για τον αδερφό μου που ήταν. Στην αρχή μου είπαν ότι θα με στείλουν μαζί με τον αδερφό μου. Ήμουν στο αστυνομικό τμήμα για 14 μέρες. Μετά από εκεί ήμουν στην Αμυγδαλέζα για 14 μέρες και μετά με έστειλαν στην Κόνιτσα. Με πήγαιναν από το ένα στο άλλο, για να βρω τον αδερφό μου, γιατί ζητούσα να είμαι μαζί του και κάθε φορά που πήγαινα σε ένα μέρος μόλις είχε φύγει από εκεί ... τελικά μετά από 6 μήνες βρεθήκαμε μεταξύ μας.

... (Στην Αθήνα, στο αστυνομικό τμήμα) μου είπαν ότι αν θες να κάνεις αίτηση για άσυλο πρέπει να υπογράψεις αυτά τα χαρτιά. Ένας αστυνομικός. Στην αρχή

ήταν τρομακτικό, δεν ήξερα τι σημαίνει άσυλο ... με έπεισαν ότι είναι ασφαλές να υπογράψω τα χαρτιά και υπέγραψα. Μετά από μερικές μέρες με πήγαν στην Αμυδαλέζα.

Η Laila μας διηγείται τη δική της περιπέτεια.

LAILA, 20: ... Θα φεύγαμε από εκεί με βάρκα. Ήμασταν περίπου 30 άτομα. Όταν ήρθε ένας φύλακας ο διακινητής τρόμαξε και μας είπε να κρυφτούμε στα δέντρα ... η βάρκα χτύπησε σε ένα βράχο και έκανε μία τρύπα ... περίπου στις 11:00 (το βράδυ) φύγαμε με τη βάρκα. Ήμασταν για 6 ώρες στο νερό, μέσα στη νύχτα και προσπαθούσαμε να βγάλουμε τα νερά που έμπαιναν στη βάρκα ... με τα παπούτσια ... μετά από λίγο ήρθε η ελληνική ακτοφυλακή και μας βοήθησε να φτάσουμε στο νησί.

Πήγαμε σε ένα μεγάλο μέρος όπου μείναμε το βράδυ και την επόμενη μέρα ήρθε ένα μεγάλο λεωφορείο και μας πήρε να μας πάει στο camp. Όταν φτάσαμε εκεί ήταν τρομακτικό ... δεν μπορούσαμε να φανταστούμε ότι θα μείνουμε εκεί. Μας πήγαν σε ένα μέρος όπου μας κατέγραψαν και από εκεί μας έδωσαν μία σκηνή, στην οποία θα μέναμε. Έμεινα εκεί για οκτώ μήνες. Τους τέσσερις μήνες μείναμε σε μία σκηνή και τους υπόλοιπους τέσσερις σε ένα container. Μετά ήρθα στην Αθήνα.

Οι συνθήκες του ταξιδιού ήταν δύσκολες και τα εμπόδια πολλά.

KHALIL, 28: Ήταν πολύ δύσκολο το ότι ήμουν με τη γυναίκα μου στα δάση, στα βουνά, περνώντας τις νύχτες εκεί. ... Η γυναίκα μου ήταν έγκυος και θέλαμε να φύγουμε από την Τουρκία και να έρθουμε στην Ελλάδα. Οι αστυνομικοί μας έπιασαν και μας κράτησαν στο κέντρο κράτησης για ένα μήνα. Το μόνο έγκλημά μας ήταν ότι θέλαμε να φύγουμε από την Τουρκία. ... Δεν μπορούσαμε να μείνουμε στην Τουρκία, επειδή δεν υπήρχε γραφείο των ΗΕ. Δεν μπορούσαμε να πάμε και να κάνουμε αίτηση για άσυλο εκεί. Κι αν δεν κάνουμε αίτηση για άσυλο δεν έχουμε νόμιμα χαρτιά, που σημαίνει ότι δεν μπορούμε να νοικιάσουμε ένα μέρος, ούτε να πάμε σε κάποιο οργανισμό που να παρέχει στέγαση. Η γυναίκα μου ήταν έγκυος, που σημαίνει χρειαζόταν ιατρικές υπηρεσίες και αν είμαστε παράνομοι δεν μπορούμε να δικαιούμαστε καμία από αυτές. ... Μετά από ένα μήνα η γυναίκα μου επισκέφτηκε το γιατρό στο κέντρο κράτησης και του εξήγησε τα προβλήματα του να είσαι έγκυος και ο γιατρός έγραψε για τους αστυνομικούς ότι δεν μπορούν να κρατήσουν μία γυναίκα σε

αυτή την κατάσταση εκεί. Δεν είναι ασφαλές για εκείνη. Επομένως, η αστυνομία μας άφησε να φύγουμε. ... Είμαι ευγνώμων γι' αυτόν που είπε την αλήθεια.

Την ίδια μέρα που βγήκαμε καλέσαμε το διακινητή και την ίδια νύχτα καταφέραμε να περάσουμε στην Ελλάδα. ... Προσπαθήσαμε τέσσερις φορές να εισέλθουμε στην Ελλάδα και η τέταρτη ήταν επιτυχημένη.

... Δεν μπορούμε να περιγράψουμε πώς ήταν οι συνθήκες στο ταξίδι, γιατί ο μόνος τρόπος να δώσεις σε κάποιον να το νιώσει είναι να είναι σε αυτό το ταξίδι.

HAMID, 26: Όλη μου τη ζωή δεν έχω μπει στη φυλακή, δεν έχω μείνει για κράτηση και για πρώτη φορά ήρθα στην Ευρώπη. Όλα αυτά τα όνειρα και οι ελπίδες που έκανα στο δρόμο μου και τα πλάνα για όσα θα μπορώ να κάνω, να έχεις τα πάντα και να μπορείς να ξεκινήσεις τη ζωή σου και να ζήσεις με ειρήνη ήταν εκπληκτικό. Όταν μπήκα στην Ελλάδα με έβαλαν στη φυλακή, σε ένα μέρος που δεν ξέρεις πότε θα σε αφήσουν, δεν σου μιλάνε, δεν σου μεταφράζουν, είναι αγενείς μαζί σου, σε χτυπάνε, σου παίρνουν τα πάντα, δεν ξέρεις ότι είσαι εκεί μόνο για τα χαρτιά. Αυτό το ξέρω τώρα, τότε δεν το ήξερα. Δεν ξέρεις γιατί είσαι εκεί. ... Δεν είχα τηλέφωνο να καλέσω την οικογένειά μου. Είναι τρελό. Αφού έφυγα από εκεί ήμουν πολύ χαρούμενος που έφυγα από την Δράμα και ήμουν ελεύθερος. ... Δεν ήθελα να πάρω κανένα ρίσκο και να γυρίσω πίσω. Φοβόμουν πάρα πολύ. Δεν ξέρω για τα καλά πράγματα στην Ευρώπη αλλά οι φυλακές είναι πολύ σκληρές ... είναι σαν κόλαση. Ειδικά όταν είσαι μόνος. Είμαι στην Ελλάδα αλλά η δικιά μας ιδέα είναι ότι πηγαίνουμε στην Ευρώπη.

Σχετικά με τις νομικές διαδικασίες και τις αιτήσεις ασύλου, όπως φαίνεται από τα λεγόμενα των συνομιλητών, προχωρούν ιδιαίτερα αργά και χωρίς κάποιο αποτέλεσμα.

KHALIL, 28: Έχω κάνει αυτό το πρώτο βήμα και τώρα δεν έχω ούτε την ικανότητα να μάθω τι συμβαίνει. Δεν μπορώ ούτε να δώσω 50 ευρώ σε ένα ιδιωτικό δικηγόρο, να πάει να ρωτήσει στο γραφείο ασύλου, μόνο για την απόφαση. Είμαι σίγουρος ότι υπάρχει απόφαση για εμένα μετά από τρεις μήνες. Νομίζω ότι ο μόνος τρόπος με τον οποίο δουλεύει είναι μέσω δικηγόρου. Σου λένε ότι μπορείς να στείλεις e-mail για να ζητήσεις ραντεβού ή να ζητήσεις την απόφασή σου, αλλά αυτούς τους τρεις μήνες κάθε εβδομάδα στέλνω και άλλο email και δεν υπάρχει καμία απάντηση για εμένα. Ξέρω ανθρώπους που πήραν την απόφασή τους πολύ πιο γρήγορα, μέσω ενός ιδιωτικού δικηγόρου. Αν πάω

εκεί, θα μου δώσουν το e-mail τους και θα μου πουν να στείλω email για ραντεβού και είναι και πολύ αγενείς.

Το σύστημα είναι πολύ κακό. Δεν ξέρεις ποιον να ρωτήσεις και το ηλεκτρονικό σύστημα για τα ραντεβού δεν δουλεύει ποτέ ... Αν είσαι λίγο πλούσιος, μπορείς να πληρώσεις για κάποιο δικηγόρο. ... Αν είχα λεφτά, δεν θα πήγαινα στο γραφείο ασύλου.

JAWAD, 22: Ακόμα περιμένω για τη συνέντευξη που είχα για την Τουρκία. Είναι δύο χρόνια που ζήτησα για άσυλο και η ημερομηνία που είναι γραμμένη για τη συνέντευξη ασύλου είναι το 2023, μετά από 4 χρόνια. Το 2020 πήρα την κάρτα ασύλου.

LAILA, 20: Είναι 2 χρόνια και 8 μήνες που είμαι στην Ελλάδα και δεν έχω δώσει ακόμα καμιά συνέντευξη. Απλά έχω τα χαρτιά ασύλου που μου επιτρέπουν να δουλέψω και να έχω ιατρική κάλυψη ... Μας είπαν ότι όταν οριστεί η ημερομηνία της συνέντευξης θα μας τηλεφωνήσουν, τίποτα άλλο.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι στην Ελλάδα είναι πολλά σε διάφορους τομείς.

KHALIL, 28: Είχα την κάρτα της unher, από την οποία έπαιρνα 150 ευρώ, αλλά σταμάτησε και αυτή ... δυστυχώς το επίπεδο της γλώσσας μου δεν είναι τόσο καλό, ώστε να μπορώ να βρω εύκολα δουλειά. Επίσης, δεν έχω ΑΦΜ, δεν μπόρεσα να το πάρω ακόμα ... (Η ζωή εδώ) είναι κάτι ανάμεσα σε κακή και πολύ κακή. ... δεν υπάρχει τίποτα άλλο που να σκέφτομαι παρά το πού θα βρω το δείπνο για εμένα και την οικογένειά μου. Ψάχνω μόνο γι' αυτό και είμαι ευγνώμων σε κάποιους οργανισμούς, που προσφέρουν εθελοντικά φαγητό και βοηθούν.

... Ακόμα παλεύουμε, γι' αυτό πρέπει να προσπαθήσουμε με ιδιωτικούς δικηγόρους, για να επιταχύνουν λίγο τη διαδικασία ασύλου.

... δεν έχω κανένα πεπρωμένο. Δεν ξέρω τι πρόκειται να συμβεί σε 'μένα. Δεν έχω κάποιο σαφή προορισμό και δεν είμαι μόνο εγώ. Είναι όλοι οι πρόσφυγες που περιμένουν για το τίποτα. ... Δεν είναι για τους Έλληνες, γιατί δεν έχουν τη δυνατότητα να διαχειριστούν τόσους πολλούς πρόσφυγες. Είμαι πολύ ευγνώμων σε αυτούς που επιτρέπουν στους πρόσφυγες να έρθουν στη χώρα τους. Τουλάχιστον τους επιτρέπουν να έρθουν. ... αλλά οι υπηρεσίες, η διαδικασία μετά από αυτό δεν προχωράει καθόλου.

JAWAD, 22: Τα προβλήματα που υπάρχουν στην Ελλάδα για τους πρόσφυγες είναι πάρα πολλά ... στην εκπαίδευση, στη μετάφραση, στην υγεία ... Εδώ και τρεις-τέσσερις μήνες ψάχνω για δουλειά. Αυτή τη στιγμή είμαι άνεργος ... ακόμα και η οικονομική στήριξη, που προσφέρεται από την κυβέρνηση, είναι εδώ και τέσσερις μήνες που έχει σταματήσει, δεν παρέχουν στους πρόσφυγες τίποτα.

LAILA, 20: Είναι τέσσερις μήνες τώρα που δε μας δίνουν καθόλου χρήματα. Αυτό συμβαίνει σε όλους. Ως δικαιολογία λένε ότι κάποιοι που αποφασίζουν να φύγουν από τη χώρα δίνουν την κάρτα αυτή σε άλλους και παίρνουν εκείνοι τα χρήματα.

KHALIL, 28: Δεν έχω φτάσει ακόμα το στόχο για τον οποίο έφυγα από το Αφγανιστάν. ... Πούλησα τα πάντα, όσα είχα στο Αφγανιστάν. Τον κήπο μου, το σπίτι μου, τα πάντα όσα είχα και εκείνα τα λεφτά τελείωσαν όλα όταν έφτασα στην Ελλάδα. Ήταν πολύ ακριβό για εμένα. Και ακόμα δεν έχω πετύχει το σκοπό μου, για τον οποίο άφησα τη χώρα μου.

Όλοι τους, όμως, παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν στο δρόμο τους προς την Ελλάδα και τα εμπόδια που βρήκαν εδώ, εκφράζουν την επιθυμία τους να μπορέσουν να μείνουν στην Ελλάδα και να μπορέσουν να φτιάξουν εδώ τη ζωή τους.

JAWAD, 22: Ξέρω τα μέρη, ξέρω τη γλώσσα, ξέρω πολλούς ανθρώπους, έχω φίλους. Ελπίζω ότι θα βρω και μία δουλειά για τον εαυτό μου και θα ξεκινήσω μία ζωή εδώ. Θα σπουδάσω εδώ. ... Τώρα απλώς περιμένω και όλα εξαρτώνται από την απάντηση που περιμένω. Εύχομαι να πάρω μία ευκαιρία να μείνω εδώ ... και να δουλέψω εδώ. Αν μπορώ να σπουδάσω εδώ και να βγάλω τα ελάχιστα για να μπορώ να διαχειριστώ τα καθημερινά έξοδα της οικογένειάς μου. Αυτό θα ήταν εντάξει για εμένα και σιγά-σιγά θα προσπαθήσω για περισσότερα.

2.3.4 Σχόλια για τις εξελίξεις στο σύγχρονο Αφγανιστάν

Σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στο Αφγανιστάν, την ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν και τις νέες συνθήκες ζωής στη χώρα, δηλώνουν:

HAMID, 26: Αυτό που συνέβη στο Αφγανιστάν ήταν απολύτως μη προβλέψιμο, κανένας δεν περίμενε ότι οι Ταλιμπάν θα επανέλθουν στην εξουσία. Ξαφνικά μία ομάδα, που είναι ενάντια στην ανθρωπότητα, τους Αφγανούς και τα δικαιώματα των γυναικών, έγινε εταίρος με τις πιο ισχυρές χώρες του κόσμου. ... Ήταν απρόβλεπτο και πολύ λυπηρό για εμάς.

Πιστεύουν ότι όλα όσα συνέβησαν στο Αφγανιστάν είναι απόρροια στρατηγικής των ΗΠΑ εις βάρος των Αφγανών πολιτών.

HAMID, 26: Ένα χρόνο πριν, ξέρεις, υπήρχαν άνθρωποι που γνώριζαν τι πρόκειται να συμβεί, επειδή σταμάτησαν τις εργασίες τους. Ο αδερφός μου δούλευε σε ένα project που τελείωσε και δεν το ανανέωσαν, επομένως υπήρχαν κάποια σημάδια ότι κάτι έρχεται.

Η Αμερική έκανε συμφωνία με την ομάδα που αποκαλούσε τρομοκράτες για 20 χρόνια. Αν αυτοί είναι τρομοκράτες, γιατί υπέγραψαν ότι μόλις φύγουν η χώρα ανήκει σε αυτούς; Ήταν ένα δώρο γι' αυτούς. ... Οι άνθρωποι παίζουν αυτό το παιχνίδι με τις χώρες που εκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε αυτές. ... Προσωπικά πιστεύω ότι υπήρχε μία συμφωνία για τους ανθρώπους μας. Πούλησαν τους ανθρώπους μας. ... Ο αρχικός σκοπός των Ταλιμπάν ήταν να παλέψουν ενάντια στις ΗΠΑ και την αμερικανική εισβολή στο Αφγανιστάν. Ήθελαν να ελευθερώσουν το Αφγανιστάν για το Ισλάμ ... αλλά συνεχίζουν να πολεμούν με επαρχίες που αντιστέκονται. ... Γιατί δεν κάνουν συζητήσεις ειρήνης με το εσωτερικό, δηλαδή με τον αφγανικό λαό; Επειδή δεν τους νοιάζει. Νομίζουν ότι είναι νικητές. Νομίζουν ότι είναι οι ιδιοκτήτες του Αφγανιστάν.

Όσο αφορά την κατάσταση που επικρατεί στο Αφγανιστάν και τον τρόπο που διοικούν οι Ταλιμπάν τη χώρα, αναφέρουν:

HAMID, 26: Υπάρχουν πολλά πράγματα που συμβαίνουν κάθε μέρα στο Αφγανιστάν, που δε βγαίνουν στις ειδήσεις ... Αν θέλουν να σε σκοτώσουν, τότε μπορούν να βρουν οποιαδήποτε δικαιολογία. ... Εκατοντάδες νέοι άνθρωποι πεθαίνουν εκεί και κανένας δε θέλει να το δείξει, γιατί οποιοσδήποτε το μοιραστεί είναι υπεύθυνος.

Οι Ταλιμπάν οδηγούνται σε μία δικτατορία και ξέρουν ότι είναι οι ηγέτες ... κλείνουν τα σχολεία για τα κορίτσια ... αποτρέπουν τις γυναίκες από το να πάνε στις δουλειές τους ... ξέρουν μόνο να μάχονται, δεν ξέρουν τίποτα. Οι Ταλιμπάν είναι μόνο στρατιωτική ομάδα. Δεν έχουν κάποιον να διοικήσει τη χώρα. ... Οι Ταλιμπάν είναι σαν τα σκυλιά που τρέχουν πίσω από τα αμάξια. Τώρα κατάφεραν να φτάσουν το αυτοκίνητο, αλλά δεν ξέρουν πώς να το οδηγήσουν. Είναι ακριβώς σαν αυτό. Έχουν την εξουσία του κράτους, αλλά δεν ξέρουν πώς να το διοικήσουν. ... Απλά σκοτώνουν ... Ορκίζομαι ότι κάθε μέρα πεθαίνουν άνθρωποι που τους σκοτώνουν οι Ταλιμπάν, γιατί είναι ενάντια σε αυτούς.

... Είναι πολύ λυπηρό ότι δίνεις 30 εκατομμύρια ανθρώπους στα χέρια εκείνων που είναι έτοιμοι να τους σφαγιάσουν και το κάνουν κάθε μέρα.

Η κατάσταση στο Αφγανιστάν επιστρέφει χρόνια πίσω, όπου η οικονομία ήταν διαλυμένη. Δεν υπήρχαν δικαιώματα και οι άνθρωποι πεινούσαν.

JAWAD, 22: Η οικονομία έχει καταρρεύσει.

HAMID, 26: Μπορώ να πω ότι το 80% της κυκλοφορίας του χρήματος έχει σταματήσει και το υπόλοιπο 20% δεν είναι αρκετό για 30 εκατομμύρια ανθρώπους. ... οι άνθρωποι πεθαίνουν ... δεν απολαμβάνουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα

JAWAD, 22: Μετά τη δεύτερη εισβολή των Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν όλα χάθηκαν ... όλα τα δικαιώματα που είχαν οι γυναίκες τα έχουν πάρει πίσω. Οι άνθρωποι πεινάνε ... και η κυβέρνηση δεν μπορεί να παρέχει φαγητό. Άρχισαν να μην έχουν λεφτά για να πληρώσουν τους ανθρώπους που δουλεύουν για την κυβέρνηση. ... πληρώνουν με σιτάρι. Έκλεισαν τα σχολεία για τα κορίτσια και δεν τους επιτρέπουν ούτε να πάνε για δουλειά. Και το χειρότερο πρόβλημα είναι ότι παντρεύονται αναγκαστικά πολλά νέα παιδιά στην ηλικία των 9-10 ή 12 ετών.

LAILA, 20: Το Αφγανιστάν γυρίζει 40 χρόνια πίσω. Άλλοι άνθρωποι πάνε μπροστά και εμείς πάμε πίσω.

Βασικός υπεύθυνος για την κατάσταση αυτή θεωρείται η Αμερική, καθώς ενίσχυσε τις δυνάμεις των Ταλιμπάν και ύστερα διαπραγματεύτηκε με αυτούς.

HAMID, 26: Η Αμερική είναι υπεύθυνη για όλες αυτές τις ζωές που χάνονται στο Αφγανιστάν ... Τα πάντα στα καυτά χέρια των Ταλιμπάν. Τους έδωσαν τα όπλα και την τεχνολογία να κατασκευάσουν τανκς, για να πολεμήσουν. Τους εξόπλισαν και τους έκαναν πιο δυνατούς, ώστε οι αντιστεκόμενες δυνάμεις να μην μπορούν να αντισταθούν ενάντια στους Ταλιμπάν. Αυτοί τους εξόπλισαν πριν φύγουν.

... Η Αμερική ξόδεψε πολλά λεφτά αυτά τα 20 χρόνια, δίνοντας λεφτά στην κυβέρνηση, στους Ταλιμπάν και στην αντίσταση ... Πιστεύω ότι η Αμερική συνεχίζει να είναι στο Αφγανιστάν, επειδή οι Ταλιμπάν είναι Αμερικανοί. Όχι Αμερικανοί με υπηκοότητα, αλλά η Αμερική τους υποστηρίζει.

... Το 2010 οι Ταλιμπάν ήταν έτοιμοι να τελειώσουν και δεν ξέρω τι σχέδια είχαν οι άλλες χώρες, αλλά άρχισαν να ξαναχτίζουν τους Ταλιμπάν. Το

Πακιστάν άρχισε να παίρνει ξανά την ευθύνη γι' αυτή την αποστολή ... τους εκπαίδευσε.

... Όλα αυτά δείχνουν ότι κάτι συμβαίνει. Ότι υπάρχουν συμφωνίες που πουλάνε το Αφγανιστάν και το Αφγανιστάν δεν παίρνει μέρος σε αυτές. Το Πακιστάν συμμετέχει σε αυτές τις συνομιλίες, αλλά το Αφγανιστάν δεν είναι εκεί ... αυτά δείχνουν ότι οι προθέσεις τους δεν είναι ξεκάθαρες.

Οι φόβοι για τη συνέχιση της παρούσας κυβέρνησης και για το μέλλον της χώρας είναι ξεκάθαροι στα λόγια των συνομιλητών.

HAMID, 26: Είναι καταστροφή αν αυτή η κυβέρνηση αναγνωριστεί ως επίσημη κυβέρνηση που σκοτώνει ανθρώπους ... καταστρέφουν χώρες, πολιτισμούς, μνημεία, γλυπτά. Ο χειρότερος μου φόβος αυτή τη στιγμή για το Αφγανιστάν είναι ότι οι Ταλιμπάν θα παραμείνουν στην εξουσία και ότι θα συνεχίσουν να έχουν αυτή την κυβέρνηση, που διοικεί τη χώρα και την καταστρέφει. ... Οι Ταλιμπάν δεν μπορούν να διοικήσουν τη χώρα. Δεν έχουν τη γνώση, δεν είναι ικανοί γι' αυτό, δεν ξέρουν τίποτα για τα δικαιώματα των ανθρώπων, δεν δίνουν αξία σε τίποτα.

Σε ερώτηση, ποια πιθανολογούν ότι θα είναι η αντίδραση των άλλων διεθνών δρώντων στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή, οι συνομιλητές εκτιμούν ότι:

HAMID, 26: Τώρα πιστεύω ότι οι χώρες είναι σε αναμονή και περιμένουν ... τώρα καταλαβαίνουν ότι η διοίκηση των Ταλιμπάν θα αποτύχει στον τομέα της υγείας, της εκπαίδευσης, της οικονομίας και οι άνθρωποι φεύγουν τρέχοντας όσο αυτοί οι άνθρωποι είναι στην εξουσία.

... Πιστεύω ότι θα πιέσουν τους Ταλιμπάν να εμφανιστούν με εύκολο τρόπο. Να μοιραστούν την κυβέρνηση, γιατί έτσι όπως πηγαίνουν οι Ταλιμπάν σήμερα αυτό είναι αδύνατο για κάθε χώρα να τους αναγνωρίσει ... Για παράδειγμα, αν το Πακιστάν αναγνωρίσει τους Ταλιμπάν, υπάρχει ακόμα το TPP, ο οργανισμός των Ταλιμπάν στο Πακιστάν που είναι οι Πακιστανοί Ταλιμπάν ... φοβούνται, γιατί υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι σαν αυτούς τους Ταλιμπάν, που θέλουν να διευθύνουν το Πακιστάν ... το Ιράν είναι ενάντια στο σουνιτισμό. Η πλειοψηφία των Ιρανών είναι Σίτες και οι Ταλιμπάν είναι Σουνίτες. Επομένως, εκεί έχουν σύγκρουση και για το Ιράν θα είναι δύσκολο να αποδεχτούν τους Ταλιμπάν ως κυβέρνηση ... η Κίνα ίσως πιστεύει ότι όλα έχουν τελειώσει και θα χρησιμοποιήσει τους Ταλιμπάν ... βιάζεται να επενδύσει στο Αφγανιστάν στις εξορύξεις των φυσικών πόρων ... Και προσπαθούν να πάρουν και μία

στρατιωτική βάση, η οποία είναι τεράστια. Ήταν αμερικανική στρατιωτική βάση στο Αφγανιστάν.

Η υποστήριξη που έλαβαν οι Ταλιμπάν από άλλες χώρες ήταν ιδιαίτερα σημαντική.

LAILA, 20: Είναι εντάξει οι γείτονες, γιατί πήραν αυτό που ήθελαν. Όλοι στήριζαν τους Ταλιμπάν.

HAMID, 26: Γιατί οι Ταλιμπάν είναι στην εξουσία; Αν δεν έχουν ούτε ένα υποστηρικτή δεν μπορούν να διοικήσουν τη χώρα. Άρα υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που είναι με τους Ταλιμπάν, πέρα από τους ίδιους τους μαχητές.

... Η Κίνα υποστήριξε τους Ταλιμπάν για τα δικά της συμφέροντα. Η Αμερική υποστήριξε τους Ταλιμπάν για τα δικά της συμφέροντα. Το ίδιο και η Σαουδική Αραβία. ... Η μεγαλύτερη υποστήριξη στους Ταλιμπάν είναι από το Πακιστάν.

Πώς, όμως, θα πρέπει να λειτουργήσουν οι Ταλιμπάν για να διατηρηθούν στην εξουσία, σύμφωνα με τους συνομιλητές;

HAMID, 26: Κατά την άποψή μου, αν οι Ταλιμπάν δώσουν ευκαιρία σε άλλες κοινότητες, σε άλλες κοινωνικές ομάδες, σε μειονότητες, είτε θρησκευτικές είτε φυλετικές, και κάνουν μία κυβέρνηση που συμπεριλαμβάνει όλους, τότε υπάρχει μία ευκαιρία ειρήνης. ... Αλλά αν όχι, τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα και αυτός είναι ο λόγος που ο κόσμος δεν αναγνωρίζει τους Ταλιμπάν.

... Αν δεν προβάλλουν προτάσεις που είναι αποδεκτές από όλους, δεν μπορούν να συνεχίσουν, ακόμη και αν έχουν υποστήριξη από άλλες χώρες.

... Θα υπάρξουν άνθρωποι που θα πιέσουν τους Ταλιμπάν να το κάνουν αυτό, μέσα από τους Ταλιμπάν, ή θα υπάρξει ξανά σύγκρουση και τότε ίσως φύγουν ίσως και όχι.

Στο λόγο των ανθρώπων που μας μίλησαν διακρίνεται εύκολα η αγανάκτηση για τα γεγονότα στο Αφγανιστάν, εν έτει 2021, όταν έχει προηγηθεί τόσο μεγάλη βοήθεια και υποστήριξη από τις ξένες χώρες, τις ΜΚΟ και τη Διεθνή Κοινότητα.

HAMID, 26: Τώρα, σχεδόν τρεις μήνες, δεν υπάρχει κανένα σύστημα στο Αφγανιστάν που να δουλεύει. Το τραπεζικό σύστημα, το εκπαιδευτικό σύστημα, το σύστημα υγείας, τίποτα. Δεν έχουν αστυνομία, δεν έχουν στρατό. ... Υπάρχουν κυβερνήσεις που είναι εντάξει με αυτό. Τα ΗΕ είναι εντάξει με αυτό. Γιατί; Αν είμαστε μέρος των ΗΕ ... που δεν έχει κυβερνήτη για τρεις μήνες, γιατί δεν αναλαμβάνετε κάποιες δράσεις; Γιατί δε λέτε κάτι;

... Είναι πολύ λυπηρό ότι δεν υπάρχει κανένας από άλλη ισλαμική χώρα που να λέει ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι μουσουλμάνοι. Ότι δε μάχονται για το

Ισλάμ ... Η Αμερική έκανε τον κόσμο να αποδεχτεί αυτή την τρομοκρατική ομάδα ως ισότιμο εταίρο. Έκαναν συμφωνία.

Όλοι στο τέλος κλείνουν τη συζήτηση με την ελπίδα ότι η κατάσταση στη χώρα τους θα βελτιωθεί, θα φύγουν οι Ταλιμπάν και θα επικρατήσει η ειρήνη και η δημοκρατία.

HAMID, 26: Πριν από τους Ταλιμπάν τη δεκαετία του '80 ήταν η χρυσή εποχή στο Αφγανιστάν και δεν μπορούμε να πάμε πίσω σε αυτή την εποχή, αλλά ελπίζουμε

JAWAD, 22: Ελπίζω ότι η κατάσταση στο Αφγανιστάν θα γίνει καλύτερη και ότι αυτή η κυβέρνηση που έκαναν οι Ταλιμπάν θα φύγει και ο λαός θα κάνει μία καινούργια κυβέρνηση, η οποία ίσως βοηθήσει να κάνουν την κοινωνία όπως ήταν πριν ή και ακόμα καλύτερη. Ελπίζω.

LAILA, 20: Εύχομαι στο Θεό, το Αφγανιστάν να γίνει πιο δυνατό και να γίνει ασφαλές. Ακόμα ελπίζω. Κανείς δεν μπορεί να μας σώσει καλύτερα από τους εαυτούς μας.

Ωστόσο, δε δηλώνουν διατεθειμένοι να επιστρέψουν στη χώρα τους όσο οι Ταλιμπάν βρίσκονται στην εξουσία.

HAMID, 26: Προσωπικά, δε θα γυρίσω ποτέ, ακόμα και αν ο πιο καταπληκτικός Ταλιμπάν γίνει πρόεδρος ... γιατί δεν μπορώ να συγχωρέσω όλα αυτά που έκαναν σε μένα, στην οικογένειά μου και σε εκατομμύρια ανθρώπους.

Συμπεράσματα

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η κατάσταση στο Αφγανιστάν μετά την αμερικανική εισβολή άλλαξε, αλλά όχι σε τέτοιο βαθμό που να μπορέσει να εξασφαλίσει μια ποιοτική ζωή για τους Αφγανούς πολίτες. Αφενός, οι ξένες δυνάμεις βοήθησαν σημαντικά σε τομείς, όπως η οικονομία, η εκπαίδευση, η υγεία και τα δικαιώματα των πολιτών, αφεντέρου υπήρξαν τομείς της καθημερινής ζωής στους οποίους συνέχιζαν να υφίστανται σημαντικά προβλήματα, όπως η έλλειψη ασφάλειας και οι κοινωνικές διακρίσεις, που κυριαρχούσαν σε πολιτικά και θρησκευτικά ζητήματα. Συνεπώς, οι ξένες δυνάμεις, ενώ έκαναν σημαντικές προσπάθειες, φαίνεται ότι, πέρα από τις εντυπώσεις των θετικών εξελίξεων και προόδων στο Αφγανιστάν, δεν κατάφεραν να επιφέρουν την ισότητα και την ευημερία στους Αφγανούς πολίτες. Ακόμα, όσο αφορά την απόφαση των Αφγανών πολιτών να δώσουν τέλος στην κοινωνική αδικία και να αναζητήσουν την ισότητα σε μια άλλη χώρα, προκύπτει ότι, παρά τις προσπάθειες τους και τις δυσκολίες που έχουν περάσει, μέχρι στιγμής δεν έχει επιτευχθεί ο στόχος τους. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν δυσχεραίνουν τις συνθήκες διαβίωσης τους στην Ελλάδα, τους απογοητεύουν και τους αποθαρρύνουν.

Οι κρατικές διαδικασίες αδυνατούν να κυλήσουν αποτελεσματικά, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες όλων όσων έρχονται, μέσα σε ένα εύλογο χρονικό πλαίσιο. Τα αποτελέσματα αυτών των καθυστερήσεων είναι οι αιτούντες άσυλο να κρατούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα σε κέντρα υποδοχής και κράτησης και να μην μπορούν να χτίσουν μια νέα βέβαιη ζωή.

Όλες αυτές οι δυσκολίες απαιτούν πραγματική πολιτική θέληση, καλύτερη οργάνωση και ορθότερη διαχείριση χρημάτων για να αντιμετωπιστούν σε βαθμό που να διευκολύνουν, τόσο τις διαδικασίες, όσο και τους αιτούντες, που περιμένουν για χρόνια μια απόφαση για το μέλλον τους. Πιο συγκεκριμένα, πολύ σημαντικό ρόλο παίζει η σωστή εφαρμογή του Κανονισμού Δουβλίνου III (Κανονισμός 604/2013). Σύμφωνα, με αυτόν, προβλέπονται η πλήρης και έγκαιρη ενημέρωση των αιτούντων άσυλο σχετικά με τις διαδικασίες και η άμεση διεξαγωγή συνέντευξης για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κ-μ που θα εξετάσει την αίτηση. Επομένως, χρειάζεται καλύτερη οργάνωση, ώστε τα παραπάνω να γίνονται όσο το δυνατόν συντομότερα. Έτσι, θα δηλώνουν αν έχουν κάποιο συγγενικό πρόσωπο σε άλλο κ-μ της ΕΕ ή αν έχουν εισέλθει από κάποιο άλλο κ-μ, ώστε η αίτηση τους να παραπεμφθεί για εξέταση σε εκείνο το κ-μ. Με τον τρόπο αυτό, ο διαμοιρασμός των αιτήσεων θα

μειώσει το φόρτο εργασίας στις υπηρεσίες ασύλου και θα κατ'επέκταση θα επισπεύσει τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Παράλληλα, όσο αφορά τους αιτούντες, θα μειωθεί ο χρόνος παραμονής τους στα κέντρα κράτησης και θα μπορέσουν να αποσυμφορηστούν τα νησιά, καθώς θα περνούν στην ενδοχώρα.

Τέλος, στα λόγια όλων υπάρχει μια βαθιά πίστη και ελπίδα, με την οποία συνεχίζουν να παλεύουν για να εξασφαλίσουν μια ζωή ισότιμη με όλους τους άλλους.

Βιβλιογραφία

Έντυπο βιβλιογραφικό υλικό:

Baylis, J., Smith, St. & Owens, P. (2013). *Η παγκοσμιοποίηση της διεθνούς πολιτικής Μια εισαγωγή στις διεθνείς σχέσεις*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Calvocoressi, P. (2010). *Η Διεθνής Πολιτική μετά το 1945*. Αθήνα: Τουρίκη.

Heywood, Andrew. (2007). *Πολιτικές Ιδεολογίες*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Ήφαιστος, Π. (2009). *Ο πόλεμος και τα αίτιά του Τα πολλά πρόσωπα του ηγεμονισμού και της τρομοκρατίας*. Αθήνα: Ποιότητα.

Μπόση, Μ. (1999). *Ζητήματα Ασφάλειας στη Νέα Τάξη Πραγμάτων*. Αθήνα: Παπαζήση.

Χειλά, Ειρ. (2013). *Οι Διεθνείς Συγκρούσεις στον 21ο αιώνα Ζητήματα θεωρίας και διαχείρισης*. Αθήνα: Ποιότητα.

Ηλεκτρονικό υλικό:

- Anthony H. Cordesman and Grace Hwang. (2020). *Afghanistan at Peace or Afghanistan in Pieces – Part One:: The First Phase*. Center for Strategic and International Studies. Ανακτήθηκε από: <http://www.jstor.com/stable/resrep22620> Ημερομηνία ανάκτησης: 19/9/2021
- Ashley J. Tellis & Jeff Eggers. (May, 2017). *U.S. POLICY IN AFGHANISTAN Changing Strategies, Preserving Gains*. Washington: Carnegie Endowment for International Peace. Ανακτήθηκε από: <http://www.jstor.com/stable/resrep13076> Ημερομηνία ανάκτησης: 18/9/2021
- Mallory Sutika Sipus. (2015). *Insurgent Alliances in Afghanistan*. United States Institute of Peace. Ανακτήθηκε από: <http://www.jstor.com/stable/resrep20204> Ημερομηνία ανάκτησης: 19/9/2021
- Παπαδόπουλος, , & Φρατσέα, (2017). Οι «άγνωστες» οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών: κοινότητες και οργανώσεις μεταναστών στην Ελλάδα. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 42, 62-90. Ανακτήθηκε από: <https://doi.org/10.12681/hpsa.14570> Ημερομηνία ανάκτησης: 4/12/2021
- Σορώτου, Φλ. (2014). Κοινότητες Αιγύπτιων και Σουδανών μουσουλμάνων μεταναστών / στριών και προσφύγων στην Αθήνα: μορφές εκπαίδευσης και ενδυνάμωση ταυτότητας των παιδιών τους. *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)*. 137-142. Ανακτήθηκε από:

<https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/34619?lang=el#page/152/mode/2up>

Ημερομηνία ανάκτησης: 4/12/2021

- SOUTH ASIA CENTER. (2015). *Afghanistan and US Security*. Atlantic Council. Ανακτήθηκε από: <http://www.jstor.com/stable/resrep03446>
Ημερομηνία ανάκτησης: 19/9/2021
- Third Way. (2019). *Country Brief:: Afghanistan*. Third Way. Ανακτήθηκε από: <http://www.jstor.com/stable/resrep20147> Ημερομηνία ανάκτησης: 19/9/2021

Ιστοσελίδες

<https://migration.gov.gr/statistika/>

<https://unama.unmissions.org/about>

<https://unric.org/el/%CF%87%CE%B1%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%83-%CE%BF%CE%B7%CE%B5/>

<https://www.cfr.org/timeline/us-war-afghanistan>

<https://www.govinfo.gov/content/pkg/PLAW-107publ40/html/PLAW-107publ40.htm>

<https://www.in.gr/2021/09/05/world/afganistan-apo-tin-agnosti-epoxi-tis-laikis-eksousias-ston-skotadismo-ton-talimpan/>

https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm

<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/08/31/remarks-by-president-biden-on-the-end-of-the-war-in-afghanistan/>

Παράρτημα

Οδηγός συνέντευξης

Ερευνητικός άξονας 1: Η ζωή πριν την εισβολή το 2001

- Πώς θα περιγράφατε τις συνθήκες ζωής υπό το καθεστώς των Ταλιμπάν;
- Ποια ήταν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των ανδρών και των γυναικών;
- Θα μπορούσατε να περιγράψετε την καθημερινότητάς σας;

Ερευνητικός άξονας 2: Η εισβολή και η ζωή με την παρουσία των αμερικανικών και συμμαχικών δυνάμεων

- Πώς βιώσατε την εισβολή και ποια ήταν η στάση και οι αντιδράσεις των πολιτών;
- Υπήρξαν αλλαγές στις συνθήκες ζωής και την καθημερινότητα σας υπό την ξένη παρουσία;
- Τι περιμένατε ότι θα σήμαινε η αλλαγή αυτή για τη ζωή σας;

Ερευνητικός άξονας 3: Η πορεία και η ζωή στην Ελλάδα

- Πώς πήρατε την απόφαση να φύγετε; Ποιες ήταν οι προσδοκίες σας όταν φύγατε;
- Θα μπορούσατε να μου περιγράψετε την πορεία σας προς την Ελλάδα; Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίσατε σε όλη τη διαδρομή σας; Πώς φτάσατε έως εδώ;
- Θα μπορούσατε να μου περιγράψετε την καθημερινότητά σας τώρα;
- Πώς θα αξιολογούσατε τη ζωή σας εδώ; Υπάρχει κάτι που θα αλλάζατε;

Ερευνητικός άξονας 4: Η ζωή στο Αφγανιστάν σήμερα

- Μετά την έξοδο των Αμερικανών από το Αφγανιστάν και την επιστροφή των Ταλιμπάν, ποια είναι τα σχόλιά σας;
- Ποιες είναι οι εκτιμήσεις σας για την κατάσταση εκεί;
- Πώς πιστεύετε ότι θα εξελιχθούν οι σχέσεις με τα άλλα κράτη; Ποιες πιστεύετε ότι θα είναι οι διεθνείς γεωπολιτικές εξελίξεις και οι σχέσεις με τα άλλα κράτη;

Συνεντεύξεις

Συνεντευξιαζόμενος 1

HAMID, 26 χρόνων. Γεννήθηκε στο Αφγανιστάν το 1995. Έφυγε από το Αφγανιστάν το 2016, σε ηλικία 19 ετών, και ήρθε στην Ελλάδα στις αρχές του 2017.

- Είσαι μετανάστης ή έχεις κάνει αίτηση για άσυλο;
- Έχω κάνει αίτηση για άσυλο και απορρίφθηκε για δεύτερη φορά πριν 2 μήνες και ζω πλέον παράνομα εδώ.
- Θες να μου πεις το λόγο που απέρριψαν την αίτησή σου;
- Ο λόγος ήταν ότι μεγάλωσα στην Καμπούλ που θεωρείται ασφαλές μέρος. Μου είπαν ότι αν προερχόμουν από επαρχία θα την αποδέχονταν γιατί η ζωή μου μπορεί να βρισκόταν σε κίνδυνο αλλά οι δραστηριότητες που είχα στην Καμπούλ, συμμετείχα σε διαμαρτυρίες που διοργανώνονταν από μια οργάνωση που ήταν ενάντια στην κυβέρνηση. Ήταν μια πολιτική οργάνωση που οργάνωνε διαμαρτυρίες και μαχόταν ενάντια στην κυβέρνηση για τα δικαιώματα που δεν έδινε στους πολίτες, για τα δικαιώματα που καταπατούσε και ταυτόχρονα ενάντια στους Ταλιμπάν. Διαμαρτυρόμασταν κυρίως ενάντια στις κοινωνικές διακρίσεις για τις μειονοτικές ομάδες και τις μειονοτικές εθνοτικές και θρησκευτικές ομάδες. Όποτε είχαν προβλήματα αυτές οι ομάδες τότε διαδηλώναμε αλλά οι περισσότερες κατέληγαν σε βιαιότητες γιατί η κυβέρνηση ποτέ δεν ήθελε τις διαδηλώσεις αυτές να συμβούν. Δεν ξέρω το λόγο αλλά πάντα προσπαθούσε να τις σταματήσει. Και υπήρχαν και βομβαρδισμοί. Δεν ξέρω ποιοι έστελναν τους βομβιστές αυτοκτονίας. Οι Ταλιμπάν, άλλες τρομοκρατικές οργανώσεις, η κυβέρνηση; Αλλά αυτές οι διαδηλώσεις πάντα δεχόντουσαν επιθέσεις.
- Οι πρώτες ερωτήσεις είναι για το διάστημα πριν την εισβολή των Αμερικανών στο Αφγανιστάν
- Εκείνη τη περίοδο ήμασταν στο Πακιστάν. Το 2001 ήμασταν στο Πακιστάν και το 2002 γυρίσαμε στο Αφγανιστάν. Γεννήθηκα το 1995, το 1996 πήγαμε στο Πακιστάν και το 2002 επιστρέψαμε στο Αφγανιστάν.
- Θα ήθελες να μιλήσεις για το διάστημα πριν την εισβολή; Ήσουν μικρός. Μήπως έχεις κάποιες αναμνήσεις;
- Το μόνο πράγμα που κατάφερα εκείνη την περίοδο ήταν ότι μετακομίσαμε στο Πακιστάν και αυτό με βοήθησε να αρχίσω το σχολείο και να μάθω τη γλώσσα Ουρντού. Επομένως, τώρα μπορώ να μιλήσω Ουρντού ως μια επιπλέον γλώσσα.
- Θα ήθελες να μου μιλήσεις για την επέμβαση μετά την 11/9;

- Ναι μπορώ να μιλήσω γενικά και να αναφερθώ σε κάποια συγκεκριμένα γεγονότα που πρέπει να αναφέρουμε.

- Ποια ήταν η αντίδραση των ανθρώπων στην επέμβαση; Τι πίστευαν;

- Εκείνοι που δεν ήταν πολιτευόμενοι άνθρωποι, ήταν απλοί πολίτες, οι περισσότεροι από αυτούς, περίπου το 90% που δεν ανήκαν σε καμία ομάδα δεν ήξεραν τι συνέβη. Αν κάτι καλό ή κακό συμβαίνει. Αν δούμε στην ιστορία αυτοί οι πόλεμοι και συγκρούσεις πάνε πίσω 50-55 χρόνια. Κάποιοι άνθρωποι ίσως θεώρησαν ότι ήταν κάτι φυσιολογικό, συμβαίνει σε όλο τον κόσμο, συμβαίνει κάθε μέρα. Ας μη σκεφτόμαστε αυτό, ας σκεφτούμε τι θα φάμε απόψε. Αυτό ήταν πιο σημαντικό από το ποιος ήταν στη χώρα. Οι περισσότεροι άνθρωποι που ήταν σε πολιτικά κόμματα και ήταν ενεργοί πολιτικοί είχαν τις δικές τους απόψεις. Μερικοί από αυτούς ήταν ευχαριστημένοι με την εισβολή γιατί ήταν ενάντια στους Ταλιμπάν. Οι Ταλιμπάν ήταν δυσαρεστημένοι γιατί έχασαν τα πάντα.

Οι Ταλιμπάν έπρεπε να φύγουν είτε με την εισβολή είτε με άλλη σύγκρουση, έπρεπε να πάρουν την εξουσία αυτή την τρομοκρατική οργάνωση.

Παρόλο που στους Αφγανούς δεν αρέσουν οι εισβολές και οι ξένες παρεμβάσεις σε εσωτερικά ζητήματα, κάποιοι εκτίμησαν την εισβολή γιατί οι κόρες τους δεν είχαν δικαίωμα να πάνε στο σχολείο και οι γυναίκες θεωρούνταν ως δευτέρα ή εξαρτημένα πλάσματα, δεν έχουν δικαίωμα να πάνε σχολείο, να δουλέψουν. Όπως ακριβώς συμβαίνει σήμερα.

20 χρόνια πριν όλα ήταν βελτιωμένα, οι Ταλιμπάν βελτίωσαν λίγο τα πράγματα, αλλά αυτή η εκδοχή των Ταλιμπάν είναι πολύ θλιβερή. Βλέπεις γυναίκες δεν έχω δικαίωμα να πάνε στο σχολείο, να δουλέψουν, δεν τους επιτρέπεται να βγουν από το σπίτι αν δεν συνοδεύονται από άνδρα. Κάτι που είναι απολύτως χωρίς λογική. Φέρονται στις γυναίκες σας δευτερεύοντα όντα, ως εξαρτημένα όντα. Θρησκευτικές και εθνοτικές μειονοτικές ομάδες κάθε μέρα ξυλοκοπούνται και δεν έχουν δικαιώματα. Δεν έχουν ζωή σε αυτή τη χώρα.

Η εισβολή της Αμερικής ήταν ένα καλό γεγονός και την ίδια ώρα κακό. Υπήρχαν άνθρωποι που ήταν χαρούμενοι με αυτό και υπήρχαν άνθρωποι που ήταν λυπημένοι με αυτό.

Προσωπικά, πιστεύω ότι οι Ταλιμπάν δέχτηκαν υποστήριξη από τους Αμερικανούς για να δημιουργήσουν την κατάσταση που θα τους κάνουν να επέμβουν. Οι Αμερικανοί έχουν τον εγωισμό του ηγέτη και του ιδιοκτήτη και πιστεύουν ότι μπορούν να λύσουν κάθε πρόβλημα στον πλανήτη. Πρώτα δημιουργούν το πρόβλημα

και μετά θέλουν να το λύσουν. Είναι απόλυτα λυπηρό. Επενέβης σε μια χώρα, έκανες οτιδήποτε ήθελες αυτά τα 20 χρόνια. Ποιος ήταν ο σκοπός αυτής της εισβολής; Δεν υπάρχει ούτε ένα αποτέλεσμα από αυτή την επέμβαση μετά από 20 χρόνια. Λένε ότι ξοδεύτηκαν τρισεκατομμύρια δολάρια αλλά δεν έχουν δει τίποτα να ξοδεύεται στο Αφγανιστάν. Έχουμε δει τα ποσά να λείπουν. Υπάρχει μηδενικό αποτέλεσμα (zero outcome) από τον 20ετή πόλεμο. Οι άνθρωποι είναι ακόμα στην ίδια κατάσταση που ήταν. Η Αμερική έκανε συμφωνία με την ομάδα που η Αμερική αποκαλούσε τρομοκράτες για 20 χρόνια. Αν αυτοί είναι τρομοκράτες γιατί έπρεπε να υπογράψει η Αμερική ότι μόλις φύγουν η εξουσία ή η κυβέρνηση ανήκει σε αυτούς. Ήταν ένα δώρο για τους Ταλιμπάν, φεύγουμε και σας ανήκει, γιατί δεν εμπιστευόμαστε την Κίνα, Ιράν ή κανένα, αλλά εσάς επειδή είστε δικοί μας στρατιώτες.

Είναι κάτι που δεν έχει τέλος. Είναι ένας κύκλος. Βλέπεις πράγματα, βρίσκεις λύσεις και βρίσκεις αστείο ότι άνθρωποι παίζουν αυτό το παιχνίδι με τις χώρες που εκατομμύρια άνθρωποι ζουν σε αυτές, είναι πολύ λυπηρό.

- Ποιες ήταν οι συνθήκες της καθημερινής ζωής;
- Η μόνη αλλαγή που ήρθε μετά την εισβολή στη ζωή των ανθρώπων ήταν τα λεφτά. υπήρχαν πολλά λεφτά στο Αφγανιστάν, αλλά όχι σκοπός, όχι εκπαίδευση, όχι ασφάλεια. Ήμασταν μάρτυρες σε βομβιστικές αυτοκτονίες και επιθέσεις από ένοπλες δυνάμεις. Σε αυτά τα 20 χρόνια δεν υπήρξε ούτε μία μέρα που να μην υπάρξει μια έκρηξη. Υπήρχαν φορές που στις 25 από τις 34 επαρχίες γινότουσαν εκρήξεις. Σε αυτά τα 20 χρόνια η μόνη αλλαγή ήταν ότι υπήρχαν πολλές ΜΚΟ που έδιναν λεφτά, υπήρχαν πολλές ανθρωπιστικές οργανώσεις που υποστήριζαν μικρά προγράμματα που δημιουργήθηκαν για να κυκλοφορούν τα χρήματα. Από τις 48 συμμαχικές χώρες που βρίσκονταν στο Αφγανιστάν καθεμία είχε αναλάβει ένα τομέα, εκπαίδευση, δουλειές, κατασκευές και άλλα πολλά.

Η ποιότητα της εκπαίδευσης δεν ήταν κάτι που χρειαζόμασταν το 2020 ή το 2015. Δεν ήταν αυτό περιμέναμε που έχουν στην Ευρώπη. Ήταν αποδεκτή η ποιότητα της εκπαίδευσης, δεν εξελίχθηκε αλλά ήταν καλύτερη 5 ή 10 φορές από την περίοδο των Ταλιμπάν. Όταν ήταν οι Ταλιμπάν τα σχολεία ήταν κλειστά. Όταν άνοιξαν τα σχολεία ήταν καλύτερα να πηγαίνουν να σπουδάσουν αλλά το ποσοστό των ανθρώπων χωρίς εκπαίδευση ήταν πολύ υψηλό, πάνω από το 50%.

Πριν από τους Ταλιμπάν, από το 1980 έως το 1990 ήταν η χρυσή κατάσταση στο Αφγανιστάν και δεν μπορούμε να πάμε πίσω σε αυτή την εποχή αλλά ελπίζουμε να

πάμε πίσω γιατί είχαμε εκπληκτικές μέρες. Αν συγκρίνεις το τότε εκπαιδευτικό σύστημα με το σήμερα δεν υπάρχει καμία ανάπτυξη. Χρυσή εποχή της εκπαίδευσης.

- Όσο αφορά το σύστημα υγείας;
- Υπήρξε μεγάλη βελτίωση στον τομέα της υγείας επειδή έχτισαν νοσοκομεία και κλινικές παντού. Το πρόβλημα ήταν η ασφάλεια, εάν το μέρος ήταν ασφαλές πήγαιναν οι ΜΚΟ, επένδυναν και προσπαθούσαν να χτίσουν κλινικές, σχολεία και παιδικούς σταθμούς.

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα ήταν η ασφάλεια. Μια μέρα βλέποντας ένα πληροφοριακό βίντεο για τις βόμβες ανακάλυψα ότι στο Αφγανιστάν χρησιμοποίησαν ακόμα και βόμβες που δεν χρησιμοποίησαν ή χρησιμοποίησαν 1-2 φορές στον παγκόσμιο πόλεμο.

Δεν πρέπει να τα αποδώσουμε όλα στους Ταλιμπάν γιατί ξέρουμε ότι οι Ταλιμπάν δεν ξέρουν να φτιάχνουν αυτές τις βόμβες και το Πακιστάν δεν είναι ικανό να τους στηρίξει σε αυτό. Ξέρουμε ότι η παραγωγή των βομβών γίνεται στις ίδιες χώρες που στέλνουν τις χρηματοδοτήσεις για τα σχολεία, είναι απλώς ένα παιχνίδι.

- Ποιες ήταν οι προσδοκίες των ανθρώπων για την καθημερινότητά τους;
- Το Αφγανιστάν αποτελείται από πολλές εθνικότητες και διαφορετικές ομάδες ανθρώπων που ήταν σε σύγκρουση όλα τα προηγούμενα χρόνια. Όλες οι ομάδες έχουν διαφορετικές ιδέες και απόψεις. Κάποιοι ήταν ευχαριστημένοι με τους Ταλιμπάν και κάποιοι με τους Αμερικανούς και κάποιοι με κανένα, ήθελαν ανεξαρτησία και το Αφγανιστάν να είναι μια δυνατή ανεξάρτητη χώρα. Βλέπουν το Αφγανιστάν ως ένα φυσικό δώρο που έχει πολλές φυσικές πηγές που μπορούν να ωφεληθούν ακόμα και όλη την Ασία, μπορεί να γίνει κέντρο τουρισμού μιας και είναι πολύ πράσινο και φυσικό τοπίο. Αυτό είναι ένα πρόβλημα. Διαφορετικές απόψεις από διαφορετικές ομάδες.

Γιατί οι Ταλιμπάν είναι στην εξουσία τώρα; Αν δεν έχουν ούτε ένα υποστηρικτή δεν μπορούν να διοικήσουν τη χώρα, άρα υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που είναι με τους Ταλιμπάν. Κάποιοι ίσως προέρχονται από ρατσιστικές ιδέες. Βλέπουμε ότι έχουν τους υποστηρικτές τους, που μοιράζονται τη σημαία τους και λένε ότι μάχονται στο όνομα του θεού. Απλοί άνθρωποι πέρα από τους ίδιους τους μαχητές, ας πούμε πολιτιστικοί μαχητές που προσπαθούν να προάγουν τον πολιτισμό και τους Ταλιμπάν μέσα στην κοινωνία αλλάζοντας τις αντιλήψεις των ανθρώπων για τους Ταλιμπάν. Το 99,9% των ανθρώπων αυτών ήταν από μια φυλή, την ίδια που είναι οι Ταλιμπάν. Είναι πολύ εύκολο να καταλάβεις ότι η ρίζα όλων των προβλημάτων είναι ότι σε

αυτή τη μικρή χώρα υπάρχουν πολλές φυλές και εθνικότητες. Κάθε χώρα υποστηρίζει μία εθνότητα και μάχονται η μία την άλλη και αυτό συμβαίνει για 60 χρόνια.

Μπορώ να μπω και σε λεπτομέρειες. Η Ρωσία υποστήριξε την αφγανική κυβέρνηση που θα της επέτρεπε να εισβάλει και να διαχειριστεί τις φυσικές της πηγές και να ελέγξει την περιοχή. Μετά από αυτό οι άνθρωποι άρχισαν να μάχονται ενάντια στην κυβέρνηση, ήθελαν η Ρωσία είτε να στηρίξει όλους είτε κανένα αλλιώς θα μάχονταν ενάντια της Ρωσίας και οι άνθρωποι αυτοί στηρίχθηκαν από άλλη χώρα. Αποδυναμώνοντας τη Ρωσία οι ΗΠΑ δημιούργησαν μία άλλη ομάδα, τους Ταλιμπάν, και μπλέχτηκαν.

Το 2001, 10 μέρες πριν την 11/9 σκότωσαν τον φιλελεύθερο ηγέτη, Μασούντ. Συγκέντρωσε ανθρώπους και μαχόταν ενάντια στη Ρωσία και αγωνιζόταν για την ενότητα του Αφγανικού λαού υποστηριζόμενος από τη Γαλλία και την ΕΕ. Δολοφονήθηκε στο βόρειο Αφγανιστάν από δύο Άραβες βομβιστές όταν έδινε μια συνέντευξη επειδή υποστήριξε ότι δεν θέλει να επέμβει κανείς. Η πρόθεσή του ήταν να χρησιμοποιήσει την υποστήριξη των άλλων για να διώξει όσους επενέβαιναν, θέλω χρήματα αλλά όχι στρατιωτική βοήθεια, θα ενισχύσω το στρατό μου να παλέψει με τους επεμβαίνοντες, δεν είναι δική σας μάχη αλλά δική μου. Αν αυτός ήταν εκεί οι ΗΠΑ δεν μπορούσαν να πάνε, δεν μπορούσαν να τον διαχειριστούν.

Ο πρόεδρος εκλέγεται κάθε φορά γιατί είναι από την Αμερική, γεννήθηκε εκεί, μεγάλωσε, σπούδασε, είχε αμερικανική υπηκοότητα. Από το 2001 μέχρι το 2021, δεν υπήρχαν καθαρές εκλογές, πως έγινε πρόεδρος; Ήταν εύκολο να διώξουν την κυβέρνηση, γιατί κανείς δεν τους ήθελε, δεν είχαν εσωτερική υποστήριξη. Οι ΗΠΑ επενέβησαν στη χώρα και αυτές μπορούν να αποφασίζουν τον πρόεδρο, είναι προφανές και ξεκάθαρο. Όποιος μεγάλωσε εκεί μπορεί να γίνει πρόεδρος γιατί είναι πιο εύκολο να ελεγχθεί από τους Αμερικάνους και να συζητήσουν από τους Αφγανούς που ξέρουν ποια είναι τα οφέλη για το Αφγανιστάν και τους πολίτες του. 4 φορές ο λαός ψήφισε άλλον και άλλος κέρδισε τις εκλογές, ο κόσμος διαμαρτυρήθηκε και ο Τζον Κέρι σαν να είναι σε αγώνα έπιασε τα χέρια των δύο υποψηφίων και σήκωσε το χέρι του νικητή και ανακοίνωσε ότι αυτός θα είναι ο πρόεδρός σας χωρίς να με ενδιαφέρει αν σας αρέσει ή όχι ή αν τον επιλέξατε ή όχι. Οι απλοί πολίτες δεν καταλάβαιναν αλλά για τους πολιτικούς ήταν προειδοποίηση ότι η Αμερική στήριζε αυτόν τον πρόεδρο και ποιος θα αντιδράσει να πει ότι όχι εγώ είμαι ο νικητής σε μια χώρα που έχουν επέμβει οι Αμερικανοί και οι Αμερικανοί στρατιώτες είναι παντού;; Πλήρως διεφθαρμένη κυβέρνηση και απόλυτο κενό με

τους πολίτες που απλά προσπαθούσαν να επιβιώσουν. Κάποιοι άνθρωποι ήταν ευχαριστημένοι με τις ευκαιρίες που είχαν. Δούλευαν για ΜΚΟ και έπαιρναν χιλιάδες ευρώ στο Αφγανιστάν που τα 100ευρώ ήταν ο κανονικός μισθός. Αν παίρνεις χιλιάδες ευρώ δεν θα πεις ποτέ τίποτα, θα δουλέψεις για πάντα για αυτή τη ΜΚΟ γνωρίζοντας ότι αυτή η ΜΚΟ μπορεί να μην είναι εδώ αύριο. Εγώ ως Αφγανός που ξόδεψα χρόνια στον πόλεμο και τη πείνα γιατί πρέπει να δουλέψω για αυτή τη ΜΚΟ και να μην επεμβαίνω πουθενά; Οι απλοί άνθρωποι ενδιαφέρονταν απλά για το φαγητό και δεν ενδιαφέρονταν για το ποιος είναι στην εξουσία.

Όταν ήρθαν οι Ταλιμπάν έγινε το ίδιο. Γιατί να παλέψω για μια κυβέρνηση που δεν είναι δικιά μου, που δεν επέλεξα. Για εμένα είτε οι Ταλιμπάν είτε η προηγούμενη κυβέρνηση είναι το ίδιο. Είναι ενάντια στο λαό αλλά είναι περισσότερο βίαιοι. Το θετικό είναι ότι στην κυβέρνηση συμμετείχε ένας από κάθε ομάδα ανθρώπων και έτσι δημιούργησαν μια ομάδα κυβέρνησης όπου κανένας δεν θα μπορούσε να διαμαρτυρηθεί. Και αυτοί οι άνθρωποι δεν έκανα τίποτα για τους ανθρώπους.

Οτιδήποτε έγινε έγινε από τις ΜΚΟ. Η κυβέρνηση δεν έκανε τίποτα. Οι ΜΚΟ ήταν εκεί γιατί ήξεραν ότι κάπως αυτοί που χρηματοδοτούν είναι υπεύθυνοι για οτιδήποτε συμβαίνει στη χώρα. Δεν τους ένοιαζε ποιοι ήταν υπεύθυνοι, ήθελαν απλά να βοηθήσουν τους ανθρώπους που ζούσαν στο χωριό. Αυτά συνέβαιναν από τις ΜΚΟ και όχι από την κυβέρνηση ή τους κυβερνητικούς συμμάχους.

Έλεγαν ότι επειδή οι Αμερικάνοι βρίσκονταν εκεί, δούλευαν γι' αυτούς και ήταν το μέλλον, έπρεπε να μάθουν αγγλικά και υπολογιστές για να εργαστείς στο μέλλον. Έτσι όλοι εστίασαν πολύ στα αγγλικά και υπήρχαν πολλά μαθήματα φθηνά και με καλή ποιότητα για να μάθεις αγγλικά και έτσι άρχισα να ενδιαφέρομαι και ξεκίνησα να μαθαίνω αγγλικά και υπολογιστές.

Έπειτα όταν ήμουν στο πανεπιστήμιο όπου σπούδαζα Διοίκηση Επιχειρήσεων και Λογιστική ήμουν στο τελευταίο χρόνο όταν ένας από την Green Chand of Afghanistan, τον οργανισμό που οργάνωνε τις διαδηλώσεις, ήρθε στο μάθημα και μας ενημέρωσε για το στόχο που είχαν να ευαισθητοποιήσουν τους νέους για το ποιοι είναι οι Ταλιμπάν και ποιους μάχονται και έδωσα το όνομά μου και πήγα εκεί και μου εξήγησαν ότι πρώτος τους στόχος ήταν ότι ήταν ενάντια στους Ταλιμπάν. Αυτό είναι όλο. Μαχόμαστε ενάντια στις ιδέες των Ταλιμπάν γράφοντας ακόμα και με όπλα αν στο μέλλον οι Ταλιμπάν επιτεθούν ξανά στο Αφγανιστάν.

Ο στόχος ήταν να κινητοποιήσουμε τους ανθρώπους στο τελευταίο σημείο αντίστασης στους Ταλιμπάν διότι θα ήταν μεγάλη βοήθεια για τους Ταλιμπάν ότι

μιλάνε την ίδια γλώσσα και είναι κοντά στο Πακιστάν που είναι μια ασφαλής χώρα για τους Ταλιμπάν (είναι εκεί, εκπαιδεύονται, παίρνουν το υλικό τους όπλα, έχουν ακαδημίες εκπαίδευσης εκεί). Όταν ανακάλυψα για πρώτη φορά ότι οι Ταλιμπάν έχουν ακαδημίες εκπαίδευσης στο Πακιστάν ήταν έκπληξη για έμένα. Όλος ο κόσμος φωνάζει ότι είναι τρομοκρατική ομάδα και δεν μπορούν ότι βρουν ότι έχουν στρατόπεδα εκπαίδευσης. Και μοιράζονται τα βίντεο από εκεί. Για εμένα ήταν σοκαριστικό ότι κάποιος βοηθάει αυτούς τους ανθρώπους, πολλοί τους βοηθούν και εκατομμύρια άνθρωποι προσπαθούν να πουν ότι αυτό είναι λάθος.

Πώς γίνεται 20 χρόνια να συμβαίνει κάτι τόσο κακό και να μην έχουν αντιδράσει σκληρά σε αυτό; Επομένως ο στόχος ήταν να αφυπνίσουμε. Στην πραγματικότητα όμως ο οργανισμός μας χρησιμοποίησε στις διαδηλώσεις ενάντια στην κυβέρνηση δείχνοντας ότι έχουν απήχηση στο λαό και συμμετοχικότητα ως οργανισμός και ότι είναι δυνατή αντιπολίτευση στην κυβέρνηση. Στόχος ήταν να συγκεντρώσει δημοτικότητα και να κερδίσει να γίνει αποδεκτή από την κυβέρνηση. Προειδοποιούσε την κυβέρνηση ότι η οργάνωση ήταν δραστήρια. Δεν ξέραμε τι κάναμε. Η οργάνωση ήθελε μια ανταμοιβή, ήθελε μια συμφωνία με την κυβέρνηση πιέζοντας την κυβέρνηση για θέματα μειονοτήτων διοργανώνοντας διαδηλώσεις και επιτρέποντας μας να βγούμε στου δρόμους και τότε υπήρχαν άνθρωποι που κατέστρεφαν τα πάντα στο δρόμο. Δεν ξέρουμε ποιοι ήταν αλλά ήταν μέρος της διαδήλωσης και δεν τους είχαμε δει ποτέ με εμάς και μετά ερχόταν η αστυνομία και τους χτυπούσε. Κάθε φορά υπήρχαν άνθρωποι που έκαναν τη διαδήλωση βίαιη. Πιθανότητα πιστεύουμε ότι αυτοί οι άνθρωποι ήταν από την ίδια οργάνωση και ήθελαν η αστυνομία να επιτεθεί στη διαδήλωση. Ήθελαν να δείξουν ότι διαδηλώνουμε με βίαιο τρόπο και να κάνουν την κυβέρνηση και την αστυνομία να επιτεθούν. Στις τελευταίες εκλογές ο ηγέτης της οργάνωσης έγινε voice president στο Αφγανιστάν. Πήρε αυτό που ήθελε αλλά έβαλε τις ζωές μας σε κίνδυνο. Παλεύαμε για το τίποτα και αφού έγινε μέρος της κυβέρνησης όλα ήταν εντάξει, δεν υπήρχε διαδήλωση, δεν υπήρχε κίνδυνος από τους Ταλιμπάν. Γι' αυτό ήρθαν οι Ταλιμπάν, κανένας δεν μπόρεσε να τους σταματήσει. Τα κανόνισαν, έγινε η συμφωνία στη Ντόχα ανάμεσα στην Αμερική και τους Ταλιμπάν και ο πρόεδρος θα φύγει και θα έρθουν οι Ταλιμπάν, ακόμα και ένα παιδί το ήξερε αυτό. Λοιπόν, ποιος θα παλέψει εδώ; Και γιατί; Υπάρχει μια συμφωνία, γιατί και ποιος θα πολεμήσει; Όλοι ήθελαν να φύγουν από την χώρα γιατί ήταν πολύ κουρασμένοι να παλεύουν. Γιατί να παλέψουν; Όλα είναι κανονισμένα είτε παλέψω είτε όχι. Δεν με ενδιαφέρει πια και θα φύγω από

τη χώρα. Έτσι όταν μπήκα στο τρίτο έτος έφυγα αποφάσισα να φύγω. Ήμουν απογοητευμένος.

Αφού ανέλαβε την εξουσία το γραφείο της οργάνωσης έκλεισε. Υπήρχε ένας δημοσιογράφος, ο Σαλίμ, που πέθανε μυστηριωδώς καλύπτοντας τα νέα σε μια άλλη επαρχία όταν εξερράγη η κάμερά του από βόμβα. Όλοι τρόμαξαν και αναρωτήθηκαν ποιος το έκανε αυτό. Την κάμερα την κρατούσε μαζί του συνέχεια ποιος το έκανε αυτό; Μας έδωσε την ιδέα ότι ήταν κάποιος μέσα από την οργάνωση καθώς δούλευε στην οργάνωση. Μετά από αυτό σταματήσαμε να εμπιστευόμαστε την οργάνωση και όταν σταματήσαμε να πηγαίνουμε εκεί πήραμε κάποια τηλεφωνήματα γιατί δεν πηγαίνουμε και σταματήσαμε οποιαδήποτε τέτοια δραστηριότητα. Λάβαμε και κάποιες απειλές επίσης και τελικά δεν υπήρχε τίποτα άλλο στο Αφγανιστάν για να δουλέψω πάνω σε αυτό. Ήμασταν απολύτως χωρίς ελπίδα, φοβόμασταν ότι κάτι μπορεί να συμβεί σε εμάς γιατί υπήρχαν βίντεο στις ειδήσεις ότι ασκήσαμε βία στις διαδηλώσεις ενάντια στην αστυνομία. Φοβόμασταν τους Ταλιμπάν, φοβόμασταν την οργάνωση και την κυβέρνηση.

- Επομένως, εκείνη την περίοδο πήρες την απόφαση να φύγεις από το Αφγανιστάν;

- Ο σκοπός ήταν να φύγω από το Αφγανιστάν και μετά θα έβλεπα. Φύγαμε παράνομα μέσα σε μια καρότσα ενός αγροτικού 20-30 άνθρωποι καθόμασταν πίσω και ταξιδεύαμε για 9-10 ώρες για να πάμε στο Πακιστάν. Από την Καμπούλ πήγαμε στη Νιμπρός κοντά στα σύνορα με το Πακιστάν. Πήγαμε σε ένα σπίτι στο Πακιστάν για να κάνουμε ένα διάλειμμα. Ήταν έρημος, είχε πολλή ζέστη και υπήρχε πολλή μόλυνση. Διασχίσαμε όλο το Πακιστάν, μπήκαμε στο Ιράν, διασχίσαμε το Ιράν και πήγαμε στην Τουρκία. Μένουμε μόνο για διάλειμμα, ταξιδεύαμε για 18-20 ώρες και μετά είχαμε το δικαίωμα να κοιμηθούμε. Μερικές φορές όχι γιατί ίσως να ήταν έτοιμο το αυτοκίνητο και η κατάσταση ήταν καλή, δεν υπήρχε αστυνομία για να φύγουμε. Δεν είχε σημασία αν δεν είχαμε κοιμηθεί.

Δεν ήθελα να μείνω στο Πακιστάν ή στο Ιράν γιατί η συμπεριφορά απέναντι στους ξένους, ειδικά στους πρόσφυγες, συμπεριφέρονταν στους ανθρώπους σαν σκλάβους. Ήταν πολύ ασεβείς και ταπεινωτικοί. Η χειρότερη ανάμνηση που έχω είναι από τον μπαμπά μου που δούλευε και υπέφερε. Θα πέθαινα στη χώρα μου αλλά δεν θα ζούσα στο Πακιστάν ή στο Ιράν. Δεν τις δέχομαι ως ασφαλείς χώρες για ανθρώπους. Λέω ακόμα και σε Ιρανούς αν βρείτε καλύτερο μέρος φύγετε από τη χώρα. Είναι από τις χώρες που αν τους σκοτώσεις δεν θα υπάρξει ούτε ένα τηλέφωνο να ρωτήσουν γιατί.

Είναι καλύτερο να πεθαίνεις κάθε δευτερόλεπτο μπροστά στα παιδιά και τη γυναίκα σου παρά να σε βασανίζουν, να σε ταπεινώνουν και να σε προσβάλλουν. Αυτό είναι απαράδεκτο. Δεν υπάρχει είδος βασανισμού που να μην έχει συμβεί σε πρόσφυγες στο Πακιστάν και στο Ιράν. Όσοι είναι πολλά χρόνια έχουν αποκτήσει διασυνδέσεις που ίσως τους έχουν βοηθήσει αλλά για τους νέους είναι κόλαση. Οι περισσότεροι είναι ρατσιστές. Λόγω του ρατσισμού και του εθνικισμού πολλοί Αφγανοί βασανίζονται. Είναι δύσκολο να τους αλλάξεις νοοτροπία. Δεν μπορούμε να ξέρουμε τους λόγους που είναι έτσι αλλά είναι κόλαση. Τώρα και η Τουρκία γίνεται το ίδιο. Ήμασταν χαρούμενοι γιατί η Τουρκία ήταν μια χώρα που ενώ ήμασταν παράνομοι ήμασταν ασφαλείς. Είσαι παράνομος, δεν μπορείς να εκπαιδευτείς, δεν μπορείς να πας στο νοσοκομείο, δεν μπορείς να απολαύσεις τα βασικά δικαιώματα αλλά τουλάχιστον είσαι ασφαλής, μπορείς να επιβιώσεις. Μπορούσες γιατί λέω την ιστορία μου όταν ήμουν εκεί το 2016. Υπήρχαν πολλές δουλειές και έκανα διασυνδέσεις που με καλούσαν για δουλειά. Δούλευες πολλές ώρες, 12 ώρες αλλά πλήρωναν. Πλήρωνα το ενοίκιό μου και ένα χρόνο ήμουν καλά. Επιβίωσα. Αλλά τώρα. Από τα νέα που έχω συνέλαβαν όλους τους πρόσφυγες κυρίως Αφγανούς, όχι Σύριους και ξέρουμε γιατί, και θέλουν να τους απελάσουν. Η Τουρκία στέλνει τους Ιρανούς αιτούντες άσυλο πίσω στο Ιράν. Αυτό είναι τρελό και σημαίνει θάνατο γι' αυτούς γιατί αυτό το νόμο έχουν στο Ιράν. Είναι λυπηρό χώρες όπως η Τουρκία που χρησιμοποιούν το Ισλάμ και όταν συγκρίνεις τις δράσεις είναι μηδέν (0) σε σύγκριση με αυτά που λένε. Η Τουρκία και ο Ερντογάν λέει ότι είναι ο ηγέτης των μουσουλμάνων και βιάζεται να πάρει την εκτίμηση και δεν μπορούσε να περιμένει να γίνει ηγέτης του ισλάμ αλλά τώρα που οι μουσουλμάνοι του Αφγανιστάν είναι σε κίνδυνο κλείνει τα σύνορά της και ανακοινώνει ότι δεν μπορούμε να σας αφήσουμε εδώ, δεν μπορούμε να σας δώσουμε στέγη. Γιατί;; Επειδή οι Τούρκοι στρατιώτες δεν πολεμούν στο Αφγανιστάν αλλά στη Συρία. Άρα μπορούν να το κάνουν για του Σύριους και δεν μπορούν για τους Αφγανούς. Είναι η ίδια ιδέα ότι η Αμερική δεν απελαύνει Αφγανούς. Γιατί;; Επειδή η Αμερική έχει εμπλακεί για 20 χρόνια το ίδιο γίνεται με τη Συρία και την Τουρκία. Σήμερα είδαμε ότι δεν υπάρχει τίποτα στο όνομα του ισλάμ και τις συνδέσεις των μουσουλμάνων γιατί το Αφγανιστάν είναι επίσης μια μουσουλμανική χώρα γιατί δεν βοηθάτε αυτούς;; Επειδή οι στρατιώτες σας δεν πήγαν εκεί και δεν είχατε απολαβές από αυτό τον πόλεμο.

Μετά από 1 χρόνο που ανακάλυψα ότι η Τουρκία θα ήταν μια χώρα που θα μπορούσα να μείνω παράνομα και είπα ας δοκιμάσω κάτι νόμιμα, τώρα που έφυγα

και έχω περάσει όλες αυτές τις δυσκολίες δεν μπορώ να πάρω το ρίσκο να μείνω εδώ και να παλεύω για άλλα 5 χρόνια και μετά από 5 χρόνια ίσως με απελάσουν επειδή μένω παράνομα και δεν έχω κανένα δικαίωμα. Να προσπαθώ όλη μου τη ζωή σε μια χώρα και να μην έχω κανένα δικαίωμα. Για να είμαι ειλικρινής η ύπαρξή μου δεν υφίσταται καν στην Τουρκία.

Αποφάσισα να μετακινηθώ σε μια χώρα που θα μου έδινε τα έγγραφα ότι «υπάρχω» και ήρθα στην Ελλάδα στις αρχές του 2017. Όταν περάσαμε τα σύνορα από την Ιτέρνα υπήρχε ένα ποτάμι και το διασχίσαμε με μια βάρκα 5-5 10-10 άτομα καθόμασταν και κάναμε κουπί και όταν φτάσαμε εδώ η ελληνική αστυνομία μας περίμενε, μας έβλεπαν να ερχόμαστε και μετά μας έπιασαν. Κανονικά η ελληνική αστυνομία έπιανε όσους ερχόντουσαν, τους έπαιρνε τα ρούχα, τους βασάνιζαν λίγο, ίσως 1-2 σφαλιάρες, και μετά τους έπαιρναν τα τηλέφωνα, τα έσπαγαν και τους έστελναν ξανά πίσω στην Τουρκία. Αυτό συνέβαινε γενικά το 2017 όταν ήρθαμε αλλά ευτυχώς αυτό δεν συνέβη με εμάς. Μας πήραν και μας μετέφεραν σε ένα κέντρο κράτησης που ήταν πριν το κέντρο απελάσεως ας πούμε. Επρόκειτο να σταλθούμε πίσω στην Τουρκία αλλά υπήρχε μια είδηση πολύ διαδεδομένη για ένα μωρό από τη Συρία που βρέθηκε στη θάλασσα πνιγμένο και πεθαμένο. Αυτή η είδηση έκανε τις χώρες, δεν ξέρω, πιστεύω ότι αυτός ήταν ο λόγος που οι πρόσφυγες που ερχόντουσαν από την ηπειρωτική χώρα άρχισαν να είναι ευπρόσδεκτοι. Επειδή προηγουμένως οποιοσδήποτε ερχόταν από την ηπειρωτική χώρα απαλλασσόταν και ερχόντουσαν από τα νησιά και όταν είδαν ότι είναι πολύ επικίνδυνο και οι άνθρωποι άρχισαν να χάνουν τις ζωές τους είπαν ας τους δεχτούμε ίσως ο τρόπος αλλάξει. Δεν ξέρω, είναι αυτό που βρήκαμε εδώ, κατά κάποιο τρόπο εκπληκτικό για εμάς. Όλοι μας προειδοποιούσαν ότι αν σας πιάσει η αστυνομία θα απελαθείς. Ακόμα και ο λαθρέμποράς μας μας έλεγε ότι αν δεν μας πιάσουν θα φτάσουμε στη Θεσσαλονίκη και αν φτάσετε στη Θεσσαλονίκη είστε ασφαλείς αλλά αν πριν τη Θεσσαλονίκη σας πιάσει η αστυνομία θα σας στείλουν πίσω στην Τουρκία. Αλλά δεν το έκαναν αυτός σε εμάς. Μας πήγαν στη φυλακή στην Ορεστιάδα όπου μείναμε για δύο μήνες και μετά άρχισαν να μας καταγράφουν και μετά με μετέφεραν στη Δράμα όπου ήμουν για 3 ακόμα μήνες άρα για 5 μήνες ήμουν σε κέντρα κράτησης και κλειστά στρατόπεδα (camps). Μετά από 5 μήνες πήραν 35ευρώ από εμένα και μου πήραν εισιτήριο για το τραίνο. Δεν είχα λεφτά οπότε έπρεπε να πουλήσω το τηλέφωνό μου αλλά ήταν ευτυχία ότι έφευγα και δεν με ένοιαζε απλά δώσε μου χρήματα και θα σου δώσω το τηλέφωνό μου για να αγοράσω το εισιτήριο.

Κάθε εβδομάδα μας έβγαζαν ανά 5 άτομα επειδή είχαν στείλει τα αποτυπώματά μας στην Αθήνα και τα χαρτιά μας ήταν σε εξέλιξη. Πήρε 5 μήνες. Κάθε εβδομάδα άφηναν και 5. Μετά από 5 μήνες ήρθε η σειρά μου.

Ήρθα από τη Δράμα στο Σταθμό Λαρίσης. Έφτασα εδώ στις 5 το πρωί και δεν ήξερα κανένα. Πήγα στη Βικτώρια και καθόμουν εκεί όταν ένας ήρθε και αρχίσαμε να μιλάμε. Ήταν παγιδευτές. Έβλεπαν ποιος ερχόταν, ήξεραν ότι τα τρένα έρχονταν από τη Θεσσαλονίκη και εκείνα τα μέρη και ήξεραν ότι υπήρχαν νέες αφίξεις εδώ. Ήθελαν να τους παγιδεύσουν για να πάρουν μερικά χρήματα για να καλύψουν τα έξοδά τους. Έτσι πήγα με εκείνο τον άνδρα στο σπίτι του και έμεινα μαζί του για μερικές μέρες. Μου πρότεινε να πουλήσω ναρκωτικά για αυτόν γιατί είπε ότι ήταν η μόνη δουλειά που μπορείς να κάνεις στην Ελλάδα αλλά αρνήθηκα. Για όσο ήμουν μαζί του έπρεπε να του δώσω κάποια χρήματα και δεν τα είχα οπότε απέδρασα από αυτόν. Με απειλούσε ότι θα με βρει και θα μου κάνει αυτό αυτό και αυτό. Ήταν πολύ κακή εμπειρία η πρώτη φορά που ήρθα εδώ και γνώρισα κάποιον από το Αφγανιστάν. Είναι πολύ λυπηρό να βλέπεις κάποιον από την ίδια χώρα και μιλάει την ίδια γλώσσα και έπρεπε να τον εμπιστευτώ γιατί δεν υπήρχε άλλος τρόπος επομένως πήγα μαζί του και μετά κατάλαβα ότι ήταν παγίδα. Πολλοί πουλάνε γιατί δεν έχουν άλλο τρόπο. Αυτοί είναι εδώ πολύ καιρό και σε προειδοποιούν ότι μπορούν να κάνουν πράγματα και απέδρασα από αυτόν και πήγα στη Θήβα. Νομίζω ότι ήταν στη Θήβα ή στη Μαλακάσα αλλά δεν ξέρω ποιο. Ένα από αυτά τα δύο camps δεν ήταν ενεργό εκείνο το διάστημα.

Όταν ήρθα είχα αφήσει μία πολύ δύσκολη ζωή στο Πακιστάν, το Αφγανιστάν και ξανά προβλήματα, πάλι στο Πακιστάν και μετά στην Τουρκία και τέλος εδώ και όλη μου τη ζωή δεν έχω μπει στη φυλακή, δεν έχω μείνει για κράτηση και για πρώτη φορά ήρθα στην Ευρώπη. Όλα αυτά τα όνειρα και οι ελπίδες που έκανα στο δρόμο μου και τα πλάνα για όσα θα μπορώ να κάνω, θα έχεις τα πάντα και θα μπορείς να ξεκινήσεις τη ζωή σου και να ζήσεις με ειρήνη ήταν εκπληκτικό. Όταν μπήκα στην Ελλάδα με έβαλαν στη φυλακή, σε ένα μέρος που δεν ξέρεις πότε θα σε αφήσουν, δεν σου μιλάνε, δεν σου μεταφράζουν, είναι αγενείς μαζί σου, σε χτυπάνε, σου παίρνουν τα πάντα, δεν ξέρεις ότι είσαι εκεί μόνο για τα χαρτιά. Αυτό το ξέρω τώρα, τότε δεν το ήξερα. Δεν ξέρεις γιατί είσαι εκεί. Ρωτάς ανθρώπους και σου λένε ότι είναι εκεί για 18 μήνες επειδή ήταν λαθρέμποροι και νόμιζα ότι θα είμαι εκεί και εγώ για 18 μήνες, δεν είχα τηλέφωνο να καλέσω την οικογένειά μου. Είναι τρελό. Αφού έφυγα από εκεί ήμουν πολύ χαρούμενος που έφυγα από την Δράμα και ήμουν ελεύθερος.

Ήμουν πολύ χαρούμενος και δεν ήθελα να πάρω κανένα ρίσκο και να γυρίσω πίσω. Φοβόμουν πάρα πολύ. Δεν ξέρω για τα καλά πράγματα στην Ευρώπη αλλά οι φυλακές είναι πολύ σκληρές. Το να μένεις στη φυλακή στην Ευρώπη είναι σαν κόλαση. Ειδικά όταν είσαι μόνος. Είμαι στην Ελλάδα αλλά η δικιά μας ιδέα είναι ότι πηγαίνουμε στην Ευρώπη.

Όταν πήγα στη Θήβα ή στη Μαλακάσα υπήρχαν άλλοι που ζητούσαν εργάτες για τη γη και πήγα εκεί να δουλέψω αλλά δεν μου έδωσαν τα λεφτά μου. Δούλεψα για ένα μήνα. Το καλό ήταν ότι υπήρχε φαγητό και μπορούσαμε να κοιμηθούμε. Αυτό όλο. Μετά από ένα μήνα μας είπαν ότι εμείς πρέπει να τους πληρώσουμε αφού δουλέψαμε ένα μήνα. Έτσι το κάνουν. Παίρνουν ανθρώπους να δουλέψουν 1-2 μήνες και δεν τους πληρώνουν. Έτσι φεύγουν αυτοί και έρχονται άλλοι. Στο τέλος του μήνα έρχονται και σου λένε ότι για κάθε μέρα το ενοίκιό σου είναι 20ευρώ και το φαγητό σου 5ευρώ άρα τα υπολογίζουν και σου λένε ότι ο μισθός σου είναι αυτός άρα πρέπει να μας δώσεις 100ευρώ. Κάνουν αυτούς τους υπολογισμούς σκόπιμα και είναι ομάδες, δεν μπορείς να πεις τίποτα. Το μόνο που μπορείς να πεις είναι ότι δεν θέλω το μισθό μου, φεύγω. Όταν οι άνθρωποι είναι νέοι πάνε σε αυτές τις δουλειές.

Εκεί γνώρισα μια κυρία που μου πρότεινε ένα οργανισμό στην Αθήνα που μπορώ να πάω και να ζητήσω βοήθεια. Ήταν η περίοδος που είχα ήδη παραλάβει την κάρτα ασύλου. (Κάνοντας τα χαρτιά στη Δράμα μου έδωσαν ένα χαρτί και μου είπαν ότι σε 10 μέρες πρέπει να πάω στον Πειραιά στο Γραφείο Ασύλου και να παραλάβω το τρίπτυχο. Δεν σε αφήνουν αν δεν είναι έτοιμη η κάρτα ασύλου σου.) Μου είπε ότι ο οργανισμός, Forge for humanity, που μπορούσα να πάω και να ζητήσω βοήθεια και μπορούσαν να με βοηθήσουν να βγάλω ΑΦΜ, ΑΜΚΑ και μπορούσα να αρχίσω να δουλεύω νόμιμα. Ήταν ο μόνος οργανισμός που ασχολούταν με μόνους άνδρες. Έκανα αίτηση για την κάρτα χρημάτων της UNHCR και την παρέλαβα μετά από 11 μήνες. Μου είπαν ότι έπρεπε να κάνω ένα καλό βιογραφικό, κάρτα ανεργίας, κάρτα για τα ΜΜΜ. Είμαι πολύ ευγνώμων, μου έδειξαν πολλά πράγματα και μου είπαν ότι αυτά τα πράγματα μπορώ να κάνω, λυπούμαστε δεν υπάρχουν πολλά πράγματα αλλά υπάρχουν κάποια πράγματα να ξεκινήσεις.

Ξεκίνησα ως εθελοντής στο γραφείο τους τους βοηθούσα στις μεταφράσεις στις γλώσσες Ντάρι, Παστού, Ουρντού και με βοήθησαν με τα έγγραφά μου, μου εξήγησαν πως λειτουργούν κάποια πράγματα και τι χρειάζεται για τι. Μετά συνέχισαν εθελοντικά σε μια ισπανική οργάνωση για την στέγαση μόνων ανδρών στην Ελλάδα. Το 2018 το Μάιο βρήκα την πρώτη επίσημη δουλειά που ήταν σε ένα συνεργείο

καθαρισμού αυτοκινήτων στη Λευκάδα. Η Green Motion ενοικίαζε αυτοκίνητα σε τουρίστες. Ήταν μια εποχιακή δουλειά, μόνο για το καλοκαίρι. Έπρεπε να πλένουμε τα αυτοκίνητα με τα μηχανήματα. Ήταν μια καλή δουλειά. Το Νοέμβριο σταμάτησα. Ήρθα στην Αθήνα και βρήκα δουλειά στην ICRC (Red Cross). Ήταν σαν project, όχι full-time, πηγαίναμε να πάρουμε συνεντεύξεις στους ανήλικους στην Αμυγδαλέζα για τις προκλήσεις και ρωτούσαμε τους αστυνομικούς για πόσο θα μείνουν εκεί. Και στην Ορεστιάδα.

Τον Ιανουάριο του 2019 βρήκα δουλειά στο GCR (Greek Counsellor of Refugees) στο camp στον Ελαιώνα με τα ανήλικα. Μέχρι τον Ιούλιο του 2020.

Μετά έκανα ένα διάλειμμα γιατί ήταν με ανήλικα και ήταν πολύ κουραστική δουλειά. Έκανα ένα διάλειμμα για 2 μήνες και μετά ξεκίνησα να δουλεύω ξανά στην Solidarity Now και πήγα στα Ιωάννινα όπου έμεινα ένα μήνα. Μετά μου έλειψε η Αθήνα και επειδή γνώριζα μέρη εδώ, εκεί ήταν λίγο βαρετά το χειμώνα και δεν μπορείς να πας πουθενά. Ενώ στην Αθήνα τουλάχιστον έχεις να πας σε κάποια μέρη και αποφάσισα να γυρίσω πίσω και βρήκα θέση στα κεντρικά γραφεία, έκανα αίτηση και με επέλεξαν ως Cultural Mediator and Interpreter. Δούλευα εκεί μέχρι που έχασα την κάρτα ασύλου μου. Μου την πήραν και είμαι ξανά ένας παράνομος άνθρωπος. Είναι 2-3 μήνες που την έχασα.

Όταν κάνεις αίτηση πρέπει να περάσεις από συνέντευξη και θα αποφασίσουν για εσένα. Αν η απόφαση είναι αρνητική έχεις τη δυνατότητα να κάνεις έφεση και να υπάρξει δεύτερη απόφαση. Αν και η δεύτερη απόφαση είναι αρνητική τότε σου παίρνουν την κάρτα ασύλου. Μετά έχεις τη δυνατότητα να κάνεις ξανά έφεση ή να κάνεις ξανά αίτηση για άσυλο. Η κάρτα ασύλου είναι μια προσωρινή κάρτα που έχω μέχρι να διαβαστεί ο φάκελός μου και να βγει η απόφαση. Τώρα η απόφαση είναι αρνητική που σημαίνει ότι το Αφγανιστάν είναι ένα ασφαλές μέρος για εμένα και μπορώ να πάω να απολαύσω τη ζωή μου εκεί.

Έκανα έφεση αλλά το σύστημα του γραφείου Ασύλου στον Πειραιά είναι πολύ... ζήτησα ένα δικηγόρο, μου έδωσε το γραφείο αλλά δεν μου απάντησε καθόλου. Συναντηθήκαμε μια φορά και δεν ξανασυναντηθήκαμε. Έκανε την έφεση εκ μέρους μου με δική της απόφαση επειδή ήταν δικηγόρος μου. Μετά υπήρχε μια ημερομηνία όπου να έπαιρναν την απόφαση και ήθελε να είμαι παρών εκείνη τη μέρα για να δώσω τους λόγους της αίτησης και κανένας δεν με ενημέρωσε. Το 2019 τον Ιανουάριο την ίδια μέρα που ξεκίνησα να δουλεύω στον Ελαιώνα ήταν η μέρα που βγήκε η δεύτερη απόφαση αλλά δεν μπόρεσα να την πάρω εκείνη την ημέρα. Μου

είπαν ότι έπρεπε να περιμένω και ότι όταν λήξει η κάρτα ασύλου και θα πάω να την ανανεώσω θα παραλάβω την απόφαση. Όταν ήρθε η στιγμή για την ανανέωση είχαν σταματήσει τις ανανεώσεις λόγω covid. Όταν πήγα το Μάρτιο του 2020 μου είπαν ότι το γραφείο είναι κλειστό και αναβλήθηκε μέχρι τον Ιούλιο αυτού του έτους όπου πήγα και πήραν την κάρτα ασύλου. Η απόφαση πάρθηκε το 2019 και μου την παρέδωσαν το 2021. Αυτό είναι ένα κενό και το σύστημα ασύλου στην Ελλάδα δυστυχώς λειτουργεί πολύ αργά, πάρα πολύ αργά. Θα θέσω μια ερώτηση. Αφού δεν μπορώ να ζήσω σε αυτή τη χώρα γιατί μαθαίνω τη γλώσσα, μου είπαν να ενσωματωθώ. Γιατί να ενσωματωθώ σε μια χώρα που δεν πρόκειται να μείνω, γιατί να μάθω τη γλώσσα, γιατί να πληρώσω φόρους, γιατί να δουλέψω, γιατί;; Πολλοί άνθρωποι στην Ελλάδα δεν έχουν αυτή την ενέργεια και την υπομονή επειδή ξέρουν ότι μετά από 5 χρόνια θα τους πουν να φύγουν άρα ας βρούμε ένα plan B για τα 5 χρόνια. Αν πρόκειται να φύγω ας φύγω τώρα παράνομα ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο. Η Ελλάδα δίνει άσυλο σε αυτούς που δεν τους αρέσει η χώρα και φεύγουν. Ξέρω ότι 90% των ανθρώπων που έγιναν δεκτοί ως πρόσφυγες στην Ελλάδα έφυγαν και πέταξαν αυτό το διαβατήριο σαν ένα άχρηστο χαρτί φτάνοντας στη Γερμανία. Αυτοί που είναι πραγματικά σε ανάγκη και θέλουν να μείνουν στη χώρα και προσπαθούν για τη γλώσσα, προσπαθούν να βρουν δουλειά, να κάνουν κάτι για τους άλλους δεν υπάρχει ένα σύστημα να καταλάβει. Είμαι απόλυτα σίγουρος ότι αυτός που αποφασίζει για εμάς δεν ξέρει τίποτα για εμάς, τη ζωή μας, από που ήρθαμε. Πιστεύω ότι υπάρχει μια ιστορία, αν τους αρέσει η ιστορία περνάνε, αν δεν τους αρέσει τότε αποτυγχάνουν. Πιστεύω ότι κάτι τέτοιο συμβαίνει. Ή επειδή δεν γνωρίζουμε την γλώσσα γίνεται κακή μετάφραση των όσο λέμε και τα περνάνε λάθος επειδή δεν ξέρουμε τι λένε. Και τα έγγραφα που μας δίνουν είναι στα αγγλικά και δεν ξέρουμε πως να τα διαβάσουμε. Και αυτά είναι πολύ ιδιωτικά έγγραφα δεν μπορώ να τα πάω σε κάποιον που θα μπορεί να τα διαβάσει για εμένα. Είναι κάτι που δεν ξέρεις τι συμβαίνει μαζί σου και ποιο θα είναι το επόμενο σου βήμα, τι πρέπει να κάνεις μετά. Είσαι σε μια κατάσταση περιμένοντας το πεπρωμένο σου, ελπίζοντας το καλύτερο για αυτό που θα σου συμβεί. Αλλά απλά ελπίζεις για το καλύτερο.

- Τι σκέφτεσαι να κάνεις τώρα; Θα προσπαθήσεις ξανά ή σκέφτεσαι να φύγεις;
- Επικοινωνήσα και συγκέντρωσα κάποιες πληροφορίες για το πως μπορώ να φύγω παράνομα αλλά είμαι κουρασμένος να πάω ξανά σε μια άλλη χώρα και να ξεκινήσω ξανά από το μηδέν, να μάθω εκείνη τη γλώσσα, να μάθω τις ανάγκες της αγοράς εργασίας εκεί, να μάθω πως να εγκατασταθώ εκεί. Απαιτεί πολλή ενέργεια

και το έχω κάνει πολλές φορές στο Πακιστάν, στην Τουρκία και στην Ελλάδα. Είμαι 26 χρονών, μπορώ να το κάνω αλλά γιατί;; Γιατί είμαι αναγκασμένος να το κάνω αυτό; Δεν πρέπει να είμαι αναγκασμένος να το κάνω. Πρέπει να υπάρχει μια άλλη εναλλακτική για αυτό αν δεν θέλω να μετακινηθώ. Για εμένα η διαφορά ανάμεσα στο Αφγανιστάν και την Ελλάδα θα ήταν τίποτα αν δεν μπορώ να ζήσω στο Αφγανιστάν και μετά δεν μπορώ να ζήσω στην Ελλάδα. Δεν υπάρχει διαφορά. Τα 5 μου χρόνια θα έχουν πεταχτεί σε αυτή τη χώρα και δεν πήρα τίποτα. Αυτό είναι λυπηρό όταν βλέπεις ότι κανείς δεν ενδιαφέρεται για αυτό, σπαταλάς τη ζωή σου για 5 χρόνια και ποιος νοιάζεται γι' αυτό; Μπορούμε να φτιάξουμε ένα καλό σύστημα που θα σου λέει ότι αν δεν πρέπει να μείνεις στη χώρα να σε ενημερώνουν σχετικά με τις πληροφορίες. Δεν μπορούμε να σε αφήσουμε στη χώρα μέσα στους πρώτους μήνες, μην μάθεις τη γλώσσα, μην χαλάς την ενέργειά σου εδώ, μην χτίζεις ελπίδες. Είναι πολύ εύκολο. Ακούς την ιστορία και αποφασίζεις γι' αυτή. Πιθανότατα δεν σου αρέσει οπότε την απορρίπτεις. Είναι πολύ απλό. Γιατί παίρνει 5 χρόνια γι' αυτό; Είναι πάρα πολύ. 5 χρόνια είναι περισσότερο από την προεδρική θητεία. Ένας άνθρωπος δεν μπορεί να μείνει ως πρόεδρος τόσο καιρό. Είναι πολύς καιρός. Δεν με νοιάζει η απόφαση, με νοιάζει το χάσιμο της ζωής των ανθρώπων και κανείς δεν ενδιαφέρεται γι' αυτό. Κανένας απολύτως. Ξέρω ότι πολύ μικρές ενέργειες μπορούν να σώσουν χρόνο.

- Πώς ήρθες εδώ στην κοινότητα;
- Όταν δούλευα στη Solidarity Now γνώρισα τον M... που μου πρότεινε να έρθω να απασχοληθώ εδώ στην Κοινότητα ως εθελοντής. Και πραγματικά με βοηθάει γιατί κάθε μέρα που ήμουν στο σπίτι σκεφτόμουν τι θα συμβεί μετά. Είχα ενέργεια και δεν ήξερα που να την ξοδέψω. Κάθε μέρα πλησίαζα όλο και περισσότερο στη κατάθλιψη και μετά είπα ζεις σε ένα σπίτι και πρέπει να πληρώσεις για αυτό, υπάρχουν χιλιάδες άλλες σκέψεις. Ξανά μετά από 5 χρόνια είσαι παράνομος. Αυτές οι σκέψεις με βασάνιζαν. Βρήκα την υποστήριξη και ήρθα, τουλάχιστον κάνω κάτι. Έχω μερικά μαθήματα που διδάσκω αγγλικά ως εθελοντής.
- Τι σκέφτεσαι λοιπόν;
- Αν μείνω ή αν φύγω από την Ελλάδα η μόνη διαφορά θα είναι τα έγγραφα επειδή εδώ ίσως δεν μου δώσουν έγγραφα. Αλλά σκέφτομαι ότι αν πάρω τα έγγραφα θα γύριζα πίσω στην Ελλάδα επειδή ξέρω πολλά πράγματα εδώ. Αν μπορώ να κάνω κάτι εδώ γι' αυτούς (πρόσφυγες) θα ήταν εξαιρετικό. Τουλάχιστον υπήρχαν στιγμές στη ζωή μου που μια λέξη θα με βοηθούσε πολύ, ένας άνθρωπος να μου πει κάνε

αυτό ή εκείνο και εκείνη η κουβέντα μου κατέστρεψε τη ζωή. Τουλάχιστον μπορώ να βοηθήσω ανθρώπους να είναι προσεκτικοί σε μέρη που δεν ήμουν εγώ προσεκτικός. Για έμενα αν έχω την ευκαιρία να μείνω εδώ θα έμενα επειδή έχω σχέδια να κάνω εδώ. Θέλω να κάνω κάτι για τους πρόσφυγες εδώ και τα μελλοντικά μου σχέδια είναι για την Ελλάδα και την Τουρκία. Θέλω να εμπλακώ και να αφυπνίσω ανθρώπους. Δεν ξέρω πως αλλά αισθάνομαι ότι είμαι ένας που πρέπει να είμαι εκεί και να δω αν μπορώ να κάνω κάτι να διευκολύνω, να επισπεύσω, να οδηγήσω τους ανθρώπους. Θα ήταν εκπληκτικό.

Αν η ελληνική κυβέρνηση δεν μου δώσει τα έγγραφα φυσικά και θα φύγω και θα πάω στη Γαλλία που δίνει έγγραφα σε 6 μήνες και δεν νοιάζονται από που είσαι. Το σκέφτομαι αλλά αν πάρω τα έγγραφα ίσως γυρίσω εδώ. Δεν φεύγω από εδώ γιατί μου αρέσει αυτή η χώρα αλλά δεν μου αρέσει το σύστημα, το μισώ το ελληνικό σύστημα όπως δουλεύει. Το μόνο πράγμα είναι ότι βρήκα κάποια πράγματα και έμαθα από κάποιες εμπειρίες σε αυτή τη χώρα θέλω να τα χρησιμοποιήσω για τους ανθρώπους εδώ και θέλω να προσπαθήσω περισσότερο να βρω τρόπο να τα κάνω καλύτερα. Θέλω να δώσω την ενέργειά μου στις προσπάθειές μου σε αυτό. Θα φύγω αν συνεχίσω να είμαι παράνομος σε αυτή τη χώρα. Στη Γαλλία σε 6 μήνες ξέρεις τη μοίρα σου, είναι θετική ή αρνητική. Ξέρουμε ότι υπάρχουν δυσκολίες στο σύστημα παντού σε όλο τον κόσμο αλλά τουλάχιστον ξέρεις τι πρέπει να κάνεις μετά.

- Προσπαθείς να κάνεις ξανά αίτηση για άσυλο;
- Ναι προσπαθώ να κάνω ξανά αίτηση για άσυλο. Έχω αυτό το δικαίωμα επειδή η χώρα καταγωγής μου πραγματικά δεν είναι ασφαλής. Δεν ξέρω πως να το αποδείξω αλλιώς αλλά δεν είναι. Δεν μπόρεσα να πείσω αυτούς που μου πήραν τη συνέντευξη ότι το Αφγανιστάν δεν είναι ασφαλές μέρος για εμένα. Ελπίζω ότι αυτή τη φορά θα είναι πιο εύκολο και πιο ορατό για αυτούς, αν θέλουν να δουν. Το πρόβλημα είναι ότι δεν μπορώ να πάρω ραντεβού. Εδώ και 3 μήνες προσπαθώ να πάρω ραντεβού στο γραφείο ασύλου. Αν θέλεις μπορώ να σου δείξω ότι έχω στείλει 3 emails από διαφορετικές πλατφόρμες, έχω 3 δικηγόρους που δουλεύουν την υπόθεσή μου, έχω ιδιωτικούς δικηγόρους που πληρώνω 100ευρώ μόνο για να μου κλείσουν ραντεβού, όλοι προσπάθησαν και κανένας δεν κατάφερε να κλείσει ένα ραντεβού. Αυτό είναι πολύ λυπηρό γιατί τώρα δεν είμαι εμβολιασμένος και όπου πάω ζητάνε πιστοποιητικό εμβολιασμού και δεν μπορώ. Προσπαθώ για μήνες και δεν υπάρχει απάντηση στο αίτημά μου και φοβάμαι ότι ίσως μετά από 1 μήνα η αστυνομία μου δώσει πρόστιμο 2000ευρώ επειδή δεν έχω εμβολιαστεί. Έτσι λειτουργεί το σύστημα.

Όταν έκανα αίτηση για την κάρτα UNHCR μου είπαν ότι ανήκει σε άτομα που νοικιάζουν σπίτι και τους είπα ότι αν είχα λεφτά να νοικιάσω σπίτι δεν θα ερχόμουν σε εσάς, παίρνω αυτά τα χρήματα για να νοικιάσω σπίτι. Αν είχα τα λεφτά του πατέρα μου να νοικιάσω σπίτι δεν θα ήμουν εδώ. Έτσι λειτουργεί το σύστημα. Πρέπει να νοικιάσεις σπίτι με τα δικά σου λεφτά, να κάνεις το συμβόλαιο με το δικό σου όνομα και μετά πας τα έγγραφα και θα σου δώσουν 150ευρώ. Αυτό είναι τελείως παράλογο. Θα μπορούσες να δώσεις τα χρήματα και μετά να ζητήσεις τα έγγραφα. Αποτρέποντας να μην φύγει κάποιος με τα λεφτά μπλοκάρεις χιλιάδες ανθρώπους από το να πάρουν αυτή τη βοήθεια. Είναι πολύ λυπηρό. Ο σκοπός είναι να είναι όσοι πρόσφυγες λιγότεροι γίνεται δικαιούχοι για τα λεφτά, την στέγαση άρα βάζουν πολλά εμπόδια. Βάζουν προϋποθέσεις να έχεις σοβαρά προβλήματα υγείας, να έχει προβλήματα ψυχικής υγείας, να είσαι ανήλικος, να είναι οικογένειες για τη στέγαση. Αυτές οι προϋποθέσεις βάζουν όρια ποιος μπορεί και ποιος όχι να έχει στέγαση και αναγκάζει τους πρόσφυγες να πάνε να φτιάξουν ψεύτικα έγγραφα και να προσποιηθούν ότι είναι άρρωστοι. Έχω δει ανθρώπους στην ηλικία μου να δηλώνονται ως ανήλικοι. Δεν θα ερωτηθεί ποτέ. Θα αποκτήσουν ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, νομική υποστήριξη, υγειονομική κάλυψη, εκπαίδευση, στέγαση για ένα ανήλικο. Και μια μέρα που θα γίνουν 18 όλα θα τελειώσουν. Ένας 1 μήνα μεγαλύτερος από 18 και ένας 1 μήνα μικρότερος από 18, ο ένας δεν θα πάρει τίποτα και ο άλλος θα πάρει τα πάντα. Όλα αυτά τους δίνουν τα κίνητρα να έχουν ψεύτικα έγγραφα. Είναι πολύ εύκολο. Το σύστημα τους πιέζει.

- Τι σκέφτεσαι για την τρέχουσα κατάσταση στο Αφγανιστάν; Ποιοι είναι οι φόνοι σου;

- Αυτό που συνέβη στο Αφγανιστάν ήταν απολύτως μη προβλέψιμο. Κανένας δεν περίμενε ότι οι Ταλιμπάν θα επανέλθουν στην εξουσία. Ξαφνικά μία ομάδα που είναι ενάντια στην ανθρωπότητα, τους Αφγανούς και τα δικαιώματα των γυναικών έγινε μέτοχος με τις πιο ισχυρές χώρες του κόσμου.

Στη Ρωσία άρχισαν να αρέσουν. Οι ΗΠΑ άρχισαν να διαπραγματεύονται με αυτούς. Ήτανε απρόβλεπτο και πολύ λυπηρό για εμάς. Προσωπικά πιστεύω ότι υπήρχε μία συμφωνία για τους ανθρώπους μας. Πούλησαν τους ανθρώπους μας. Τώρα οι Ταλιμπάν είναι εκεί. Ίσως υπάρχει μία αλλαγή μόνο στις ειδήσεις. Ίσως οι άλλοι οι άνθρωποι που τους εισάγουν, τους παρουσιάζουν στον κόσμο βλέπουν μία αλλαγή αλλά υπάρχουν πολλά πράγματα που συμβαίνουν κάθε μέρα στο Αφγανιστάν που δεν βγαίνουν στις ειδήσεις.

Αυτό που καταλαβαίνω είναι ότι οι Ταλιμπάν είναι εχθροί και ενάντια σε μία ομάδα ανθρώπων, τους Τατζίκους και τους Χαζάρα.

Ο αρχικός σκοπός των Ταλιμπάν ήταν να παλέψουν ενάντια στις ΗΠΑ για την αμερικανική εισβολή στο Αφγανιστάν, ήθελαν να ελευθερώσουν το Αφγανιστάν για το Ισλάμ αλλά όταν η Αμερική έφυγε αυτή η δικαιολογία τελείωσε αλλά συνεχίζουν να μάχονται με επαρχίες που αντιστέκονται, με τις επαρχίες που λένε ότι δεν σας αποδεχόμαστε ως νέοι ηγέτες αλλά ας πάμε σε καθαρές εκλογές, ας μοιραστήσουμε την εξουσία όντας και οι δύο πλευρές μέλη μειονοτήτων. Δεν αποδέχθηκαν αυτές τις συζητήσεις ειρήνης. Έκαναν συζητήσεις ειρήνης με τους Αμερικανούς για δύο χρόνια, πήγαν στο Ιράν, στη Ρωσία, στην Κίνα, σε πολλές χώρες επειδή ήθελαν να κάνουν ειρήνη και είχαν συνομιλίες για ειρήνη. Συνεπώς γιατί δεν κάνουν συζητήσεις ειρήνης με το εσωτερικό, δηλαδή με τον αφγανικό λαό. Επειδή δεν τους νοιάζει Νομίζουν ότι είναι νικητές. Νομίζουν ότι είναι οι ιδιοκτήτες του Αφγανιστάν, ότι είναι ηγέτες και ότι είναι οι σωστοί.

Για αυτό απέρριψαν όλες τις προτάσεις για συζητήσεις και επιτέθηκαν στις επαρχίες που αντιστέκονταν και έλεγαν ότι θα αποδεχτούν τους Ταλιμπάν μόνο αν καθίσουν στο τραπέζι μαζί μας και ότι δεν θα τους δεχτούν ποτέ με αυτό τον τρόπο.

Εκατοντάδες νέοι άνθρωποι πεθαίνουν εκεί και κανένας δεν θέλει να το δείξει γιατί οποιοσδήποτε το μοιραστεί είναι υπεύθυνος για αυτό. Η Αμερική δεν θέλει να το δείξει αυτό γιατί η Αμερική είναι υπεύθυνη για όλες αυτές τις ζωές που χάνονται στο Αφγανιστάν. Γιατί ήταν τόσο ανόητοι που άφησαν τα πάντα στα καυτά χέρια των Ταλιμπάν, τους έδωσαν τα όπλα και την τεχνολογία να κατασκευάσουν τανκς για να πολεμήσουν, τους εξόπλισαν και τους έκαναν πιο δυνατούς ώστε οι αντιστεκόμενες δυνάμεις να μην μπορούν να αντισταθούν ενάντια στους Ταλιμπάν αυτοί τους εξόπλισαν πριν φύγουν.

Ξέρουν ότι είσαι η Αμερική και κανένας δεν θα φέρει αντίρρηση. Το ξέρουμε αυτό και είναι ξεκάθαρο. Επομένως κάνε ένα συνέδριο και πες παιδιά μοιραστείτε την εξουσία. Δεν είναι μόνο για εσάς. Τουλάχιστον ξέρουμε ότι αυτό σταματάει τους ηγέτες και τους οδηγεί στην ειρήνη, διαφορετικά το Αφγανιστάν δεν θα είναι ποτέ ξανά σε ειρήνη.

Οι Ταλιμπάν οδηγούνται σε μία δικτατορία και ξέρουν ότι είναι οι ηγέτες και αυτή τη φορά προχωρούν με πολύ αγενή τρόπο. Κλείνουν τα σχολεία για τα κορίτσια. Η μητέρα μου είναι δασκάλα και δεν πηγαίνει στο σχολείο για να διδάξει γιατί τα σχολεία είναι κλειστά για τις γυναίκες. Αποτρέπουν τις γυναίκες από το να πάνε στις

δουλειές τους και αυτό αποδεικνύει ότι αυτή η ομάδα είναι ακριβώς αυτό που πιστεύουν οι άνθρωποι για αυτήν, ότι είναι τρομοκρατικές ομάδες. Ξέρουν μόνο να μάχονται, δεν ξέρουν τίποτα. Οι Ταλιμπάν είναι μόνο στρατιωτική ομάδα, δεν έχουν κάποιον να διοικήσει τη χώρα. Όταν ανέλαβαν τη χώρα ήταν και εκείνοι έκπληκτοι. Μπορώ να πω ότι οι Ταλιμπάν είναι σαν τα σκυλιά που τρέχουν πίσω από τα αμάξια. Τώρα κατάφεραν να φτάσουν το αυτοκίνητο αλλά δεν ξέρουν πώς να το οδηγήσουν. Είναι ακριβώς σαν αυτό. Έχουν την εξουσία του κράτους αλλά δεν ξέρουν πώς να το διοικήσουν. Προσπαθούν να κάνουν ότι έκαναν το 1995. Και αυτοί φοβούνται επειδή ξέρουν ότι σύντομα θα φύγουν πάλι και ότι αυτό είναι προσωρινό αλλά δεν ξέρουν τι να κάνουν. Απλά σκοτώνουν. Γιατί; Γιατί απλά είναι εχθροί των Ταλιμπάν, είναι αυτοί που εναντιώνονται σε αυτούς και τώρα οι Ταλιμπάν επειδή έχουν την εξουσία, λένε ότι έχουν αυτή την εξουσία, ίσως την έχουν για ακόμα ένα μήνα άρα ας τη χρησιμοποιήσουμε.

Κάθε μέρα υπάρχουν άνθρωποι από τις εθνικές δυνάμεις ασφαλείας και την αστυνομία που πεθαίνουν, τους σκοτώνουν και τίποτα από αυτά δεν δημοσιεύεται και ορκίζομαι ότι κάθε μέρα πεθαίνουν άνθρωποι που τους σκοτώνουν οι Ταλιμπάν γιατί είναι ενάντια σε αυτούς.

Είναι πολύ λυπηρό ότι δίνεις 30 εκατομμύρια ανθρώπους στα χέρια εκείνων που είναι έτοιμοι να τους σφαγιάσουν και το κάνουν κάθε μέρα, 2-3 κάθε μέρα.

Η λογική των Ταλιμπάν είναι να σκοτώνει αν είσαι ενάντια σε αυτούς. Θα σε σκοτώσουν και ξέρουν πώς να υπερασπιστούν την πράξη τους. Φέρνουν κάποιες γραμμές, κάποιες λέξεις από το Κοράνι και λένε ότι όποιος είναι ενάντια σε εμάς...

Είναι πολύ λυπηρό ότι βλέπεις πως δεν είναι πραγματικοί μουσουλμάνοι, δεν είναι ηγέτες στο όνομά του ισλάμ επειδή είμαι και εγώ μουσουλμάνος και έχω μελετήσει το Ισλάμ, έχω μελετήσει το Κοράνι. Είναι πολύ λυπηρό ότι δεν υπάρχει κανένας από άλλη ισλαμική χώρα που να λέει ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι μουσουλμάνοι ότι δεν μάχονται για το Ισλάμ και οι δικαιολογίες που δίνουν δεν αναφέρονται καν στο κοράνι. Γιατί δεν το κάνουν αυτό; Είναι πολύ λυπηρό ότι ούτε η Τουρκία λέει κάτι, ούτε η Σαουδική Αραβία λέει κάτι. Επειδή όμως αυτές οι χώρες ξέρουν τους Ταλιμπάν ως Αμερικανούς συνεργάτες,. Επειδή η Αμερική έδωσε ταυτότητα σε αυτές τις τρομοκρατικές ομάδες, η Αμερική έκανε τον κόσμο να αποδεχτεί αυτή την τρομοκρατική ομάδα ως ισότιμο εταίρο. Έκαναν συμφωνία.

Και τώρα παρόλο που υπάρχουν χώρες που θέλουν να πούνε κάτι δεν μπορούν γιατί ξέρουν ότι είναι συμφωνία με την Αμερική, όπως ξέρανε ότι η 20χρονη παρουσία της Αμερικής εδώ ήταν επίσης συμφωνία.

Η κατάσταση στο Αφγανιστάν πιστεύω ότι είναι ακόμα πόλεμος, ακόμα δεν υπάρχει ειρήνη. Εγώ βλέπω δύο επιλογές για την ειρήνη στο Αφγανιστάν, είτε ένα ομοσπονδιακό σύστημα είτε διχασμός. Γιατί αυτός ο διχασμός μπορεί να φέρει ειρήνη στο Αφγανιστάν.

- Γιατί πιστεύεις ότι η Αμερική έφυγε από το Αφγανιστάν και έδωσε την εξουσία στους Ταλιμπάν;

- Προσωπικά δεν ξέρω αν είναι αλήθεια, αυτή είναι η δική μου άποψη. Πιστεύω ότι η Αμερική ήταν στο Αφγανιστάν για προσωπικό όφελος και για να ελέγξει άλλες χώρες. Για να γίνει προειδοποίηση για το Ιράν, για να γίνει προειδοποίηση για τη Ρωσία, για να ελέγξει την Ασία, για να ελέγξει το ποιος είναι ο πιο ισχυρός στην Ασία, ποιος περνάει και από πού.

Η Αμερική ξόδεψε πολλά λεφτά αυτά τα 20 χρόνια δίνοντας λεφτά στην κυβέρνηση, στους Ταλιμπάν και στην αντίσταση. Η Αμερική σκέφτηκε να διαγράψει την κυβέρνηση και την αντίσταση και να στηρίξει τους Ταλιμπάν. Αν οι Ταλιμπάν μπορούν να κάνουν όλα αυτά για εμένα γιατί να μην τους στηρίξουμε. Άρα πιστεύω ότι η Αμερική συνεχίζει να είναι στο Αφγανιστάν επειδή οι Ταλιμπάν είναι Αμερικανοί. Όχι Αμερικανοί με υπηκοότητα, αλλά η Αμερική τους υποστηρίζει.

Οι Ταλιμπάν είναι πολεμιστές για το χρήμα. Αυτό είναι που ανακοίνωσε η Αμερική όταν ο Τραμπ ανακοίνωσε πολύ χαρούμενος ότι πέτυχαν συμφωνία με τους Ταλιμπάν και ανακοίνωσε ότι οι Ταλιμπάν είναι μαχητές για τα χρήματα και θα είναι πολύ ευχάριστα νέα για την Αμερική και η Αμερική μπορεί να τους χρησιμοποιήσει για τα δικά της συμφέροντα.

Αυτό ανακοίνωσε η Αμερική ότι οι Ταλιμπάν είναι μαχητές για τα χρήματα. Άρα αν η Αμερική τους υποστηρίζει, ίσως κάποια άλλη χώρα τους στηρίξει. Το Πακιστάν το έκανε αυτό με τη βοήθεια της Κίνας. Η Κίνα πίεσε το Πακιστάν να χρησιμοποιήσει τους Ταλιμπάν για όφελος της. Υπάρχει διαχωρισμός εντός των Ταλιμπάν για αυτό. Είναι κάτι μικρό αλλά υπάρχει μία μικρή διαμάχη απόψεων εντός των Ταλιμπάν. Υπάρχουν κάποιοι από αυτούς που θέλουν οι γυναίκες να πάνε στο σχολείο αλλά ο ηγέτης λέει όχι. Υπάρχουν μερικοί Ταλιμπάν που είναι ενάντια στο Πακιστάν. Είναι αυτοί που λαμβάνουν υποστήριξη από άλλες χώρες και όχι από την Αμερική.

Το 2010 οι Ταλιμπάν ήταν έτοιμοι να τελειώσουν και δεν ξέρω τι σχέδια είχαν οι άλλες χώρες αλλά άρχισαν να ξαναχτίζουν τους Ταλιμπάν. Το Πακιστάν άρχισε να παίρνει ξανά την ευθύνη για αυτή την αποστολή, ας πούμε τους εκπαίδευσε.

Ο Μολομπραντάρ ήταν ηγέτης των Ταλιμπάν που είχε ηγετικό ρόλο στις συζητήσεις με την Αμερική και το 2010 μεταφέρθηκε από την Γκουαντανάμο στο Πακιστάν και κρατήθηκε εκεί μέχρι το 2017 όταν αφέθηκε ελεύθερος και άρχισε να πετάει στην Ντόχα για τις συζητήσεις.

Όλα αυτά δείχνουν ότι κάτι συμβαίνει, ότι υπάρχουν συμφωνίες που πουλάνε το Αφγανιστάν και το Αφγανιστάν δεν παίρνει μέρος σε αυτές. Το Πακιστάν συμμετέχει σε αυτές τις συνομιλίες αλλά το Αφγανιστάν δεν είναι εκεί. Ακριβώς το ίδιο έγινε με την συμφωνία της Αμερικής και των Ταλιμπάν όπου το Αφγανιστάν δεν ήταν εκεί όταν υπέγραψαν συμφωνία. Αυτά δείχνουν ότι οι προθέσεις τους δεν είναι ξεκάθαρες και ότι κάτι πολύ κακό συμβαίνει. Γιατί υπογράφεις μία συμφωνία ειρήνης για μία χώρα που η χώρα αυτή δεν συμμετέχει καν στις συζητήσεις; Κανείς δεν το υπογράφει αυτό εκ μέρους της χώρας.

Η Κίνα υποστήριξε τους Ταλιμπάν για τα δικά της συμφέροντα. Η Αμερική υποστήριξε τους Ταλιμπάν για τα δικά της συμφέροντα. Το ίδιο και η Σαουδική Αραβία.

- Πώς πιστεύεις ότι θα είναι τώρα οι σχέσεις;
- Τώρα πιστεύω ότι οι χώρες είναι σε αναμονή και περιμένουν. Αυτοί που τους υποστήριζαν ξέρουν ότι υποστήριζαν τα λάθος χέρια, υποστήριζαν τη λάθος πλευρά. Αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι αυτό που θέλουν, ξέρουν μόνο να σκοτώνουν ανθρώπους. Μπορούν να τους χρησιμοποιήσουν όπως πριν από 20 χρόνια αλλά όχι σε μία νέα εκδοχή. Δεν μπορείς να το κάνεις αυτό για να διοικείς μία χώρα με αυτούς, δεν μπορείς να τους χρησιμοποιήσεις για άλλους σκοπούς που μπορεί να έχεις. Μόνο για να πολεμήσουν. Δεν μπορούν να οδηγήσουν τη χώρα και τώρα καταλαβαίνουν ότι η διοίκηση των Ταλιμπάν θα αποτύχει στον τομέα της υγείας, της εκπαίδευσης, της οικονομίας και οι άνθρωποι φεύγουν τρέχοντας όσο αυτοί οι άνθρωποι είναι στην εξουσία.

Προσωπικά δεν θα γυρίσω ποτέ ακόμα και αν ο πιο καταπληκτικός Ταλιμπάν γίνει πρόεδρος. Δεν θα πάω πίσω σε αυτή τη χώρα γιατί δεν μπορώ να συγχωρέσω όλα αυτά που έκαναν σε μένα, στην οικογένειά μου και σε εκατομμύρια ανθρώπους.

Οι άνθρωποι δεν τους θέλουν στην εξουσία γιατί οι ζωές τους καταστράφηκαν από αυτούς. Και τώρα πώς να πας σε αυτή τη χώρα να ζήσεις, ακόμα και αν μιλώντας για

το καλύτερο σενάριο που δεν θα συμβεί τίποτα, το μέρος είναι ειρηνικό, οι Ταλιμπάν είναι καταπληκτικοί και ξαναχτίζουν τη χώρα, ενώσουν το λαό. Ακόμα και πάλι θα έλεγα το 50% δεν θα αποδεχτούν αυτή την κυβέρνηση. Τους μισούν, δεν τους συγχωρούν για αυτά που τους έκαναν.

Σκότωσες από μία οικογένεια 4-5 αδέρφια, τη μητέρα και τώρα μία γυναίκα είναι μόνη της και έχασε τα πάντα πώς μπορεί να σε συγχωρέσει; Μιλάμε για το καλύτερο σενάριο στο οποίο όλα θα είναι καταπληκτικά αλλά μπορούμε να δούμε ότι τίποτα δεν είναι ούτε φυσιολογικό. Η οικονομία έχει καταρρεύσει, ο στρατός, τα σχολεία, τα νοσοκομεία δεν παίρνουν λεφτά, δεν παίρνουν από καμία πλευρά έσοδα. Αυτά τα έσοδα έχουν σταματήσει. Οι ΜΚΟ έχουν σταματήσει. Υπήρχαν 48 χώρες που ενεργούσαν στο Αφγανιστάν. Τώρα δεν υπάρχει καμία. Αν σκεφτείς πόσα λεφτά θα ξόδευαν οι 48 χώρες στο Αφγανιστάν όλα αυτά τώρα έχουν σταματήσει. Μπορώ να πω ότι το 80% της κυκλοφορίας του χρήματος έχει σταματήσει και το υπόλοιπο 20% δεν είναι αρκετό για 30 εκατομμύρια ανθρώπους. Οι άνθρωποι πεθαίνουν, εκτός από αυτό δεν απολαμβάνουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Οι γυναίκες δεν αντιμετωπίζονται ως βασικά πλάσματα αλλά ως δευτερεύοντα πλάσματα για τους Ταλιμπάν και πέρα από αυτό δεν έχουν το δικαίωμα της έκφρασης.

Δεν υπάρχει λογική να πεις ότι δεν σου αρέσουν οι Ταλιμπάν. Οποιοσδήποτε το πει αυτό οι Ταλιμπάν θα τους σκοτώσουν.

Ακούμε στις ειδήσεις ότι οι άνθρωποι πουλάνε τα μέλη της οικογένειάς τους, ειδικά τις κόρες τους. Γιατί; Επειδή θέλουν να επιβιώσουν. Μπορείτε να φανταστείτε πόσο σκληρό είναι αυτό για κάποιον που δεν έχει άλλη επιλογή από το να πουλήσει την κόρη του προκειμένου να βρει φαγητό για κάποιον άλλον και για να τη σώσει και είναι ελπιδοφόρο ότι και η κόρη τους θα επιβιώσει σε ένα άλλο περιβάλλον.

Είναι τρελό γιατί στο Αφγανιστάν υπάρχει αυτή η νοοτροπία. Πρέπει να σκεφτούν ότι αγοράζουν έναν άνθρωπο και ότι πρέπει να τον απελευθερώσουν ή πρέπει να μην τον πάρουν καν ας βοηθήσουμε. Τι πρόκειται να συμβεί σε αυτή την κοπέλα που αγοράστηκε; Τι πρόκειται να συμβεί; Δεν μπορώ καν να φανταστώ τι θα συμβεί σε αυτή τη γυναίκα, πώς θα τις φερθούν οι άνθρωποι. Τι θα γίνει αν οι Ταλιμπάν αγοράσουν αυτές τις γυναίκες και πως συμπεριφέρονται σε αυτές τις γυναίκες;

Αυτή είναι η κατάσταση. Πόσο δύσκολο είναι για τους ανθρώπους να επιβιώσουν δεν έχουν τίποτα παρά να πουλήσουν τους αγαπημένους τους.

Όχι μόνο οι Ταλιμπάν λοιπόν αλλά και άλλες χώρες όπως το Πακιστάν και το Ιράν δείχνουν και λένε ότι οτιδήποτε και να είναι, ηγέτες των Ταλιμπάν, ας

συνεργαστούμε με αυτούς. Είναι σαν να λένε οτιδήποτε έγινε ας το ξεχάσουμε και οποιοσδήποτε είναι στην ηγεσία είναι ο ηγέτης τώρα και ας συνεργαστούμε με αυτόν. Οι άλλες χώρες προέβαλαν μία θετική εικόνα αλλά μόλις είδαν την αγριότητα των Ταλιμπάν σταμάτησαν να τους αναγνωρίζουν ως κυβέρνηση διότι γνωρίζουν ότι παρόλα όσα δείχνουν προς τα έξω είναι ανήσυχοι για αυτά που συμβαίνουν στο εσωτερικό.

Είναι καταστροφή αν αυτή η κυβέρνηση αναγνωριστεί ως επίσημη κυβέρνηση που σκοτώνει ανθρώπους σαν, δεν υπάρχει παράδειγμα να μπορώ να χρησιμοποιήσω, σαν κοτόπουλα σε αγρόκτημα και οτιδήποτε γίνει δεν σέβονται τους ανθρώπους, καταστρέφουν χώρες, πολιτισμούς, μνημεία, γλυπτά. Οι Ταλιμπάν τα βομβαρδίζουν. Καταστρέφουν, σκοτώνουν ανθρώπους.

Το μόνο καλό που βλέπω ότι έρχεται από τους Ταλιμπάν είναι ότι ο διεφθαρμένος πρόεδρος μας, αυτή η ομάδα, τώρα βρίσκονται εκτός του Αφγανιστάν. Δεν τους πειράζει γιατί πήραν δισεκατομμύρια και έφυγαν από το Αφγανιστάν. Άρα το μόνο πράγμα είναι ότι ναι τώρα δεν έχουμε αυτούς αλλά έχουμε χειρότερα.

- Ποια πιστεύεις ότι θα είναι η αντίδραση των άλλων κρατών;
- Πιστεύω ότι θα πιέσουν τους Ταλιμπάν να εμφανιστούν με εύκολο τρόπο, να μοιραστούν την κυβέρνηση γιατί έτσι όπως πηγαίνουν οι Ταλιμπάν σήμερα αυτό είναι αδύνατο για κάθε χώρα να τους αναγνωρίσει

Για παράδειγμα αν το Πακιστάν αναγνωρίσει τους Ταλιμπάν υπάρχει ακόμα το ΤΤΡ, ο οργανισμός των Ταλιμπάν στο Πακιστάν που είναι οι Πακιστανοί Ταλιμπάν. Επομένως δεν μπορούν να αναγνωρίσουν τους Ταλιμπάν. Φοβούνται γιατί υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι σαν αυτούς τους Ταλιμπάν που θέλουν επίσης να διευθύνουν το Πακιστάν. Άρα τώρα φοβούνται δεν μπορούν να τους αναγνωρίσουν ως κυβέρνηση.

Επίσης στο Ιράν το μόνο πρόβλημα με το Ιράν είναι ότι οι Ταλιμπάν είναι ενάντια στη Σία και βασανίζουν τους Χαζάρα ανθρώπους γιατί οι περισσότεροι από αυτούς είναι Σίτες. Τους σκοτώνουν, τους αναγκάζουν να αφήσουν τα σπίτια τους, τους μετακινούν επειδή είναι Σίτες.

Για περισσότερα από 150 χρόνια αυτοί οι φτωχοί άνθρωποι συνεχώς σφαγιάζονται και βασανίζονται, σταματούν να έχουν δικαιώματα και ακόμα οι Χαζάρα άνθρωποι μετακινούνται, εξαναγκάζονται να μετακινηθούν εξαιτίας της Σία. Αλλά το Ιράν είναι ενάντια στο σουνιτισμό. Η πλειοψηφία των Ιρανών είναι Σίτες και οι Ταλιμπάν είναι σουνίτες. Επομένως εκεί έχουν σύγκρουση και για το Ιράν θα είναι δύσκολο να αποδεχτούν τους Ταλιμπάν ως κυβέρνηση και να μην επιτρέψουν στους σουνίτες στο

Ιράν να ανοίξουν ένα τζάμι. Ίσως το Ιράν να αποτρέψει αυτές τις σουνιτικές δραστηριότητες και το Ιράν περιμένει τώρα να δει τι θα συμβεί μετά.

Η Κίνα βιάζεται να δει. Η Κίνα ίσως πιστεύει ότι όλα έχουν τελειώσει και ως χρησιμοποιήσουμε τους Ταλιμπάν. Γι' αυτό βοηθήσαμε τους Ταλιμπάν ώστε να μπορούμε να τους χρησιμοποιήσουμε και η Κίνα βιάζεται να επενδύσει στο Αφγανιστάν στις εξορύξεις των φυσικών πόρων. Βιάζονται και στέλνουν και μηχανικούς και προσπαθούν να πάρουν και μία στρατιωτική βάση η οποία είναι πολύ τεράστια. Ήταν αμερικανική στρατιωτική βάση στο Αφγανιστάν και αεροδρόμιο και υπόγεια. Για τους Κινέζους μηχανικούς που θα έρθουν να δουλέψουν σε αυτά τα εργοστάσια που η Κίνα θέλει να κάνει στο Αφγανιστάν αυτός ήταν και ο σκοπός της Κίνας. Άρα προσπαθούν να πάρουν αυτή τη βάση. Αλλά αυτή είναι μία άλλη διαμάχη της Κίνας με την Αμερική που λέει ότι μπορείτε να πάρετε ότι θέλετε αλλά όχι αυτό το μέρος, είναι δικό μου μέρος και με προσβάλλει αν το πάρετε.

Κατά την άποψή μου αν οι Ταλιμπάν δώσουν ευκαιρία σε άλλες κοινότητες, σε άλλες κοινωνικές ομάδες, σε μειονότητες είτε θρησκευτικές είτε φυλετικές και κάνουν μία κυβέρνηση που συμπεριλαμβάνει όλους τότε υπάρχει μία ευκαιρία ειρήνης. Υπάρχει μία ευκαιρία τα πράγματα να αρχίσουν να ηρεμούν αλλά αν όχι τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα και αυτός είναι ο λόγος που ο κόσμος δεν αναγνωρίζει τους Ταλιμπάν. Επειδή τώρα οι Ταλιμπάν αφού πήραν την εξουσία ίσως σκέφτονται ότι είναι οι νικητές, ότι νίκησαν αλλά αν δεν προβάλλουν προτάσεις που είναι αποδέκτες από όλους δεν μπορούν να συνεχίσουν. Ακόμη και αν έχουν υποστήριξη από άλλες χώρες, ακόμα και αν άλλες χώρες αρχίζουν να τους αναγνωρίζουν και τότε θα είναι δύσκολο για το Ιράν να αναγνωρίσει τους Ταλιμπάν και μετά δεν μπορεί να υπερασπιστεί τους Ταλιμπάν και βλέπει τους Ταλιμπάν να φεύγουν από το Αφγανιστάν, να διώχνονται ή να υπάρχει ξανά μία σύγκρουση/

Οι άλλες χώρες δεν θέλουν να είναι μια πλευρά αυτής της σύγκρουσης Άρα περιμένουν αν οι Ταλιμπάν συμπεριλάβουν όλους ίσως τους υποστηρίξουν και τους αναγνωρίσουν.

- Πιστεύεις ότι αυτό μπορεί να συμβεί;
- Αυτό μπορεί να συμβεί μπορεί και όχι. Η άποψή μου όπως είπα είναι ότι υπάρχουν συγκρούσεις απόψεων σχετικά με τους Ταλιμπάν και ακόμα αν υπάρχει μέρος των Ταλιμπάν που το θέλουν αυτό επειδή θέλουν να είναι στο Αφγανιστάν είναι έξυπνοι και καταλαβαίνουν ότι αν δεν συμπεριλαμβάνουν πολλούς ανθρώπους στην κυβέρνηση τους δεν μπορούν να τη διοικήσουν και τώρα είναι το 2021 όχι το

1995. Και αν ακόμα η προηγούμενη φορά που χάσαμε την κυβέρνηση έγιναν αυτά τα πράγματα είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα ότι πιστεύουμε ότι είμαστε οι νικητές και προσκαλούμε άλλες τρομοκρατικές οργανώσεις να έρθουν και είμαστε δραστήριοι εδώ και οργανώνουν δραστηριότητες από εντός του Αφγανιστάν

Υπάρχουν άνθρωποι που μπορεί να πιέσουν τους Ταλιμπάν ή οι Ταλιμπάν δεν θα συνεχίσουν. Θα υπάρξουν άνθρωποι που θα πιέσουν τους Ταλιμπάν να κάνουν αυτό μέσα από τους Ταλιμπάν ή θα υπάρξει ξανά σύγκρουση και τότε ίσως φύγουν ίσως και όχι.

Το θέμα είναι ότι όποτε παίρνουν εξουσία τους αρέσει πάρα πολύ και είναι πολύ δύσκολο να την αφήσουν. Οι Ταλιμπάν λοιπόν δεν θα φύγουν πρέπει να πιεστούν να έρθουν στο τραπέζι και να μιλήσουν αν δεν πιεστούν γιατί πρέπει να έρθουν και γιατί πρέπει να συμπεριλάβουν όλους τους ανθρώπους;

Τώρα σχεδόν τρεις μήνες πάνω κάτω δεν υπάρχει κανένα σύστημα στο Αφγανιστάν που να δουλεύει. Το τραπεζικό σύστημα, το εκπαιδευτικό σύστημα, το σύστημα υγείας, τίποτα. Δεν έχουνε αστυνομία, δεν έχουν στρατό, δεν υπάρχει κανένα σύστημα στο Αφγανιστάν που να δουλεύει και υπάρχουν άνθρωποι που είναι εντάξει με αυτό. Υπάρχουν κυβερνήσεις που είναι εντάξει με αυτό, τα ΗΕ είναι εντάξει με αυτό. Γιατί; Αν είμαστε μέρος των ΗΕ. Άρα υπάρχει μία χώρα-μέλος των ΗΕ που δεν έχει κυβερνήτη για τρεις μήνες. Γιατί δεν αναλαμβάνετε κάποιες δράσεις; Γιατί δεν λέτε κάτι; Γιατί δεν κάνετε κάτι;;; Πρέπει να υπάρξει μία δήλωση, πρέπει να πούνε τα ΗΕ δεν σας αναγνωρίζουμε, είστε τρομοκράτες ή πρέπει να πουν σας αναγνωρίζουμε, είστε οι καλύτεροι άνθρωποι στον κόσμο. Αλλά γιατί δεν υπάρχει κάτι, δεν λένε τίποτα;; Είναι πολύ λυπηρό επειδή ξέρουν ότι είσαι τρομοκράτης αλλά επειδή είσαι μέρος της Αμερικής δεν μπορούν να σου πουν κάτι. Είναι λυπηρό. Όλοι περιμένουμε.

- Μου είπες ότι η οικογένειά σου είναι εκεί, σωστά;
- Η μητέρα μου, ο πατέρας μου, η μικρότερη αδελφή μου που είναι 18 χρονών. Ήταν στο πανεπιστήμιο και δεν μπόρεσε να τελειώσει, δεν πηγαίνει τώρα. Η μεγαλύτερη αδελφή μου είναι παντρεμένη στο Αφγανιστάν. Ο αδερφός μου κατάφερε να φύγει από το Αφγανιστάν επειδή δούλευε με τη Γαλλία. Τώρα είναι στη Νότιο Αφρική. Έφυγε ένα χρόνο πριν. Ξέρεις υπήρχαν άνθρωποι που γνώριζαν τι πρόκειται να συμβεί επειδή σταμάτησαν τις εργασίες τους. Ο αδερφός μου δούλευε σε ένα project που τελείωσε και δεν το ανανέωσαν. Επομένως υπήρχαν κάποια σημάδια ότι κάτι έρχεται.
- Έχεις επαφή μαζί τους; Τι λένε για την κατάσταση εκεί;

- Τώρα βρίσκονται στο σπίτι. Ο πατέρας μου βγαίνει έξω. Η μητέρα μου και η αδελφή μου είναι στο σπίτι όλη μέρα και βγαίνουν έξω μόνο για ψώνια. Δεν έχουν επίσημη άδεια να βγουν έξω, να πάνε κάπου. Η αδελφή μου σπούδαζε στο πανεπιστήμιο αλλά δεν μπορεί να συνεχίσει τώρα. Η μητέρα μου ήταν δασκάλα και επίσης δεν μπορεί να συνεχίσει. Μπορούν να πάνε στην αγορά, δεν είναι κλειδωμένες στο σπίτι αλλά έχασαν. Η αδερφή μου προσπάθησε για αυτό το πανεπιστήμιο όλη της τη ζωή θα πήγαινε στην τέταρτη χρονιά. την τελευταία, και την έχασε. Δεν ξέρουμε ίσως γίνει κάτι. Ελπίζουμε θα υπάρξει μία κυβέρνηση και θα μπορέσουν να συνεχίσουν στην ίδια χρονιά που σταμάτησαν αλλά αυτό είναι μόνο μία ελπίδα. Βγαίνουν και μόνες τους έξω.

Αν μπλέξεις σε μπελάδες κανένας δεν μπορεί να σε σώσει αλλά δεν είναι ότι ψάχνουν τον καθένα τι κάνει. Όχι. Αν θέλουν να σε σκοτώσουν τότε μπορούν να βρουν οποιαδήποτε δικαιολογία. Θα σε σταματήσουν να σε ρωτήσουν ποιο είναι το όνομά σου γιατί το όνομα σου είναι αυτό. Αυτό είναι όλο.

Αν θέλουν έχουν πολλούς λόγους αλλά αν δεν θέλουν δεν ψάχνουν ποιος είναι μόνος, ποιος είναι με ποιον.

Η οικογένειά μου ζει μακριά από το κέντρο και σε εκείνο το μέρος οι στρατιώτες δεν είναι διαθέσιμοι 24 ώρες. Πάνε και έρχονται. Τώρα η ευθύνη όλων των πόλεων είναι στους Ταλιμπάν άρα υπάρχουν κυρίως μέσα σε αυτές γραφεία κυβερνητικά, δεν είναι όπως πριν που ήταν απλώς παντού.

Συνεντευξιαζόμενος 2

KHALIL, 28 χρόνων. Γεννήθηκε το 1993 στο Αφγανιστάν και έφυγε περίπου πριν από 3 χρόνια από εκεί.

- Θα μπορούσες να μου περιγράψεις τις συνθήκες ζωής υπό το καθεστώς των Ταλιμπάν;

- Είναι αρκετά όμοια το πως ήταν η ζωή τότε στο Αφγανιστάν με το πως είναι η ζωή τώρα στο Αφγανιστάν. Αυτές οι δύο περίοδοι είναι πολύ όμοιες. Οι βασικές υπηρεσίες ζωής δεν ήταν διαθέσιμες, όπως υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, ειδικά για τις γυναίκες δεν υπήρχε εκπαίδευση.

Αυτή η επέμβαση δεν ήταν προς όφελος ούτε προς ζημιά για τους Αφγανούς και το Αφγανιστάν. Δεν μπορούμε να πούμε ότι το Αφγανιστάν έχασε πολλά από αυτή την επέμβαση αλλά μπορούμε να πούμε ότι ήταν με κάποιο τρόπο καλή, καλύτερα για το Αφγανιστάν αυτή η επέμβαση.

- Ποια ήταν τα δικαιώματα που είχαν οι άνθρωποι πριν την επέμβαση;

- Δεν υπήρχαν δικαιώματα για κανέναν, για άντρα ή γυναίκα που ήθελε να είναι ελεύθερος, που ήθελε να εκφράσει τις ιδέες του, τις σκέψεις του, ούτε για τους άντρες ούτε και τις γυναίκες.

- Θα ήθελες να μου περιγράψεις μια κανονική μέρα;

- Θα σου δώσω ένα παράδειγμα αν ήθελα να ακούσω μουσική, αν ήθελα να ξυρίσω το μούσι μου, να πάω στο πανεπιστήμιο και να εκπαιδευτώ δεν είχα αυτά τα βασικά δικαιώματα και δεν είχα καμία άδεια για αυτά.

Ήμουν πολύ μικρός εκείνη την εποχή και θυμάμαι πολύ λίγα αλλά όπως άκουσα αργότερα από την οικογένειά μου και συγγενείς μεγαλύτερους από εμένα, ήταν απλά στα σπίτια τους κάνοντας τίποτα. Απλώς περνώντας τις μέρες. Θυμάμαι που έλεγαν ότι δεν είχαν δουλειές, δεν τους επέτρεπαν να μορφωθούν. Επομένως ήταν απλώς στο σπίτι τους και περνούσαν τις μέρες τους.

Ήταν ακριβώς όπως είναι τώρα. Όπως επιβιώνουν οι άνθρωποι τώρα έτσι επιβίωναν και τότε. Τώρα υπάρχουν κάποια γεγονότα. Οι άνθρωποι πουλάνε τα μέλη της οικογένειάς τους προκειμένου να βγάλουν κάποια χρήματα να επιβιώσουν συνέβαινε επίσης και εκείνη την εποχή και είχαμε κάποια γη για να καλλιεργήσουμε και να βγάλουμε κάποια τουλάχιστον για να επιβιώσουμε. Άρα αυτό ήταν, δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα άλλο περισσότερο.

Για τις γυναίκες ήταν εντελώς μη επιτρεπτό να βγουν έξω, να πάνε στην αγορά, αλλά αν ήταν εντελώς καλυμμένες με ρούχα που ήθελαν οι Ταλιμπάν που κάλυπταν από τα πόδια έως το κεφάλι και συνοδεύονταν από έναν άντρα. Αυτή ήταν η κατάσταση για τις γυναίκες. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν επιτρεπόταν να βγουν.

Για τους άντρες αν δεν ήθελαν να τους σταματήσουν οι Ταλιμπάν και βασανίσουν έπρεπε να έχουν μακρύ μούσι να φορούν αυτό στο κεφάλι (τουρμπάνι) και να είναι ντυμένοι όπως οι Ταλιμπάν με βρώμικα ρούχα και έπρεπε να μοιάζεις σαν Ταλιμπάν. Αν πάω στο Αφγανιστάν στην κατάσταση που είμαι τώρα θα με σταματούν σε κάθε σημείο ελέγχου και θα με βασανίζουν.

Όπως μας ζητούσαν να είμαστε ντυμένοι ήταν να είμαστε ντυμένοι σύμφωνα με τον πολιτισμό μας. Πιστεύουν ότι αυτό το ντύσιμο είναι η κουλτούρα μας και όπως είμαι ντυμένος τώρα πιστεύουν ότι είναι ενάντια στον πολιτισμό μας. Άρα μας θέλουν να είμαστε ντυμένοι τον πολιτισμό τους.

- Πώς αντέδρασαν οι άνθρωποι στην εισβολή;

- Οι άνθρωποι ξεγελάστηκαν ή πίστεψαν λανθασμένα ότι η Αμερική ήταν προς όφελός τους, ότι αυτή η επέμβαση ήταν προς όφελος του λαού του Αφγανιστάν. Θα

ερχόταν η δημοκρατία, η ελευθερία, ελευθερία λόγου, να έχεις τις δικές σου ιδέες και απόψεις, εκπαίδευση που ήταν το πιο βασικό. Αυτά ήταν τα πράγματα που οδήγησαν λάθος τον αφγανικό λαό και πίστεψαν ότι είναι καλό για αυτούς αλλά μέρα με τη μέρα κατάλαβαν ότι αυτό ήταν κάτι προς όφελος μόνο της Αμερικής. Γιατί η Αμερική επεμβαίνει σε χώρες στις οποίες έχει οφέλη και στο τέλος της ημέρας καταστρέφει τα πάντα, φεύγει και συμφωνεί με τους εχθρούς της χώρας στην οποία είχε επέμβει η Αμερική, όπως σήμερα έφυγαν ξανά για τους Ταλιμπάν.

Οι περισσότεροι από τους Αφγανούς το συνειδητοποίησαν πάρα πολύ αργά μπορούμε να πούμε ακόμα και σήμερα ότι συνειδητοποίησαν ότι οι Ταλιμπάν ήταν πολύ αδύναμοι και ότι είχαν πολύ απλά όπλα και δεν είχαν το πνεύμα να παλέψουν. Σήμερα είναι η πιο δυνατή τρομοκρατική ομάδα στον κόσμο, έχουν χώρα την οποία ελέγχουν, έχουν αμερικανικά προηγμένα όπλα να παλέψουν. Σήμερα οι περισσότεροι άνθρωποι συνειδητοποιούν ότι οι Αμερικανοί ξεγέλασαν τον αφγανικό λαό.

Ναι και εκτός από αυτό ο λαός του Αφγανιστάν πίστευε ότι η Αμερική είναι μία πολύ δημοκρατική χώρα, σέβεται τους ανθρώπους και τους ανθρωπιστικούς κανόνες και νόμους και τέτοια αλλά όλο το Αφγανιστάν συνειδητοποίησε ότι τα πάντα ήταν ψεύτικα, δεν σέβονται τους ανθρωπιστικούς νόμους και δεν είναι πολύ δημοκρατικοί άνθρωποι, σκέφτονται μόνο για τα δικά τους οφέλη και όχι του αφγανικού λαού ή των Ταλιμπάν.

- Με την αμερικανική παρουσία στο Αφγανιστάν υπήρξαν αλλαγές στην καθημερινή σας ζωή;
- Μπορούμε να πούμε ότι οι αλλαγές στην εκπαίδευση και στις υπηρεσίες υγείας ήταν για όλους αλλά οι Αμερικανοί υποστήριξαν μία φυλή, εθνότητα στο Αφγανιστάν και έδωσαν την εξουσία σε αυτή την εθνότητα. Οι Αμερικανοί συγκέντρωσαν την εξουσία στο Αφγανιστάν. Δεν υποστήριξαν τις μειονοτικές ομάδες. Όλη η εξουσία στο Αφγανιστάν ήταν στα χέρια εκείνων που ήρθαν με την Αμερική από έξω από το Αφγανιστάν. Η Αμερική δεν έχτισε κάτι για αυτές τις μειονοτικές ομάδες.
- Όσο αφορά τα δικαιώματά σας;
- Υπήρχαν δικαιώματα να πας και να απολαύσεις υπηρεσίες υγείας αλλά αυτά δεν ήταν αρκετά. Η εξουσία ήταν συγκεντρωμένη σε μία φυλή στο κέντρο του Αφγανιστάν. Εγώ ανήκω σε άλλη φυλή, έχω μεταπτυχιακό, σπούδασα όλη μου τη ζωή, δεν έχω την ικανότητα να γίνω κυβερνήτης στην επαρχία μου, να γίνω

κυβερνήτης στην ίδια επαρχία που μεγάλωσα. Από την κυβέρνηση στέλνουν όλους τους κυβερνήτες στις επαρχίες από την ίδια φυλή που έχει την εξουσία.

Η μεγαλύτερη διαφορά ήταν ότι δεν μπορούσαμε να ακολουθήσουμε τη θρησκεία μας και την πίστη μας. Ανήκουμε στους Χαζάρα και είμαστε Σίιτες. Όταν οι Ταλιμπάν ήταν στο Αφγανιστάν δεν μπορούσαμε να πάμε στους χώρους λατρείας μας και δεν μπορούσαμε να προσευχηθούμε με τον ίδιο τρόπο που πιστεύουμε. Δεν μας επιτρεπόταν. Έπρεπε να πάμε στα τζάμια και να ακολουθήσουμε τους Ταλιμπάν σε ότι κάνουν, να σταθούμε δίπλα σε αυτούς και να προσευχηθούμε με τον ίδιο τρόπο. Επίσης δεν μπορούσαμε να ακολουθήσουμε τις πολιτιστικές μας τελετές, δεν μπορούσαμε να διεξάγουμε αυτές τις τελετές, να καλέσουμε ανθρώπους όταν είχαμε τις τελετές. Δεν μας επιτρεπόταν να τα κάνουμε όλα αυτά την περίοδο των Ταλιμπάν αλλά με τους Αμερικανούς μας επιτρεπόταν. Είχαμε την άδεια να λατρεύουμε το θεό μας με τον τρόπο που εμείς πιστεύουμε.

- Σχετικά με την οικονομία;
- Υπήρξε μεγάλη αλλαγή στην οικονομία. Η οικονομία ήταν καλύτερη. Την περίοδο των Ταλιμπάν το Αφγανιστάν πήγαινε προς τα πίσω αλλά μετά την επέμβαση η οικονομία άρχισε σιγά-σιγά να βελτιώνεται. Αρχίσαμε να έχουμε Internet, μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε τα Social media και αυτές οι συνδέσεις βοηθούσαν τους ανθρώπους στην καθημερινή τους ζωή και να μορφωθούν καλύτερα. Ήταν επίσης περιορισμένα. Μορφωνόμασταν, προσπαθούσαμε σκληρά και στο τέλος της ημέρας δεν παίρναμε τη θέση που μας άξιζε επειδή ανήκαμε στους Χαζάρα ή σε οποιαδήποτε άλλη μειονοτική φυλή.

Υπήρχαν παντού διακρίσεις. Για παράδειγμα μπορούμε να πούμε ότι οι στρατιωτικοί στρατηγοί που ανήκαν στους Χαζάρα συνταξιοδοτούνταν πολύ νωρίς, σε νεαρή ηλικία και τους έδιωχναν από το στρατό, αλλά από τη φυλή που υποστηριζόταν από την Αμερική νεαροί άνθρωποι γινόντουσαν στρατηγοί. Έκαναν το ίδιο και στους Τατζίκους.

Υπήρχαν πολλές διακρίσεις. Επίσης στις εκλογές ένας υποψήφιος από μία άλλη φυλή, τους Τατζίκους, κέρδισε τις εκλογές αλλά δεν μπορούσε να παρουσιαστεί ως πρόεδρος και τον παρουσίασαν ως το χαμένο των εκλογών και αντίστοιχα παρουσίασαν τον χαμένο των εκλογών ως πρόεδρο επειδή ήταν από τη φυλή των Παστούν που υποστήριζαν οι Αμερικανοί. Και αυτός προερχόταν από την Αμερική.

Υπήρχαν προσδοκίες από την επέμβαση αλλά τελικά δεν έγινε έτσι.

- Θα ήθελα να μου περιγράψεις πως πήρες την απόφαση να φύγεις από το Αφγανιστάν.

- Υπήρχαν πολλές διακρίσεις και τα προβλήματα στο Αφγανιστάν ήταν εκεί από πάντα. Θρησκευτικά προβλήματα, πολιτικά προβλήματα, μεταξύ των μειονοτήτων και των ισχυρών φυλών. Συνειδητοποίησα ότι σε αυτή τη χώρα δεν μπορώ να είμαι ένας ελεύθερος άνθρωπος, δεν μπορώ να είμαι ο εαυτός μου, δεν υπάρχει σεβασμός για αυτά που πιστεύω, δεν υπάρχει σεβασμός για το ποιος είμαι, δεν μπορώ να απολαύσω ότι δικαιούμαι, δεν μπορώ να πάρω αυτά για τα οποία παλεύω. Επομένως τελικά αποφάσισα να φύγω και να πάω σε μία χώρα που σέβονται τους ανθρώπους για αυτό που είναι, που τους δίνεται αυτό που αξίζουν, που πρέπει να τους δίνεται αυτό για το οποίο δουλεύουν. Επομένως αυτό με έκανε να αφήσω τη χώρα μου και να έρθω σε μία ευρωπαϊκή χώρα που είναι πολύ περισσότερο ανθρωπιστική χώρα.

Για τα πολιτικά προβλήματα μπορούμε να πούμε ότι η μία φυλή ήταν στην εξουσία και δεν επέτρεπε σε άλλες φυλές να πάρουν αυτοί την εξουσία, να ενσωματωθούν ή να συμπεριληφθούν σε αυτή την εξουσία. Ή αν είμαι Χαζάρα, δεν επιτρέπεται για τους Παστούν. Υπήρχε αυτή η σύγκρουση. Δυστυχώς η εξουσία ήταν στους Παστούν και δεν επέτρεπαν σε ανθρώπους από άλλες φυλές να φτάσουν σε υψηλά επίπεδα και σε υψηλές θέσεις κυβέρνησης, συνεχώς εμποδίζονταν.

Για τα θρησκευτικά προβλήματα υπήρχαν πολλοί Παστούν που ήταν σουνίτες και πίστευαν ότι ο σιτισμός δεν ήταν μουσουλμανικός. Ήταν άπιστοι. Ταπεινώνονταν από τη συμπεριφορά τους, σε κάνουν να καταλάβεις ότι δεν είσαι πιστός και ότι αυτό που πιστεύεις είναι άχρηστο, χωρίς λογική.

Στο Αφγανιστάν πριν από 126 χρόνια οι Χαζάροι είχαν την εξουσία και περίπου το 75 - 80% του πληθυσμού του Αφγανιστάν ήταν Χαζάρα. Μετά υπήρξε ένας πόλεμος μεταξύ των Παστούν και των Χαζάρα και το 62% των Χαζάρα γενοκτονήθηκαν. Μετά από αυτό συνέχεια άνθρωποι των Χαζάρα υπέστησαν διακρίσεις και βασανιστήρια στο Αφγανιστάν. Ακόμα και μετά την επέμβαση υπήρχαν πάντα εκρήξεις σε μέρη όπου έμεναν Χαζάρα. Υπήρχαν δρόμοι που συνέδεαν τις επαρχίες που έμεναν Χαζάρα όπου υπήρχαν παντού τρομοκράτες ή Ταλιμπάν και έλεγχαν. Ακόμα και η πρόσφατη κυβέρνηση σταματούσε λεωφορεία, αναγνώριζαν ποιοι ήταν Χαζάρα και τους κακοποιούσαν. Αυτό συνέβαινε σχεδόν κάθε μέρα.

- Ποιο ήταν το σχέδιό σου όταν έφυγες;

- Δεν έχω φτάσει ακόμα στόχο για τον οποίο έφυγα από το Αφγανιστάν ή δεν έχω συνειδητοποιήσει ακόμα την κατάσταση για την οποία άφησα το Αφγανιστάν. Έφυγα από το Αφγανιστάν, πήγα στο Ιράν, έφυγα από το Ιράν, πήγα στην Τουρκία και από την Τουρκία εδώ. Δεν έμεινα σε καμία από αυτές τις χώρες απλά τις διέσχισα και έκανα διαλειμματα. Δεν έχω φτάσει ακόμα το στόχο για τον οποίο έφυγα από το Αφγανιστάν. Όχι μόνο εγώ αλλά όλοι οι πρόσφυγες.
- Ποιος ήταν ο στόχος που είχες όταν έφυγες από το Αφγανιστάν και δεν έχει πετύχει ακόμα;
- Ο στόχος και η ιδέα που είχα στο μυαλό μου όταν έφυγα από το Αφγανιστάν ... Πήγα στο Ιράν και φερόντουσαν πολύ άσχημα στους Αφγανούς. Επομένως συνειδητοποίησα ότι δεν είναι μία χώρα για να μείνω εδώ. Πήγα στην Τουρκία. Παρόλο που είναι μία μουσουλμανική χώρα είναι πάρα πολύ κακή με τους Αφγανούς πρόσφυγες. Η γυναίκα μου ήταν έγκυος και θέλαμε να φύγουμε από την Τουρκία και να έρθουμε στην Ελλάδα και παρόλο που η γυναίκα μου ήταν έγκυος οι αστυνομικοί μας έπιασαν και μας κράτησαν το κέντρο κράτησης για ένα μήνα. Το μόνο έγκλημα μας ήταν ότι θέλαμε να φύγουμε από την Τουρκία. Τελικά κατάφερα να φύγω από την Τουρκία και να έρθω εδώ. Και ακόμα στην Ελλάδα έχω αρκετά προβλήματα και δυσκολίες. Ο στόχος μου ήταν να μετακινηθώ σε μία χώρα όπου η ζωή μου μετράει, όπου οι σκέψεις μου μετράνε και οι άνθρωποι δίνουν αξία στη ζωή μου. Είμαι 2,5 χρόνια εδώ και η διαδικασία ασύλου είναι πάρα πολύ αργή. Κανένας δεν μας ρωτάει τι κάνουμε εδώ και τι συμβαίνει με τη ζωή μας. Και ακόμα παλεύουμε για αυτό. Πρέπει να προσπαθήσουμε με ιδιωτικούς δικηγόρους για να επιταχύνουν λίγο την διαδικασία ασύλου.
- Πώς έφυγες από το Αφγανιστάν;
- Φύγαμε ομαδικά, υπήρχαν πολλοί άνθρωποι μαζί μας. Περάσαμε 3 χώρες με παράνομους διακινητές.
- Ήταν ένα ακριβό ταξίδι;
- Πούλησα τα πάντα όσα είχα στο Αφγανιστάν, τον κήπο μου, το σπίτι μου, τα πάντα όσα είχα και εκείνα τα λεφτά τελείωσαν όλα όταν έφτασα στην Ελλάδα. Ήταν πολύ ακριβό για εμένα. Και ακόμα δεν έχω πετύχει το σκοπό μου για τον οποίο άφησα τη χώρα μου.
- Ποιες ήταν οι δυσκολίες που συνάντησες σε αυτό το ταξίδι;

- Ήταν πολύ δύσκολο το ότι ήμουν με τη γυναίκα μου στα δάση, στα βουνά, περνώντας τις νύχτες εκεί. Ήταν πολύ δύσκολο. Επίσης πήγαμε στο κέντρο κράτησης για ένα μήνα στην Τουρκία. Επομένως όλο το ταξίδι ήταν πολύ δύσκολο.

Μας έπιασαν στην Τουρκία επειδή θέλαμε να φύγουμε παράνομα από τη χώρα και να έρθουμε στην Ελλάδα. Μας έπιασαν ακριβώς εκεί στο ποτάμι ανάμεσα στην Τουρκία και την Ελλάδα. Και η τουρκική αστυνομία μας έπιασε και μας έβαλε στο κέντρο κράτησης. Αυτό που ήθελαν ήταν να μη φύγουμε από την Τουρκία παράνομα αλλά δεν μπορούσαμε να μείνουμε στην Τουρκία επειδή δεν υπήρχε γραφείο των Ηνωμένων Εθνών δεν μπορούσαμε να πάμε και να κάνουμε αίτηση για άσυλο εκεί. Και αν δεν κάνουμε αίτηση για άσυλο δεν έχουμε νόμιμα χαρτιά που σημαίνει ότι δεν μπορούμε να νοικιάσουμε ένα μέρος, ούτε να πάμε σε κάποιο οργανισμό που να παρέχει στέγαση. Η γυναίκα μου ήταν έγκυος που σημαίνει χρειαζόταν ιατρικές υπηρεσίες και αν είμαστε παράνομοι δεν μπορούμε να δικαιούμαστε καμία από αυτές. Επομένως, το να μείνουμε στην Τουρκία ήταν απολύτως αδύνατο. Γι' αυτό προσπαθήσαμε να φύγουμε.

- Πώς καταφέρατε και φύγατε;

- Μετά από ένα μήνα η γυναίκα μου επισκέφτηκε το γιατρό στο κέντρο κράτησης και του εξήγησε τα προβλήματα του να είσαι έγκυος και ο γιατρός έγραψε για τους αστυνομικούς ότι δεν μπορούν να κρατήσουν μία γυναίκα σε αυτή την κατάσταση εκεί. Δεν είναι ασφαλές για εκείνη. Επομένως η αστυνομία μας άφησε να φύγουμε. Την ίδια μέρα που βγήκαμε καλέσαμε τον διακινητή και την ίδια νύχτα καταφέραμε να περάσουμε στην Ελλάδα.

Είμαι ευγνώμων για αυτόν που είπε την αλήθεια.

Αυτές οι χώρες, το Ιράν, η Τουρκία και η Ελλάδα είναι γεμάτες διακινητές. Επομένως είναι εύκολο να βρεις κάποιον για να κανονίσεις ένα ταξίδι. Ήμασταν ήδη σε επαφή με αυτόν τον διακινητή. Προσπαθήσαμε τέσσερις φορές να εισέλθουμε στην Ελλάδα και η τέταρτη ήταν επιτυχημένη. Τις προηγούμενες τρεις φορές προσπαθήσαμε να περάσουμε με φουσκωτές βάρκες.

Η αστυνομία δεν ήταν εκεί. Πέρασαμε στην Ελλάδα το 2019.

Πήγαμε από την Τουρκία με τη φουσκωτή βάρκα στη Μόρια, στη Λέσβο, από το Τσανάκαλε της Τουρκίας. Διήρκεσε 2,5 ώρες.

- Πώς ήταν αυτή η διαδρομή; Ήταν ασφαλής;

- Δεν μπορούμε να περιγράψουμε πώς ήταν οι καταστάσεις στο ταξίδι γιατί ο μόνος τρόπος να δώσεις σε κάποιον να το νιώσει είναι να τον πάρεις μαζί σου, να

είναι σε αυτό το ταξίδι. Το 99% είναι νεκροί στη θάλασσα συνειδητοποιείς ότι θα πεθάνεις και εσύ αλλά δεν υπάρχει άλλη επιλογή και προσπαθούν για τη ζωή με το 1% να χρησιμοποιήσουν αυτές τις βάρκες και να πάνε στα νησιά.

Υπάρχει κάποιος που έρχεται δωρεάν. Οι διακινητές δεν παίρνουν λεφτά από αυτόν αλλά τον εκπαιδεύουν να ελέγχει τη βάρκα και του δείχνουν κάποια σημάδια που πρέπει να προσέχει. Ακόμα αν η αστυνομία σε πιάσει εσύ προσπαθείς ξανά και ξανά. Θα μάθεις που πρέπει να πας.

Ήμασταν ενήμεροι για το ποια νερά ανήκουν στην Ελλάδα. Όταν συνειδητοποιήσαμε ότι μπαίνουμε στα νερά της Ελλάδας έπρεπε να καλέσουμε τα ΗΕ πριν μας πιάσει η ελληνική αστυνομία. Γιατί αν δεν επικοινωνήσεις με το unher και δεν αναφέρει τίποτα στην ελληνική αστυνομία, η ελληνική αστυνομία πάντα σπρώχνει πίσω τις βάρκες. Δεν τους νοιάζει έρχονται και σπρώχνουν πίσω. Επομένως είχαμε αυτό στο μυαλό μας ότι αν δεν θέλουμε να πάμε πίσω πρέπει να επικοινωνήσουμε με το UN από το τηλέφωνό μας. Έχουν κάποιους φρουρούς στη θάλασσα που συνεργάζονται με την ελληνική αστυνομία και ήρθαν και οι δύο μαζί και μας οδήγησαν στη στεριά.

Όταν έφτασε το προσωπικό των Ηνωμένων Εθνών μας υποδέχτηκε, μας οδήγησε στο camp της Μόρια. Όπως λένε το camp έχει χωρητικότητα 3000 ανθρώπων και όταν φτάσαμε ήταν περισσότεροι από 24.000 άνθρωποι. Επομένως μπορείς να φανταστείς πως ήταν η κατάσταση.

Ήμασταν 62 άνθρωποι και εκείνη η βάρκα ήταν φτιαγμένη για εννιά ανθρώπους. Ευτυχώς εμείς φτάσαμε ασφαλείς αλλά μας πληροφόρησαν ότι δύο βάρκες που έφυγαν μετά από μας από την Τουρκία που βυθίστηκαν και πνίγηκαν.

- Όταν φτάσατε στη Μόρια τι κάνατε; Ποια ήταν η διαδικασία;
- Έμεινα στη Μόρια για ενάμιση χρόνο και ακόμα και την ώρα που μιλάμε δεν έχω κανένα πεπρωμένο, δεν ξέρω τι πρόκειται να συμβεί σε μένα, δεν έχω κάποιο σαφή προορισμό και δεν είμαι μόνο εγώ είναι όλοι οι πρόσφυγες που περιμένουν για το τίποτα. Δεν ξέρουμε για ποιο πράγμα περιμένουμε αλλά δεν είναι για τους Έλληνες. Γιατί δεν έχουν τη δυνατότητα να διαχειριστούν τόσους πολλούς πρόσφυγες. Είμαι πολύ ευγνώμων σε αυτούς που επιτρέπουν στους πρόσφυγες να έρθουν στη χώρα τους, τουλάχιστον τους επιτρέπουν να έρθουν. Είμαι πολύ ευγνώμων για αυτό αλλά οι υπηρεσίες, η διαδικασία μετά από αυτό δεν προχωράει καθόλου.

Μας ανακοίνωσαν στη Μόρια ότι οι ευάλωτες οικογένειες θα έκαναν τη συνέντευξη τους έξω από τη Μόρια είτε στην Αθήνα είτε στη Θεσσαλονίκη είτε κάποια άλλη

πόλη. Επομένως περιμέναμε τον αριθμό μας για να μετακινηθούμε και ξαφνικά το camp στη Μόρια έπιασε φωτιά και μας μετέφεραν στο Καρατεπέ αλλά δυστυχώς ανακοίνωσαν ένα νέο νόμο ότι θα υπάρχει μία ακόμα συνέντευξη για τους πρόσφυγες από το Αφγανιστάν που εισήλθαν από την Τουρκία και θα έκαναν συνέντευξη σε αυτούς σχετικά με την Τουρκία. Πριν τρεις μήνες έκανα αυτή τη συνέντευξη και περιμένω για την απάντηση.

Ο καινούργιος νόμος έλεγε ότι η Τουρκία είναι ασφαλής χώρα για τους Αφγανούς, τους Πακιστανούς και τους Μπαγκλαντέςιανους κλπ. Πριν την συνέντευξη για το άσυλο θα δώσουν συνέντευξη γιατί έφυγαν από την Τουρκία που θεωρείται ασφαλές μέρος και μετά γιατί ήρθαν εδώ. Αν η απάντηση από αυτή τη συνέντευξη είναι αρνητική τότε θα απελαθεί και θα σταλεί πίσω στην Τουρκία.

Αλλά υπάρχει μία διαδικασία όταν μπαίνεις στην Ελλάδα που υπογράφεις ότι θέλεις να κάνεις αίτηση για άσυλο. Πρέπει να πεις ότι θέλεις να κάνεις αίτηση για άσυλο. Για αυτό θα παραλάβεις το τρίπτυχο.

Έχω κάνει αυτό το πρώτο βήμα και τώρα δεν έχω ούτε την ικανότητα να μάθω τι συμβαίνει. Δεν μπορώ ούτε να δώσω 50 ευρώ σε ένα ιδιωτικό δικηγόρο να πάει να ρωτήσει στο γραφείο ασύλου μόνο την απόφαση. Είμαι σίγουρος ότι υπάρχει απόφαση για εμένα μετά από τρεις μήνες. Ποια είναι αυτή η απόφαση; Θετική; Αρνητική; Αλλά δεν μπορώ να την παρακολουθήσω.

Είχα την κάρτα της uhcr από την οποία έπαιρνα 150 ευρώ αλλά σταμάτησε και αυτή και είπαν ότι αυτά τα χρήματα θα μπαίνουν μόνο σε αυτούς που τους δίνεται στέγαση από το κράτος. Άρα δεν παίρνω αυτά τα χρήματα τώρα.

- Τώρα περιμένεις για την απόφαση; Πώς θα σε ενημερώσουν;
- Για την απόφαση σε ενημερώνουν είτε ταχυδρομικώς είτε μέσω δικηγόρου είτε όταν πας να ανανεώσεις το τρίπτυχο. Νομίζω ότι ο μόνος τρόπος με τον οποίο δουλεύει είναι μέσω δικηγόρου. Σου λένε ότι μπορείς να στείλεις e-mail για να ζητήσεις ραντεβού ή να ζητήσεις την απόφασή σου αλλά αυτούς τους τρεις μήνες κάθε εβδομάδα στέλνω και άλλο email και δεν υπάρχει καμία απάντηση για εμένα αλλά ξέρω ανθρώπους που πήραν την απόφασή τους πολύ πιο γρήγορα μέσω ενός ιδιωτικού δικηγόρου.

Αν πάω εκεί θα μου δώσουν το e-mail τους και θα μου πουν να στείλω email για ραντεβού και είναι και πολύ αγενείς. Ο χώρος είναι πολύ μικρός και πολλές φορές οι άνθρωποι κάνουν ουρά απέξω ακόμα και από τις 4:00 το πρωί. Ακόμα και αν τους ζητάνε να έρθουν ακόμα και αν έχουν ραντεβού πρέπει να πάνε εκεί περίπου στις 5 το

πρωί και να περιμένουν στην ουρά. Το σύστημα είναι πολύ κακό. Δεν ξέρεις ποιον να ρωτήσεις να μπει μέσα και το ηλεκτρονικό σύστημα για τα ραντεβού δεν δουλεύει ποτέ. Έκαναν το σύστημα μέσω Skype αλλά δεν δουλεύει, έκαναν το σύστημα μέσω email αλλά δεν δουλεύει. Αν είσαι λίγο πλούσιος μπορείς να πληρώσεις για κάποιο δικηγόρο και αυτός επειδή είναι δικηγόρος μπορεί να το κάνει. Αν είχα λεφτά δεν θα πήγαινα στο γραφείο ασύλου.

- Θα ήθελες να μου περιγράψεις τη ζωή σου τώρα στην Ελλάδα;
- Είμαι κυρίως εδώ και βοηθάω με την κοινότητα, κάνω μαθήματα, στην υποδοχή και σε πολιτιστικές δραστηριότητες στην κοινότητα αλλά δυστυχώς το επίπεδο της γλώσσας μου δεν τόσο καλό ώστε να μπορώ να βρω εύκολα δουλειά. Επίσης δεν έχω ΑΦΜ, δεν μπόρεσα να το πάρω ακόμα.
- Πώς θα αξιολογούσες τη ζωή σου εδώ;
- Δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι πολύ άσχημα αλλά δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι και καλά. Είναι κάτι ανάμεσα σε κακά και πολύ κακά.

Αφού μου σταμάτησαν εκείνα τα χρήματα δεν υπάρχει τίποτα άλλο που να σκέφτομαι παρά το πού θα βρω το δείπνο για εμένα και την οικογένειά μου. Ψάχνω μόνο για αυτό και είμαι ευγνώμων σε κάποιους οργανισμούς που προσφέρουν εθελοντικά φαγητό και βοηθούν και κάπως παίρνουμε φαγητό από αυτούς.

Τώρα απλώς περιμένω και όλα εξαρτώνται από την απάντηση που περιμένω. Εύχομαι να πάρω μία ευκαιρία να μείνω εδώ, να μάθω τη γλώσσα και να δουλέψω εδώ. Αν μπορώ να σπουδάσω εδώ και να βγάλω τα ελάχιστα για να μπορώ να διαχειριστώ τα καθημερινά έξοδα της οικογένειάς μου, αυτό θα ήταν εντάξει για εμένα και σιγά-σιγά θα προσπαθήσω για περισσότερα. Δεν μπορώ να κάνω ούτε αυτό. Η επιλογή μου είναι να φύγω από αυτή τη χώρα και να πάω σε μία άλλη χώρα που τουλάχιστον θα μπορώ να έχω στέγαση και φαγητό.

- Θα ήθελα τα σχόλιά σου σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στο Αφγανιστάν.
- Η τρέχουσα κατάσταση στο Αφγανιστάν είναι πολύ κακή. Οι άνθρωποι στο Αφγανιστάν δεν απολαμβάνουν τα βασικά τους δικαιώματα. Ελπίζω ότι ο κόσμος δεν αναγνωρίζει τους Ταλιμπάν ως κυβέρνηση επειδή οι Ταλιμπάν είναι μία τρομοκρατική ομάδα. Σήμερα είναι πιο δυνατοί, έχουν περισσότερα όπλα, έχουν μία χώρα. Τώρα είναι πιο ισχυροί και έχασα εντελώς την ελπίδα μου για το μέλλον και για το καλό του αφγανικού λαού. Αλλά έχω μία μικρή ελπίδα ότι υπάρχουν ακόμα άνθρωποι της Εθνικής Αντίστασης του Αφγανιστάν και ότι υπάρχει ακόμα αυτή η μικρή ομάδα που μάχονται ενάντια στους Ταλιμπάν και προσπαθούν με κάποιο τρόπο

να σταματήσουν τους Ταλιμπάν ή να τους πιέσουν. Προσωπικά πιστεύω ότι αν το NATO και οι άλλες χώρες του κόσμου βοηθήσουν αυτήν την ομάδα αντίστασης ενάντια στους Ταλιμπάν θα υπάρξει ελπίδα για ένα καλύτερο Αφγανιστάν. Αν όμως επαναλάβουν αυτό το λάθος και αφήσουν το Αφγανιστάν στους Ταλιμπάν και φύγουν αναγνωρίζοντας τους Ταλιμπάν ως επίσημη κυβέρνηση τότε η ελπίδα μου θα τελειώσει, θα χάσω την ελπίδα μου για το καλό του Αφγανιστάν.

- Έχεις οικογένεια στο Αφγανιστάν; Μιλάς μαζί τους;
- Με την οικογένειά μου μιλάμε πολύ σπάνια, μία φορά το μήνα μπορεί να μιλήσουμε γιατί η οικονομική κατάσταση του Αφγανιστάν ειδικά για την οικογένειά μου είναι πολύ κακή. Δεν μπορούν να το αντέξουν και δεν έχουν και καλό σήμα εκεί. Αλλά δεν μπορούν να αντέξουν και τα έξοδα να πάνε και να ενεργοποιήσουν το ίντερνετ γιατί τώρα κοστίζουν. Είμαστε και εμείς σε αυτή την κατάσταση αγωνιούμε για το επόμενο γεύμα μας αλλά έχουμε κάποιους καλούς ανθρώπους γύρω μας και είναι ευκολότερο για εμάς αλλά για αυτούς η πλειοψηφία των ανθρώπων δεν έχει λεφτά. Επομένως ακόμα και αν θέλουν δεν μπορούν να βοηθήσουν τους άλλους. Είναι πολύ δύσκολο. Και ο αδερφός μου ήταν ο μόνος που έβγαζε λεφτά για την οικογένειά μου. Ήταν στρατιώτης και τώρα είναι κόλαση για αυτούς είναι στο σπίτι και δεν μπορούν ούτε να φύγουν από το δωμάτιο γιατί φοβούνται. Αν τον δουν ή αν καταλάβουν ή βρουν ποιος ήταν, ότι ήταν στρατιώτης θα είναι πολύ άσχημη η κατάσταση για αυτόν.
- Τι σου είπαν για την καθημερινότητα τώρα;
- Μετά την πτώση της Καμπούλ η οικογένειά μου έχασε την ελπίδα της για ζωή, δεν ελπίζουν. Από τον τρόπο που μιλάνε δεν φαίνεται ότι έχουν ελπίδα για το αύριο, ότι κάτι θα συμβεί σε αυτούς. Όταν ο αδελφός μου μιλάει μαζί μου καταλαβαίνω από τις λέξεις του ότι ξέρει ότι αν τον βρουν και τον πιάσουν θα τον σκοτώσουν. Αυτή η απελπισία είναι ξεκάθαρη από τις λέξεις του όταν μιλάμε. Έχασαν τα πάντα, την εκπαίδευσή τους, το εισόδημά τους, την ελευθερία τους.
- Ποιες είναι οι ανησυχίες σου και οι φόβοι σου για το Αφγανιστάν;
- Όταν οι Ταλιμπάν πήραν την εξουσία όλα τελείωσαν για αυτούς, για το Αφγανιστάν. Μπορεί να λέμε ότι ίσως γίνει αυτό, ίσως γίνει το άλλο, αλλά η αλήθεια είναι ότι όλα τελείωσαν. Η μόνη ελπίδα που μπορώ να επαναλάβω είναι ότι ακόμα υπάρχει μία ομάδα που μάχεται ενάντια στους Ταλιμπάν και αν οι άλλες χώρες θέλουν να σταθούν στο Αφγανιστάν, με το λαό του Αφγανιστάν, να στηρίζουν αυτή την ομάδα που μάχεται ενάντια στους Ταλιμπάν. Είναι πολύ μικρή σε σύγκριση με

τους Ταλιμπάν, αλλά έχουν αυτή την πρόθεση να παλέψουν ενάντια στους Ταλιμπάν. Είναι απλοί άνθρωποι και αν τους αφήσεις μόνους ο αριθμός τους είναι πολύ μικρός, δεν μπορούν να υπερασπιστούν τον εαυτό τους ενάντια σε όλη την κυβέρνηση των Ταλιμπάν. Δεν μπορούν να συνεχίσουν αυτό τον αγώνα και δεν μπορώ να φανταστώ ούτε να περιγράψω τι θα συμβεί στο μέλλον για αυτή τη χώρα.

Πρέπει να λέμε ότι έχουμε ελπίδα γιατί αν δεν επαναλάβουμε ότι ελπίζουμε θα πεθάνουμε.

- Θα ήθελα να μου πεις πως πιστεύεις ότι θα αντιδράσουν οι άλλες χώρες από εδώ και πέρα.

- Γενικά το Πακιστάν στηρίζει πάρα πολύ τους Ταλιμπάν. Πάντοτε από την αρχή. Και θέλει τις άλλες χώρες να τους αναγνωρίσουν ως επίσημη κυβέρνηση. Πιστεύω ότι αν αυτό συμβεί, και το Πακιστάν προσπαθεί πάρα πολύ για αυτό, σιγά-σιγά οι γύρω χώρες θα αρχίσουν να αισθάνονται ανασφάλεια και ότι θα είναι ένα ρίσκο ασφαλείας ακόμα και για την Ευρώπη.

Λόγω της νοοτροπίας τους πιστεύω ότι όλες οι άλλες χώρες θα είναι σε κίνδυνο αν πάρουν την εξουσία. Μέρα με τη μέρα οι αποστολές τους θα γίνουν μεγαλύτερες. Και την ίδια νοοτροπία που έχουν για τους Αφγανούς ότι στηρίζουν τους ξένους μπορεί να έχουν και για τους Ευρωπαίους, οι Ευρωπαίοι είναι άπιστοι, αν τους σκοτώσουμε θα πάμε στον παράδεισο. Οι μαχητές των Ταλιμπάν είναι μόνο μαχητές, τίποτα άλλο παρά μόνο μαχητές, άρα μπορούν να παλέψουν.

Αν το Πακιστάν δεν είχε στηρίξει τους Ταλιμπάν, οι Ταλιμπάν θα ήταν ένα τίποτα, θα ήταν απλά μία μικρή ομάδα. Πάντα τους υποστήριζε και τους έκανε να έρθουν σε αυτή τη θέση. Και σήμερα προειδοποιούν και το Τατζικιστάν ότι θα αρχίσουν σιγά-σιγά καταλαμβάνουν το Τατζικιστάν και να κάνουν τζιχάντ και να τους κάνουν να πιστέψουν.

Μπορώ μόνο να ελπίζω ότι οι άλλες χώρες δεν θα αναγνωρίσουν τους Ταλιμπάν ως κυβέρνηση. Αλλά μπορώ να πω ότι η Κίνα θα αναγνωρίσει, το Πακιστάν θα αναγνωρίσει γιατί το Πακιστάν έχει ήδη αναγνωρίσει, αλλά η Κίνα τους βοηθάει οικονομικά πάρα πολύ. Δεν έχουν αυτή την κλειστή σχέση για να την μοιραστούν στα media. Αλλά μόνο η Κίνα και το Πακιστάν μπορούν να τους αναγνωρίσουν. Και ελπίζω πως οι άλλες χώρες δεν θα τους αναγνωρίσουν γιατί πραγματικά δεν ξέρω τι θα συμβεί αν ανακοινώσουν τους Ταλιμπάν ως κυβέρνηση.

Συνεντευξιαζόμενος 3

LAILA, 20 χρόνων. Γεννήθηκε το 2001 στο Αφγανιστάν και έφυγε από εκεί πριν από 5 χρόνια.

- Από ποια ηλικία θυμάσαι την αμερικανική παρουσία στο Αφγανιστάν και κατάλαβες ότι ξένα στρατεύματα βρίσκονται στη χώρα σου;
- Στην ηλικία των δεκατριών (άρχισε να θυμάται την παρουσία των Αμερικανών στο Αφγανιστάν)
- Μπορείς να μου περιγράψεις την καθημερινότητά σου εκείνη την περίοδο;
- Στο Αφγανιστάν δεν είχαμε ηλεκτρισμό τον περισσότερο καιρό και το σχολείο ήταν μόνο δύο ώρες. Τα βράδια είχαμε μόνο δύο ώρες ηλεκτρισμό στην περιοχή που μέναμε, στο χωριό που ήταν κοντά στην πόλη.
- Θυμάσαι αν η οικογένειά σου δούλευε;
- Ο πατέρας μου δούλευε ως εργάτης και η μητέρα μου έφτιαχνε χαλιά στο σπίτι και εγώ βοηθούσα τη μητέρα μου από τις 4:00 έως τις 8:00 το πρωί, για περίπου τέσσερις ώρες.
- Θα έλεγες ότι η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σου ήταν καλύτερη μετά την αμερικανική εισβολή;
- Ήταν χειρότερη από πριν. Άκουσα τη μητέρα μου και τον πατέρα μου όταν μιλούσαν που έλεγαν ότι η οικονομική τους κατάσταση ήταν καλύτερη πριν έρθουν οι Αμερικανοί και ήμασταν ασφαλείς. Πριν έρθουν οι Αμερικάνοι δεν είχαμε ρατσισμό και όταν ήρθαν άρχισε ο ρατσισμός στο Αφγανιστάν. Έχουμε δύο θρησκείες τους σίιτες και τους σουνίτες αλλά στην ουσία είναι μία όλοι μας πιστεύουμε στο Θεό. Οι Αμερικάνοι ξεχώρισαν και υποστήριξαν τη μία.
- Μήπως θυμάσαι ποιες ήταν οι προσδοκίες; Τι περίμενε η οικογένειά σου;
- Εύχομαι να μην ήταν εκεί οι Αμερικάνοι γιατί όταν ήρθαν πιστέψαμε ότι μπορούν να μας βοηθήσουν αλλά δεν μπόρεσαν επειδή δεν είχαν τη δύναμη να ελέγξουν το Αφγανιστάν. Όταν ήρθαν οι Αμερικανοί οι εμφύλιοι ήταν περισσότεροι και χειρότεροι.
- Θες να μου μιλήσεις περισσότερο γι' αυτό;
- Κάθε μέρα ακούγαμε για μαχητές και εκρήξεις. Ήταν φυσιολογικό για εμάς. Ήταν πιθανό να έχουμε 20 με 30 νεκρούς την ημέρα. Όταν θέλαμε να πάμε από τη μία από όλη την άλλη κάποιοι φαινόταν ως απαχθέντες.
- Θες να μου περιγράψεις την καθημερινότητά σου;
- Κάθε μέρα κάναμε χάλια μέχρι τις 8:00 το πρωί, στις 9:00-10:00 πηγαίναμε στο σχολείο με τα πόδια, που ήταν μακριά. Μέχρι τις 12:00 είχαμε μάθημα. είχαμε

ένα δάσκαλο και ήμασταν 40 μαθητές. Όλοι καθόμασταν στο πάτωμα. Όταν τελείωνε το σχολείο στις 12:00. Πηγαίναμε στο σπίτι περίπου στη 1:30. Βρίσκαμε κάποια ξύλα για να ανάψουμε φωτιά. Βοηθούσα τη μητέρα μου στην καθαριότητα του σπιτιού.

- Σχετικά με το σύστημα υγείας;
- Το σύστημα υγείας δεν ήταν καθόλου καλό. Αν δεν είχες καθόλου λεφτά να πληρώσεις δεν σε επισκέπτονταν καν. Είχαμε τους γείτονες που ήταν άρρωστοι, είχαν κάτι απλό σαν βήχα, και επειδή δεν είχαν καθόλου χρήματα πέθαναν.
- Δεν άλλαξε τίποτα λοιπόν;
- Κάτι άλλαξε. Έφτιαξαν νοσοκομεία αλλά ήταν για τους πλούσιους. Μόνο ένα πράγμα ήταν καλό εκείνη την εποχή είχαμε μαθήματα Αγγλικών στο Αφγανιστάν που ήταν και για τα κορίτσια μαζί με τα αγόρια. Επίσης, τα κορίτσια που ήθελαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους, να πάνε στο πανεπιστήμιο, τις βοήθησαν οι Αμερικάνοι.
- Πότε αποφάσισες να φύγεις από το Αφγανιστάν;
- Το 2014. Λόγω της πείνας και όλων αυτών των πολιτικών θεμάτων, να μάχονται ο ένας τον άλλον και η οικογένειά μου δεν το άντεξε αυτό. Έφυγα μαζί με την οικογένειά μου.
- Θες να μου περιγράψεις το ταξίδι σου ως εδώ;
- Όταν ήθελα να φύγω από το Αφγανιστάν ήμασταν 16-17 άτομα και πήγαμε στο Ιράν. Πήγαμε από την έρημο και το φορτηγάκι δεν μπορούσε να περάσει από την έρημο. Ήταν σα ζούγκλα και στα σύνορα μεταξύ του Αφγανιστάν και του Ιράν μας κράτησαν για δύο ή τρεις μέρες. Τη νύχτα μας πήγαν κάπου αλλού. Είχαν ένα σπίτι και μας κρατήσαν εκεί οι διακινητές. Μετά από αυτό μας έβαλαν ξανά στο φορτηγάκι και μας πήγαν στο Ιράν. Μείναμε στο Ιράν για 3-4 χρόνια.
- Πώς ήταν η ζωή στο Ιράν;
- Εκεί υπήρχε πολύ ρατσισμός. Για παράδειγμα, στο σχολείο έλεγαν ότι οι Αφγανοί είναι σκουπίδια φύγετε από δω. Όταν θέλαμε να αγοράσουμε ψωμί μας λέγανε πρώτα οι Ιρανοί θα πάρουμε ψωμί και μετά οι Αφγανοί. Λόγω του ρατσισμού φύγαμε από το Ιράν, ξανά με διακινητές, σε ομάδες και πήγαμε στην Τουρκία. Θέλαμε να μείνουμε στην Τουρκία, αλλά είχαμε κάποια προβλήματα, αλλά δεν μπορώ να τα πω αυτά.
- Έτσι, προσπάθησες να έρθεις στην Ελλάδα;
- Μίλησα με τους διακινητές και τους είπα ότι θέλουμε να έρθουμε στην Ελλάδα. Θα φεύγαμε από εκεί με βάρκα. Ήμασταν περίπου 30 άτομα. Όταν ήρθε

ένας φύλακας ο διακινητής τρόμαξε και μας είπε να κρυφτούμε στα δέντρα. Όταν πήγαμε να κρυφτούμε η βάρκα χτύπησε σε ένα βράχο και έκανε μία τρύπα. Όταν έφυγε ο φύλακας προσπαθήσαμε να φύγουμε με τη βάρκα και να πάμε στα νησιά, στη Λέσβο. Η βάρκα είχε την τρύπα έμπαιναν μέσα νερά και προσπαθούσαμε να βγάλουμε τα νερά με τα παπούτσια.

Μας πήρε δύο μήνες να διαπραγματευτούμε με το διακινητή και μας έβγαλε εισιτήριο για τη Σμύρνη. Είχαν τα δικά τους ταξί, με τα οποία μας πήγαν σε ένα χόστελ για να κοιμηθούμε και το επόμενο βράδυ περίπου στις 11:00 φύγαμε με τη βάρκα. Ήμασταν για 6 ώρες στο νερό μέσα στη νύχτα και προσπαθούσαμε να βγάλουμε τα νερά που έμπαιναν στη βάρκα από παντού. Μετά από λίγο ήρθε η ελληνική ακτοφυλακή και μας βοήθησε να φτάσουμε στο νησί.

- Τι κάνατε όταν φτάσατε στη Λέσβο;
  - Πήγαμε σε ένα μεγάλο μέρος, όπου μείναμε το βράδυ και την επόμενη μέρα ήρθε ένα μεγάλο λεωφορείο και μας πήρε να μας πάει στο camp. Όταν φτάσαμε εκεί ήταν τρομακτικό. Ήταν απίστευτο πόσο πολλοί άνθρωποι έμεναν σε σκηνές και δεν μπορούσαμε να φανταστούμε ότι θα μείνουμε εκεί. Μας πήγαν σε ένα μέρος όπου μας κατέγραψαν και από εκεί μας έδωσαν μία σκηνή στην οποία θα μέναμε.
  - Πόσο καιρό έμεινες στο camp;
  - 8 μήνες. Τους τέσσερις μήνες μείναμε σε μία σκηνή και τους υπόλοιπους τέσσερις σε ένα container. Μετά ήρθα στην Αθήνα.
  - Όσο ήσουν εκεί έκανες αίτηση ασύλου ή κάποια άλλη διαδικασία;
  - Δεν υπήρχε κάτι τέτοιο. Δεν ξέραμε τίποτα για καμία υπηρεσία. Όλες οι αποφάσεις παίρνονταν από τους Έλληνες. Δεν ήξερα αν υπήρχε κάποιο γραφείο για να πάω και να κάνω αίτηση.
  - Τώρα σε ποια κατάσταση βρίσκεσαι;
  - Είναι δύο χρόνια και 8 μήνες που είμαι στην Ελλάδα και δεν έχω δώσει ακόμα καμιά συνέντευξη ακόμα. Απλά έχω τα χαρτιά ασύλου που μου επιτρέπουν να δουλέψω και να έχω ιατρική κάλυψη. Αλλά δεν έχω καμία πληροφορία για συνέντευξη ή κάτι άλλο.
- Μας είπαν ότι όταν οριστεί η ημερομηνία της συνέντευξης θα μας τηλεφωνήσουν τίποτα άλλο. Είναι τέσσερις μήνες τώρα που δεν μας δίνουν καθόλου χρήματα. Αυτό συμβαίνει σε όλους. Ως δικαιολογία λένε ότι κάποιοι που αποφασίζουν να φύγουν από τη χώρα δίνουν την κάρτα αυτή σε άλλους και παίρνουν εκείνοι τα χρήματα.
- Θα ήθελες να μου περιγράψεις την καθημερινότητά σου εδώ;

- Δεν κάνω κάτι Απλά κάθομαι στο σπίτι και προσπαθώ να περάσω το χρόνο μου. Και είναι δύο μήνες τώρα που έρχομαι εδώ και περνάω χρόνο, αλλά τίποτα δημιουργικό.

Τώρα η μητέρα μου και η αδερφή μου βρίσκονται στην Ελβετία και θέλω να πάω εκεί ως οικογενειακή επανένωση, αλλά για να πάω θα πρέπει να περιμένω τη διαδικασία να ολοκληρωθεί.

- Θα ήθελα τα σχόλιά σου σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στο Αφγανιστάν.
- Το Αφγανιστάν γυρίζει 40 χρόνια πίσω. Άλλοι άνθρωποι πάνε μπροστά και εμείς πάμε πίσω. Προσπαθώ να φανταστώ τη ζωή μου εκεί και φοβάμαι το ότι η ζωή μου δεν βρίσκεται στα χέρια μου και θα σκέφτομαι συνέχεια αν θα πεθάνω σήμερα ή αν θα πεθάνω αύριο. Βλέπω μόνο σκοτάδι και καθόλου λάμψη αυτή τη στιγμή.
- Έχεις οικογένεια στο Αφγανιστάν;
- Ο θείος μου είναι στην Καμπούλ. Μιλήσαμε περίπου πριν ένα μήνα αλλά τώρα δεν έχουμε καθόλου επαφή. Οι δύο του κόρες έφυγαν αλλά αυτός δεν ξέρω πού βρίσκεται τώρα. Είναι ένας μήνας τώρα που δεν ξέρω που βρίσκεται. Στο Αφγανιστάν, στο Πακιστάν, στο Ιράν;
- Ποιες πιστεύεις ότι θα είναι οι αντιδράσεις των άλλων χωρών;
- Είναι εντάξει οι γείτονες γιατί πήραν αυτό που ήθελαν. Όλοι στήριξαν τους Ταλιμπάν. Το Πακιστάν και το Ιράν έδωσαν άσυλο στους Ταλιμπάν.

Πριν από μερικά χρόνια η κυβέρνηση του Αφγανιστάν διέκοψε την ροή νερού στο Ιράν και στο Πακιστάν και αυτό έκανα τις δύο χώρες να στηρίξουν τους Ταλιμπάν περισσότερο. Το Ιράν έδωσε άσυλο στους Τάλιμπαν. Το Πακιστάν έδωσε ασύλου στους Ταλιμπάν και η Κίνα, η Ρωσία και η Τουρκία τους υποστήριξαν με διάφορους τρόπους. Άρα πήραν αυτό που ήθελαν.

Εύχομαι στο Θεό το Αφγανιστάν να γίνει πιο δυνατό και να γίνει ασφαλές. Ακόμα ελπίζω. Κανείς δεν μπορεί να μας σώσει καλύτερα από τους εαυτούς μας. Πρέπει να το κάνουμε μόνοι μας. Κανένας από το εξωτερικό δεν μπορεί να μας βοηθήσει. Πρέπει να προσπαθήσουμε μόνοι μας. Έχουμε Αφγανούς που έχουν σπουδάσει, είναι επιστήμονες και βρίσκονται σε όλο τον κόσμο. Εφόσον υπάρξει ασφάλεια και όλοι αυτοί οι άνθρωποι γυρίσουν πίσω μπορούμε να φτιάξουμε τα πράγματα.

Συνεντευξιαζόμενος 4

JAWAD, 22 χρόνων. Γεννήθηκε το 1999 στο Ιράν αλλά είναι Αφγανός. Οι γονείς του έφυγαν από το Αφγανιστάν λόγω των Ταλιμπάν.

- Θυμάσαι μήπως την οικογένειά σου να μιλάει για τη ζωή υπό το καθεστώς των Ταλιμπάν;

- Ναι, θυμάμαι όταν η μητέρα μου μας έλεγε ιστορίες για την περίοδο που οι Ρώσοι εισέβαλαν στο Αφγανιστάν. Μας έλεγε ότι τα αεροσκάφη βομβάρδισαν τα χωριά και υπήρχαν μερικά Ρωσικά τανκς στο Αφγανιστάν

Την περίοδο που οι Ταλιμπάν έπαιρναν όλο το Αφγανιστάν, εκείνη την εποχή η μητέρα μου και ο πατέρας μου έφυγαν από το Αφγανιστάν. Ήρθαν στο Ιράν για να μείνουν εκεί. Έφυγαν επειδή δεν ήταν ασφαλείς στο Αφγανιστάν, υπήρχαν πολλά προβλήματα εξαιτίας των Ταλιμπάν. Οι Ταλιμπάν πήραν όλες τις πηγές τους, το εισόδημά τους, τα σπίτια τους και την περισσότερη γη. Για αυτούς τους λόγους έπρεπε να φύγουν από το Αφγανιστάν.

- Ίσως η μητέρα σου σου είχε πει για τα δικαιώματα που είχαν τότε και πως ήταν η καθημερινότητα.

- Θυμάμαι ότι έλεγε ότι πριν από τους Ταλιμπάν ήμασταν νέες γυναίκες, είχαμε την ελευθερία μας, πηγαίναμε όπου θέλαμε και φορούσαμε ότι θέλαμε και κανείς δεν μας ρωτούσε τίποτα. Δεν ήμασταν υποχρεωμένοι να φοράμε χιτζάμπ και τέτοια πράγματα αλλά αφού ήρθαν οι Ταλιμπάν απαγόρευσαν το να βγαίνουμε έξω. Οι γυναίκες έπρεπε να έχουν έναν άντρα μαζί τους και αν δεν είχαν έναν άντρα μαζί τους δεν τους επιτρεπόταν να βγουν έξω, όχι στο σχολείο στο σινεμά, όχι για ψώνια, όχι στο εμπορικό, τίποτα.

- Όσο αφορά την οικονομία;

- Αυτή τη στιγμή η οικονομία στο Αφγανιστάν καταρρέει λόγω της φτωχής κυβέρνησης που οι Ταλιμπάν έκαναν. Εκείνη την εποχή νομίζω η κατάσταση ήταν καλύτερη, γιατί όταν οι Ταλιμπάν ανέλαβαν την εξουσία εκείνη την εποχή ήταν πιο εύκολο θα συνεργαστούν με άλλες χώρες για εξαγωγές και εισαγωγές προϊόντων και εξοπλισμών και μεταφορές. Και δεν υπήρχε πείνα να μην μπορούν να βρουν φαγητό.

- Σχετικά με την επέμβαση των Αμερικανών μετά την 11/9;

- Ναι είπαν ότι το Αφγανιστάν ήταν χώρα τρομοκράτης και εισέβαλαν σε αυτό. Δεν θυμάμαι πολλά για αυτό αλλά είπαν ότι οι Αμερικάνοι ήρθαν στο Αφγανιστάν και άρχισαν να μάχονται και να δρουν ενάντια στους Ταλιμπάν. Μετά από αυτό έκαναν κυβέρνηση, πήραν τη γη από τους Ταλιμπάν και την έδωσαν στην κυβέρνηση την οποία έκαναν και έλεγχαν τη χώρα.

- Τι σκέφτονταν τότε οι άνθρωποι;

- Αυτό που μου είπε κάποιος είναι ότι από τη στιγμή που οι Ταλιμπάν ήρθαν στο Αφγανιστάν, ο λαός του Αφγανιστάν τους υποδέχτηκε με λουλούδια. Το ίδιο πράγμα μπορεί να συνέβη και με τους Αμερικανούς στρατιώτες. Γιατί οι Ταλιμπάν ήρθαν να σώσουν εκείνους τους ανθρώπους αλλά μετά από καιρό έγιναν ο χειρότερος εχθρός τους. Έλαβαν δράση ενάντια στις πεποιθήσεις τους, στις ιδέες τους, ακόμα και στη θρησκεία τους. Στην αρχή οι Ταλιμπάν ήταν ασφαλείς, αλλά σιγά-σιγά άλλαξαν τη γνώμη τους απέναντι στους ανθρώπους άρχισαν να τους χρησιμοποιούν και άρχισαν να πιέζουν τους ανθρώπους, να κάνουν αυτό που θέλουν εκείνοι.

Αλλά οι Αμερικάνοι στρατιώτες ήταν διαφορετικοί, γιατί ποτέ δεν ανάγκασαν τους ανθρώπους να κάνουν κάτι για αυτούς. Δεν εισέβαλαν στις πεποιθήσεις και στις ιδέες. Δεν ήμασταν υποχρεωμένοι να τους ακολουθούμε με όποιο τρόπο θέλουν αυτοί.

- Ποια ήταν η κατάσταση στο Αφγανιστάν μετά την επέμβαση;

- Αφού οι Ταλιμπάν πήραν την εξουσία, άρχισαν να παίρνουν τα δικαιώματα των γυναικών, δεν είχαν καθόλου δικαιώματα και, δεύτερον, άρχισαν να παίρνουν τις επιχειρήσεις, την οικονομία στα χέρια τους, να έχουν την ευθύνη για αυτήν, την οποία δεν μπορούσαν να διαχειριστούν. Δεν μπορούσαν να πείσουν ότι κυβερνούν τη χώρα. Και μετά από λίγο οι άνθρωποι άρχισαν επανάσταση ενάντια σε αυτούς με την υποστήριξη των Αμερικανών στρατιωτών και τους έδιωξαν.

Όταν οι Αμερικάνοι επενέβησαν οι περισσότερες επιχειρήσεις ήταν σε δολάρια, και όχι σε αφγάνι, και δείχνει πόσο οι Αμερικάνοι είναι μέσα στην κοινωνία μας, στη χώρα του Αφγανιστάν. Γιατί οι περισσότερες δουλειές, οι πιο σημαντικές εξαγωγές είναι σε αμερικανικά δολάρια. Όταν θες να αγοράσεις ένα αυτοκίνητο δεν σου λένε πόσο κοστίζει σε αφγάνι, σου λένε πόσο κοστίζει σε δολάρια. Οι μισθοί υπολογίζονταν σε αφγάνι. Για παράδειγμα, εάν έπρεπε να πάρεις 10.000 αφγάνι το μήνα το υπολόγιζαν σε δολάρια και σου έλεγα ότι θα πάρεις 700 δολάρια..

Αφού οι Ταλιμπάν πήραν την εξουσία, νομίζω ότι δεν μπορούσαν να διοικήσουν, να κυβερνήσουν τη χώρα. Οι παραγωγές σταμάτησαν, κάποιοι από τους αγρότες σταμάτησαν να δουλεύουν. Η περισσότερη οικονομία με κάποιο τρόπο σταμάτησε να δουλεύει και προκάλεσε πολλά προβλήματα στη χώρα. Για παράδειγμα, πείνα οι άνθρωποι δεν μπορούσαν να βρουν πηγές, δεν μπορούσαν να βρουν φαγητό και τέτοια πράγματα.

(Οι Αμερικάνοι) βοήθησαν τους ανθρώπους πολύ.

- Σχετικά με άλλους τομείς;

- Όταν οι Ταλιμπάν έφυγαν από το Αφγανιστάν σιγά-σιγά οι Αμερικάνοι άρχισαν να δίνουν τα δικαιώματα που είχαν. Αργά-αργά τους έδειξαν ότι είστε γυναίκες, έχετε δικαιώματα και τους έλεγαν ότι έχεις δικαίωμα να κάνεις αυτό, έχει δικαίωμα να κάνεις εκείνο, έχεις το δικαίωμα να μπορείς να το κάνεις αυτό, να μιλήσεις σε ανθρώπους για να ακούσουν τη φωνή σου. Αυτά είναι τα πράγματα που οι Ταλιμπάν πήραν από τις γυναίκες του Αφγανιστάν αλλά μετά τη δεύτερη εισβολή των Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν όλα χάθηκαν.

Δεν ήταν ισότιμοι αλλά ήταν τουλάχιστον 10 φορές καλύτερα από ότι ήταν με τους Ταλιμπάν.

Αυτή τη στιγμή άκουσα από κάποια νέα ότι κάποιοι άνθρωποι από αυτούς που είναι στην εξουσία με τους Ταλιμπάν άρχισαν να χωρίζουν τα νοσοκομεία σε ανδρών και γυναικών. Το άκουσα πριν λίγες μέρες.

Είπαν ότι θα δώσουν στις γυναίκες δικαιώματα και ότι θα έχουν δύναμη στην εξουσία αλλά ήταν μόνο λόγια που είπαν.

- Πότε αποφάσισες να φύγεις;

- Πριν δύο χρόνια και τέσσερις μήνες πήρα την απόφαση να φύγω από το Ιράν, το 2019. Υπήρχαν πολλά προβλήματα. Για παράδειγμα, με δέχτηκαν σε ένα πολύ καλό πανεπιστήμιο αλλά όποτε πήγαινα εκεί δεν μου επέτρεπαν να συμμετέχω στο μάθημα. Έλεγαν ότι είσαι αποδεκτός, στο σύστημα είναι γραμμένο το όνομά σου, έχεις οικονομική στήριξη γι' αυτό, αλλά δεν μπορείς ούτε να κάτσεις στην τάξη. Υπήρχαν πολλά ιδιωτικά πανεπιστήμια στο Ιράν. Πήγα σε μερικά από αυτά και με έπεισαν ότι δεν πρέπει να μείνω εδώ, πρέπει να φύγω. Και υπήρχαν και κάποια άλλα προβλήματα. Για παράδειγμα δεν είχα έγκυρα έγγραφα να δείξω ότι μένω νόμιμα στο Ιράν και όποτε κάποιος με συνελάμβανε ίσως με κρατούσαν για λίγο και μετά θα με απέλασαν πίσω στο Αφγανιστάν. 3-4 φορές συνέβη αυτό αλλά όποτε με έβαλαν στη φυλακή ο πατέρας μου πλήρωσε τα χρήματα.

Έτσι εγώ και ο αδερφός μου αποφασίσαμε να φύγουμε οι γονείς μου έμειναν εκεί στο Ιράν.

- Πώς ήταν το ταξίδι σου έως την Ελλάδα;

- Το ταξίδι μου προς την Ελλάδα ήταν πολύ δύσκολο. Το ταξίδι προς την Τουρκία και από την Τουρκία εδώ ήταν πραγματικός εφιάλτης. Ήμουν στην Τουρκία για περίπου ένα μήνα και ήταν καταστροφή. Αντιμετωπίσαμε πολλά προβλήματα και πολλά προβλήματα που οι διακινητές μας δημιούργησαν.

Ήρθα από το Edirne, από την ηπειρωτική χώρα και πήγαμε στη Θεσσαλονίκη. Περπατούσαμε για δύο εβδομάδες. Ήταν πολύ δύσκολο. 14-15 ώρες την ημέρα.

Δεν μας έπιασαν στα ελληνικά σύνορα αλλά στα τουρκικά σύνορα μας μας έπιασαν και μας απέλασαν πίσω στο Ιράν. Ευτυχώς είχα στα χέρια μου ένα παιδί μιας γυναίκας και μου επέτρεψαν να φύγω.

Για την Ελλάδα ο δρόμος ήταν πολύ μακρύς και τα πόδια μου ήταν πολύ τραυματισμένα.

- Όταν πέρασες τα σύνορα ποιον ήταν το πρώτο πράγμα που έκανες;
- Δεν ήξερα; Τίποτα για τη διαδικασία ασύλου. Την πρώτη φορά που βρέθηκα σε Camp ήταν στα Διαβατά και δεν μας είπαν απολύτως τίποτα για τη διανομή φαγητού, για τις τουαλέτες, για τα μπάνια, για το που θα κοιμηθούμε, για τη διαδικασία ασύλου, ποια ήταν η κατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα ή στη Θεσσαλονίκη.

Η πρώτη μας στάση ήταν στη Θεσσαλονίκη και ήμουν στο Camp για τρεις εβδομάδες. Ο αδερφός μου ο συνελήφθη από την αστυνομία και μετά ήρθα στην Αθήνα. Πήγα στο αστυνομικό τμήμα και ρώτησα για τον αδερφό μου που ήταν. Στην αρχή μου είπαν ότι θα με στείλουν μαζί με τον αδερφό μου. Ήμουν στο αστυνομικό τμήμα για 14 μέρες. Μετά από εκεί ήμουν στην Αμυδαλέζα για 14 μέρες και μετά με έστειλαν στην Κόνιτσα. Με πήγαιναν από το ένα μέρος στο άλλο για να βρω τον αδερφό μου, γιατί ζητούσα να είμαι μαζί του και κάθε φορά που πήγαινα σε ένα μέρος μόλις είχε φύγει από εκεί ο αδερφός μου. Επομένως, με πήγαιναν στο επόμενο και πάλι δεν τον έβρισκα. Τελικά μετά από 6 μήνες βρεθήκαμε μεταξύ μας.

- Πότε έμαθες για τη διαδικασία ασύλου;
- Είμαι αιτών ασύλου. Στο αστυνομικό τμήμα ήταν λίγο παραπλανητικό. Την πρώτη μέρα που μπήκα στο αστυνομικό τμήμα κάποιος από τον IOM ήρθε και μου είπε ότι αν θες να πας πίσω στη χώρα σου πρέπει να υπογράψεις αυτό. Τρόμαξα και δεν ήθελα να γυρίσω πίσω γιατί δεν έχω πάει ποτέ στο Αφγανιστάν. Μετά από λίγες μέρες ήρθαν και μου είπαν ότι αν θες να κάνεις αίτηση για άσυλο πρέπει να υπογράψεις αυτά τα χαρτιά. Ένας αστυνομικός. στην αρχή ήταν τρομακτικό. Δεν ήξερα τι σημαίνει άσυλο, δεν ήξερα τι σημαίνει να ζητάς για άσυλο. Τελικά με έπεισαν ότι είναι ασφαλές να υπογράψω τα χαρτιά και υπέγραψα. Μετά από μερικές μέρες με πήγαν στην Αμυδαλέζα.

Ακόμα περιμένω για τη συνέντευξη που είχα για την Τουρκία. Είναι δύο χρόνια που ζήτησα για άσυλο και η ημερομηνία που είναι γραμμένη για τη συνέντευξη ασύλου

είναι το 2023. Μετά από 4 χρόνια. Το 2020 πήρα την κάρτα ασύλου. Περιμένω εδώ και ένα μήνα. Αλλά ο αδερφός μου περιμένει για τέσσερις-πέντε μήνες.

- Τώρα πώς ζεις εδώ;

- Εδώ και τρεις-τέσσερις μήνες ψάχνω για δουλειά. Αυτή τη στιγμή είναι άνεργος.

Τα περισσότερα μέρη που μας πήραν μας είπαν ότι η βοήθεια προσφέρεται από την κυβέρνηση με τη βοήθεια κάποιων οργανισμών αλλά δεν ξέρω. Ακόμα και η οικονομική στήριξη που μας είπαν ότι παρέχεται από την κυβέρνηση, είναι εδώ και τέσσερις μήνες που έχει σταματήσει. Δεν παρέχουν στους πρόσφυγες τίποτα.

- Πώς είναι η ζωή εδώ στην Ελλάδα;

- Είναι πολύ καλύτερη. Είναι σχεδόν δύο χρόνια που είμαι στην Ελλάδα. Ξέρω τα μέρη, ξέρω τη γλώσσα, ξέρω πολλούς ανθρώπους, έχω πολλούς φίλους. Ελπίζω ότι θα βρω και μία δουλειά για τον εαυτό μου και θα ξεκινήσω μία ζωή εδώ, θα σπουδάσω εδώ. Θέλω να κάνω αίτηση στο degree college για αγγλική γλώσσα. Μου είπαν ότι έχουν κάποια οικονομική βοήθεια ή υποτροφία. Έχω ήδη κάνει την αίτηση και μου είπαν ότι θα έχουμε κάποια συνέντευξη, άρα περιμένω.

- Ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζεις εδώ στην Ελλάδα;

- Τα προβλήματα που υπάρχουν στην Ελλάδα για τους πρόσφυγες είναι πολλά. Αλλά όταν σου χορηγηθεί άσυλο η κυβέρνηση σταματά να σε στηρίζει και αυτό είναι πρόβλημα για τους περισσότερους πρόσφυγες στην Ελλάδα. Υπάρχουν πολλά προβλήματα στην εκπαίδευση, στη μετάφραση, στην υγεία. Για παράδειγμα, μία μητέρα έχασε την όρασή της επειδή έπρεπε να έχει κάνει χειρουργείο πριν 9 μήνες. Την έφεραν από ένα νησί στην Αθήνα για επείγον χειρουργείο αλλά της έδωσαν ραντεβού για μετά από 6 μήνες σε δημόσιο νοσοκομείο.

- Θέλω να σε ρωτήσω σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση στο Αφγανιστάν. Ποια είναι τα σχόλιά σου, οι προσδοκίες σου, οι φόβοι σου;

- Από αυτό που ξέρω αυτή τη στιγμή είναι ότι όλα τα δικαιώματα που είχαν οι γυναίκες τα έχουν πάρει πίσω, οι άνθρωποι πεινάνε, υπάρχει πολλή πείνα και η κυβέρνηση δεν μπορεί να παρέχει φαγητό. Αρχισαν να μην έχουν τα λεφτά για να πληρώσουν τους ανθρώπους που δουλεύουν για την κυβέρνηση. Κάποιος μου είπε ότι άρχισαν να πληρώνουν με σιτάρι. Έκλεισαν τα σχολεία για τα κορίτσια και δεν τους επιτρέπουν ούτε να πάνε για δουλειά. Και το χειρότερο πρόβλημα είναι ότι παντρεύονται αναγκαστικά πολλά νέα παιδιά στην ηλικία των 9-10 ή 12 ετών.

Ο χειρότερος μου φόβος αυτή τη στιγμή για το Αφγανιστάν είναι ότι οι Ταλιμπάν θα παραμείνουν στην εξουσία και ότι θα συνεχίσουν να έχουν αυτή την κυβέρνηση που διοικεί τη χώρα και την καταστρέφει επίσης.

- Πώς πιστεύεις ότι μπορεί να αλλάξει αυτή η κατάσταση;
- 100% οι Ταλιμπάν δεν μπορούν να διοικήσουν τη χώρα. Δεν έχουν τη γνώση, δεν είναι ικανοί για αυτό, δεν ξέρουν τίποτα για τα δικαιώματα των ανθρώπων, δεν δίνουν αξία σε τίποτα. Το μόνο πράγμα είναι ότι ίσως η προηγούμενη κυβέρνηση ή άλλη κυβέρνηση λάβει δράση και αρχίσουν να διοικούν τη χώρα.
- Τι λες για τις άλλες χώρες;
- Οι άλλες χώρες δεν μπορούν να διοικήσουν το Αφγανιστάν. Ίσως βοηθήσουν και πάρουν την εξουσία από τους Ταλιμπάν, γιατί αν επιτρέψουν στους Ταλιμπάν να μείνουν εκεί θα αρχίσουν να κάνουν περισσότερους τρομοκράτες.
- Ποιες πιστεύεις θα είναι οι αντιδράσεις των άλλων κρατών;
- Ξέρω ότι η Ινδία και η Κίνα δεν θα αποδέχονταν κανένα τρομοκράτη στο Αφγανιστάν αλλά επίσης ξέρω ότι η μεγαλύτερη υποστήριξη στους Ταλιμπάν είναι από το Πακιστάν.

Ελπίζω ότι η κατάσταση στο Αφγανιστάν θα γίνει καλύτερη και ότι αυτή η κυβέρνηση που έκαναν οι Ταλιμπάν θα φύγει και ότι ο λαός θα κάνει μία καινούργια κυβέρνηση η οποία ίσως βοηθήσει να κάνουν την κοινωνία όπως ήταν πριν ή και ακόμα καλύτερη. Ελπίζω.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Έντυπο Συγκατάθεσης Κατόπιν Ενημέρωσης

<p>Καλείστε να συμμετέχετε σε μια έρευνα που διεξάγεται από Δάτσικα Μαρίνα, μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Πρέπει να είστε 18 χρονών (ή μεγαλύτεροι) για να συμμετέχετε στην έρευνα. Η συμμετοχή σας είναι εθελοντική. Μπορείτε να αφιερώσετε όσο χρόνο χρειάζεστε για να διαβάσετε το Έντυπο Συγκατάθεσης Κατόπιν Ενημέρωσης. Μπορείτε επίσης να αποφασίσετε να το συζητήσετε με την οικογένεια ή τους φίλους σας. <u>Αντίγραφο αυτού του εντύπου θα σας δοθεί.</u></p>
<p>ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ</p> <p>Σας ζητάμε να συμμετέχετε στην παρούσα έρευνα γιατί ο σκοπός της είναι η διεξαγωγή έρευνας με στόχο την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μου στα πλαίσια των μεταπτυχιακών σπουδών μου. Η συμπλήρωση και επιστροφή του ερωτηματολογίου ή οι απαντήσεις στις ερωτήσεις της συνέντευξης αποτελούν συγκατάθεση συμμετοχής στην παρούσα έρευνα.</p>
<p>ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ</p> <p>Δεν υπάρχουν προβλέψιμοι κίνδυνοι που προκύπτουν από τη συμμετοχή σας στην παρούσα έρευνα. Εάν αισθανθείτε δυσφορία κατά την απάντησή σας σε συγκεκριμένες ερωτήσεις, παρακαλούμε μη διστάσετε να ζητήσετε να παραλειφθούν.</p>
<p>ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ</p> <p>Δεν θα έχετε κάποιο άμεσο και σημαντικό οικονομικό όφελος από τη συμμετοχή σας στην παρούσα έρευνα.</p>
<p>ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ</p> <p>Κατά τη δήλωση των ερευνητών της έρευνας δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.</p>
<p>ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ</p> <p>Οποιοσδήποτε πληροφορίες αποκτηθούν σχετικά με την παρούσα έρευνα και οι οποίες θα μπορούσαν να σας ταυτοποιήσουν προσωπικά, θα παραμείνουν απόρρητες και θα αποκαλυφθούν μόνο με την άδειά σας ή όπως προβλέπεται από τον νόμο. Οι πληροφορίες εκείνες που σας ταυτοποιούν προσωπικά, θα διατηρηθούν ξεχωριστά από τα υπόλοιπα δεδομένα που σας αφορούν.</p> <p>Τα δεδομένα θα φυλάσσονται με ευθύνη του ερευνητή.</p> <p>Σε περίπτωση ηχογράφησης, θα ζητηθεί η συγκατάθεσή σας. Μπορείτε να αρνηθείτε να ηχογραφηθείτε. Ο ερευνητής θα μεταγράψει τις ηχογραφήσεις και μπορεί να σας προμηθεύσει με ένα αντίγραφο του απομαγνητοφωνημένου κειμένου κατόπιν αιτήσεώς σας. Έχετε το δικαίωμα να ελέγξετε και να επεξεργαστείτε την απομαγνητοφώνηση. Προτάσεις οι οποίες έχετε ζητήσει από τον ερευνητή να παραληφθούν δεν θα χρησιμοποιηθούν και θα σβηστούν από όλα τα αντίστοιχα αρχεία.</p> <p>Σε περίπτωση που τα αποτελέσματα της έρευνας δημοσιευτούν ή παρουσιαστούν σε συνέδρια δεν θα συμπεριληφθούν πληροφορίες που θα αποκαλύπτουν την ταυτότητά σας. Σε περίπτωση που φωτογραφίες σας, βίντεο ή ακουστικές ηχογραφήσεις χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς, η ταυτότητά σας θα</p>

1

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

προσκαλείται να συγκαλύπτεται.	
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ	
Μπορείτε να επιλέξετε να συμμετέχετε ή όχι στην παρούσα έρευνα. Αν συμμετέχετε εθελοντικά σε αυτή την έρευνα, μπορείτε να αποχωρήσετε οποιαδήποτε στιγμή χωρίς καμία συνέπεια. Μπορείτε επίσης να αρνηθείτε να απαντήσετε σε οποιοσδήποτε ερωτήσεις δεν επιθυμείτε να απαντήσετε και να παραμείνετε στην έρευνα. Ο ερευνητής μπορεί να σας ζητήσει να αποσυρθείτε από την έρευνα, αν ανακύψουν περιστάσεις που το απαιτούν.	
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	
Μπορείτε να αποσύρετε τη συγκατάθεσή σας οποιαδήποτε στιγμή και να διακόψετε τη συμμετοχή σας χωρίς να υποστείτε καμία κύρωση.	
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ	
Αν έχετε οποιοσδήποτε ερωτήσεις ή ανησυχίες σε σχέση με την έρευνα, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με τον ερευνητή . Ακολουθούν τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας του ερευνητή. Όνοματεπώνυμο: Δάτσικα Μαρίνα Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6955542411 e-mail: sep2007sepq3@uo.ppe.gr	
Διάβασα τα παραπάνω και αποδέχομαι τη συμμετοχή μου στην έρευνα.	
Όνοματεπώνυμο	Υπογραφή
Ημερομηνία	